

quietem. Unde dicit Augustinus. Quies naturaliter habet inclinationem ad centrum. Et ideo principium est et dispositio aggregatio et adunationis partium in loco suo. Et ideo omnia que sunt ordinata secundum naturam ad quietem nobiliora iudicantur et digniora quando sunt finaliter in quiete quam quando sunt in motu. sicut finis dignior est his que sunt ad finem. Quies autem prout opponitur exercitio. tot modis consideratur quo ad effectum quot et ipsum exercitium. Alia enim est spiritualis. alia corporalis. quarum utraque si fuerit nature commensurata erit salutifera anime et corpori. sanitatis hominis conservatiua. si autem non. e converso. Item quies aliquando est nimia. Et hec est malorum humorum generatiua. nutritiua. multiplicatiua. corruptiuis inductiua. Nam aque quando nimis quiescunt. putrescunt. Similiter ferrum et quodlibet metallum rubiginatur quando minus debito usitur. Alia est nimis parua. et hec similiter viciosa. quia naturam lassam non recreat. debilitatem non reparat. consumpta non restaurat. Mediocris autem inter has est laudabilis. nam calorem naturalem confortat. sensum recreat. digestionem emendat. corpus mediocriter purgat. Item quo ad qualitatem quies alia est vera. et hec est laudabilis si non sit nimia. alia non vera. ut in febribus. et hec minus laudabilis est sic post dicitur.

Incipit liber septimus de infirmitatibus

Distinquamur com-
 pleuimus auxiliante deo tractatum de illorum proprietatibus que hominis naturam perficiunt et custodiunt: dicendum est de his que contra naturam sibi accidunt. eiusque naturam destruunt et corrumpunt. Tria enim sunt que hominis naturam ledunt. scilicet causa morbi. ipse morbus. et accidens sequens morbum. Causa morbi est illud unde provenit mala et innaturalis in corpore dispositio. ut mala complexio. nimia repletio vel inanitas. virtutis defectio. qualitatum alteratio. continuitatis dissolutio. Omnia enim ista causa vel oc-

casio morborum sunt. Morbus secundum Iohannem cum est res ex qua accidit complexionem corporis lesionis nocumentum. sicut febris apostema etc. Accidens est res sequens ad istam introductam in corpore passionem. siue sit contraria nature ut dolor capitis in cephalica. siue non sit contraria. sicut patet in peripleumonia rubor accidit in maxilla. Bona autem corporis dispositio dicitur sanitas. per quam corpus hominis in sua complexionem et compositionem tale existit. ut suas libere et perfecte peragat actiones. Ab hac temperantia si fuerit natura lapsa. incidit necessario in egritudinem et in morbum. Nam ex distemperantia et inequalitate humorum accidit morbus consimilis. ut est febris. hydropisis. et huiusmodi. Ex mala vero dispositione membrorum incipit morbus dissimilis. ut in oculo obtusitas. vel in manu arthritica. Ex mala vero dispositione utriusque provenit morbus universalis. sicut est elephantia siue lepra. Omnis igitur morbus vel est consimilis humoribus et alia membra consimilia inficiens. ut febris officialis que membra ipse dicit. vel est universalis que naturam interiorem et exterius destruit et corrumpit.

De dolore capitis et eius causis et signis

Capitulum Primum

De istarum itaque infirmitatum proprietatibus. scilicet de earum causis effectibus et signis et remediis aliqua sunt dicenda. Non quidem de omnibus sed solum de his que in divina scriptura generaliter exprimentur. Et deo de ordine prosequendi non est hic curandum. Primo igitur de passionibus capitis est inchoandum. Et sic. j. Omne caput languidum etc. Dolor capitis ut dicitur Costantini. cephalica dicitur. et provenit duobus modis. aut ab exterioribus ut ex percussione vel ex calido aere dissolvente vel ex frigido constringente. Secundo modo scilicet ab interioribus provenit vel causa privata vel remota. Ex privata que aliunde quam ex capite non provenit ex causa remota ut a stomacho. Et si sit dolor ex causa privata vel ex vicio solius qualitatis maxime frigiditatis vel caliditatis. aut

ex vicio humorum. utpote sanguis fleumatis zc. Qui dolor si sit inter polar^o modo veniens modo recedens. signuz est q^d est a stomacho. **Uñ Galienus.** Si dolor est in capite. nulla certa causa extrinsecus veniente acuti humores grauant stomachū. Si vero est sine intermissione ex hū oribus est. Si ex sanguine calore patitur in capite. grauitatez in fronte. quia anterior pars capitis sedes est sanguinis. oculi rubescunt. faciei vene sunt plene. Si vero ex fumis colericis. calor sentitur in naribus. siccitas in lingua. vigilie z sitis non desunt. maior in dextra sentit dolor. q^m in sinistra. quia ibi colere sedes est. Facies cum oculis est curina. amaritudo sentitur i ore. Si vero ex melancholia. in sinistra parte erit dolor intensior cū frigore. Vigilijs grauitate facies erit liuida quasi terrei coloris. Oculi cōcaui lipitudo. oris acetositas. Si vero fuerit ex fleumate. seq^uitur dolor grauius pos et nares erit superfluitas. z qñq^z cum tussi z graui spiritus attractione z que rela. Facies pallida et subtrumida. oculoruz lipitudines. oris insipiditas. dolor a pre posteriori maior. Est enim ibi sedes fleumatis. **Uñde Galien^o** in libro institutionū. **M**osse oportet caput diuidi in quattuor ptes. **N**ā sanguis in fronte dominatur. colera aut in dextra. melancholia in sinistra. fleuma vero i occipino dominaat. Istis et alijs modis plurimis accidit dolor capitis sicut ex acumine foris vini. cuius fumus pungit pelliculas cerebra. z grauez infert capiti passionē. **H**uc usq^z **Constantin^o**

De medicina et remedijs doloris et passionis capitis

Capitulum. II.

Dicitur aut caput dolorem quendā interiozem quez phisica ut dicit **Constantin^o** vocāt emigraneā. Et hic dolor fm **Constantinum** est grauissimus. Sentit eni in capite quasi malleationē et percussionē. non potest parisonum nec vocē. nec lucē vel splendorem. Et hic dolor est ex fumo colerico et calido cum ventositate. Et ideo sentit puncturā. arsurā

et tinnitum. **M**atitur autē caput specialiter in cute exterius pustulas z scabiem. saniem ad modū mellis emanantē. et ideo talis scabies a **Constantino** vocatur fauus. **H**abent enim pustule modica foramina. ex quib⁹ sanies egreditur. qui fauus puenit ex humore viscoso vsq^z ad cutis superficiē pertingēte vel plerante. **I**tem patitur caput quādā in pueris familiarē passionē. quā **Constantinus** vocat squamam. nos autē dicim⁹ eā tineam. quia ad modū tinee superiozem cutis capitis substantiā corrodit. et quasi inseparabiliter tenet eam. **T**alis enī passio puritum in capite generat imoderatū. de quo post confricationē quēdā squame dilabuntur. **H**ec passio sepe euenit infanibus ppter abundantiam humoris et mollicie ipsius cutis. abundantiam cibi amplioris. **H**is ut dicit **Constantin^o** cibos subtrahimus. z tunc humore vicino sublato vngeta et alia remedia adhibemus. **S**ummū autē lactentibus ut dicit **Constantinus** est remediū. ut apertis retrosum in auriculis venis sanguis extra batur. z extractus super locū doloris calid^o inungatur. quia poros caliditate sua et subtilitate aperit. et subintrando materiaz diuidit et consumit. **E**t quia capillorū radicibus illa squamositas adberere consuevit. sanari de facili non potest nisi radicitus de capite subtrahatur. **Q**ue passio si inueterata fuerit plerius vix sanatur. vix enim tinea sic sanitati restituitur. quin semp post in capite vestigium relinquatur. **I**tem patit caput exterius dispendiū in ornatu. quando vel capilli capitis defluunt v^t caluescunt. sicut supra dictum est libro qnto. de capillis. quere ibi diligenter. **I**tem patit caput in suis capillis quandā corrosionē et indecentiā. quam medici vocant furfuriscam. **N**ā aliquotiens q^ddam squame granis furfuris simillime. oriuntur iuxta radices capilloz in capite. **E**t vel ex vicio cerebri vel ex vicio fumi egrediētis a capite. **N**utriturā capillorū. sed bec mundicia mundificationis ablutionibus et medicanis diligentius est abluenda. sicut et pediculi et suriones et quasi insensibiles v^t miculi. sunt quibusdā necessarijs medicami

nibus de regione capitis amouendi. **C**apitis
 passionibus supradictis sic **C**onstan-
 tinum breuiter subuenit. **S**i acciderit dolor
 ex humoris vicio, sicut ex sanguinis vel alte-
 riusmodi humoris repletione, sanguinem de
 cephalica extrahimus, debitis et congruis
 medicinis corpus mundificamus, precipue
 si in stomacho materia fuerit vomitus puo-
 camus, et conuenienti medicina educimus,
 mundificato corpore, caput manus pedes
 aqua tepida perfundimus, ut pora aperiatur
 et fumi facilius euaporent. **S**i dolet pars po-
 sterior, venas latas in fronte aperimus et san-
 guinem extrahimus, et potest ut dicit **C**osta-
 tinus vel tibias inferius scarificamus, et sic
 humores et fumus et spiritus qui causa sunt
 doloris a capite ad inferiores partes reuocantur.
Si vero pars anterior dolet fluxum sangui-
 nis a naribus puocamus. **E**t si fuerit humor
 calidus et colericus frigidis occurrimus me-
 dicinis, tympora, nares, et venas pulsantes
 aqua rosacea cum lacte mulieris masculus
 nutriens unguimus et somnum puocamus.
Si vero materia fuerit frigida et viscosa in
 stomachi officio posita digesta materia, da-
 mus colaturam vomitus paratiuam, sicut fun-
 do stomachi conuenienti eam educemus me-
 dicina, fomētis mediocriter vumur calidis
 et vngentis, dietam mediocriter calidam adbi-
 bemus, et sic contraria contrariis curamus.
Si vero fuerit dolor capitis sine humoris vi-
 cio excessu alicuius qualitatis, tunc patient
 non indiget purgatione, sed potius alterati-
 one. **Q**ualitatibus igitur peccantibus adhibe-
 mus contrarias qualitates. **S**i vero fuerit
 dolor ex nimia cibi vel potus repletione, sic
 accidit nimium crapulatis optimū remedi-
 um est aquam calidam bibere in maxima quan-
 titate, et tunc modica mora interposita vom-
 tum puocare, fortioribus si vis vii medicinis
 recurre ad viaticum, **C**onstan. sapientis industrie
 hoc sufficiat etc.

De catarro

Ca. III

Voith octauo.
 Venit estus super caput manasse
 et mortuus etc. **C**ausa acceleratio

mortis manasse fuit immoderatus fluxus reu-
 matis in capite ad interiora defluens ex vi-
 olentia estus et caloris ipsius, humores ca-
 pitis dissoluentis, ut tangit **B**erū. **T**alis enim
 fluxus a medicis dicitur catarrus, et fit in ca-
 pite multis de causis. **Q**uandoque ex calidi-
 tate aeris humores fluxibiles dissoluentis,
Quandoque ex frigiditate eiusdem cerebri con-
 stringentis et partes liquidiores educentis,
Quandoque ex abundantia humorum per inco-
 nueniam effluentium ex interiori calore dissol-
 uente vel ex frigiditate compimente vel ex
 primente, aliquando ex humiditate lubrica-
 te. **Q**uandoque ex humorum liquiditate et flu-
 xibilitate se diffundente. **Q**uandoque ex debili-
 tate virtutis retentive. **F**luxus autem puenit
 ex humorum nimia abundantia, talia habet si-
 gna habitudo corporis plethorica et reple-
 ta, facies eius subrumida, oculorum eminentia
 superfluitatum oris et narium abundantia cum
 corporis grauitate. **C**aloris dissoluentis hec
 sunt signa, color in facie rubeus cum rubore
 venarum maxime in oculis, fluxus lacryma-
 rum calidarum mordificantium oculos et calefa-
 cientium ipsam cutem, calor sentitur in pro-
 fundo. **F**rigiditas constringens his cogno-
 scitur signis, color faciei est pallidus, lacry-
 me frigide, frigus sentitur in profundo. **S**i ve-
 ro fiat ex liquiditate humorum cognoscitur per
 multitudinem superfluitatum ab ore et naribus et
 eorum fluidam sine cohibetia distillationem.
Si igitur superfluitas est in causa, curatur per
 superfluitans educationem, maxime si ad spiri-
 talia fiat fluxus et per humoris fluidi constri-
 ctionem. **S**i enim fuerit fluxus frigidus et hu-
 midus maxime, valent in contrarium calida
 et sicca constrictiua humoris et consumptiua
 sicut laudanum, thuris, storax, castoreum. **S**i au-
 tem fuerit fluxus calidus, restringat per frigi-
 dorum fomentationem, profarum in aqua plu-
 uiali decoctionem et subfumigationem, et ipsarum
 rosarum ad foramina narium applicationem.
At tendendum est autem quod quod diu catarrus est in
 uehementia fluxus, nullum epithimū est appo-
 nendum, nullum fomentum adhibendum, quia ma-
 ior fieret dissolutio, ut dicit **C**onstan. nec
 aquam debet capiti infundere, nisi forte aquam

rosacea vel salicis. ubi caliditas est i causa
**De frenesi et eius causis signis
 et remedijs** **Ca. III**

Deutero. XXVII.
 Percutiet te furore et amētia et stu-
 pore et furore vocat frenesim. quā
 sic describit pstan. frenesis inqt est calidum
 apostema in quibusda cerebri pellicul. quam
 sequunt vigilie et alienationes. **U**nā frenis
 id est. a pelliculis cerebri obvoluētib⁹ frene-
 sis dicitur. **A**ccidit autē duobus modis ex colera
 rubea pprio calore et febrili leuigata. q̄ furio-
 sa effecta rapitur supius p venas nervos et
 arterias et colligit ad apostema et fit vā fre-
 nesis. vel fit ex fumo a corpe ad cerebri ascen-
 dente et pturbante. et fit parafrenesis. i. frene-
 sis nō vā. **P**ant frenetic⁹ terribilia acciden-
 tia. s. sitim nimia. siccitate lingue. nigredines
 et asperitate. molestatione et angustia nimia
 syncopum. ppter defectū spiritū et mutatio-
 nem caloris naturalis in nō naturalem. **F**it
 enī rubeus si sanguis. citrin⁹ si colera est in
 causa. **A**ccidit autē hec passio calidis et siccis
 in tpe estiuo. et hec oīa colere cooperantur.
Parafrenesis vō que generat ex aliorū mē-
 broy colligātia. vt ex apostemate stomachi
 vel matricis. bis membris in statū p̄mure
 deuntibus. redit cerebri. et parafrenesis tunc
 curat. **S**ed cum apostema fit in suba cerebri
 tūc frenesis pessima est et molestissima. et ido-
 periculosissima. **S**igna vō frenesis sunt. vti
 ne discoloratō maior febre infania. vigiliaz
 instātia. oculoꝝ mobilitas et extētio. dissolu-
 ta manū p̄cicio. capitis cōmotio. dentiū
 frendoz et collisio sp̄ volunt surgere de lecto.
 modo cantāt. modo ridēt. modo plorant. se-
 custodientē et medicantē libēter mordent et
 lacerāt. raro silent. multū clamant. bi piculo-
 sissime egrotāt. et tñ se egrotare tūc ignorāt.
Curo igitur bis subueniendū est ne pereant.
 et hoc tā in diēta q̄ in medicina. **D**iēta ei d̄
 esse tenuissima. s. mica panis q̄ in aqua plu-
 ries est abluta. **M**edicina est vt in p̄ncipio
 caput infirmabz adat et cū tepido aceto ab-
 luatur. in loco obscuro bñ teneat v̄ ligetur
 diuersi vult⁹ et picture corā eo nō oñdantur

ne infania irriter. silentiū circūstanub⁹ indi-
 catur. stultis v̄bis suis nō r̄ndeat. in p̄ncipio
 de medicina vena frontis minuāt in quātū
 potest testa oui cape. sanguis extrahat ante
 omia in p̄ncipio si v̄rus et etas pmiserint d̄
 cephalica minuāt. medicina autē ē digestio
 pcuranda et colera extinguēda. sup oīa vn-
 genus et fomētis somn⁹ puocet. cuz pulmo-
 ne porcino vel pecorino caput rasum sept⁹
 carbaplasme. tympora et frons cū succo la-
 cruce et papaueris luniant. sic bis cōmuniter
 exhibitis adhuc pseuerat infania p tres dy-
 es cū insomneitate et v̄rine discoloratōe. nō
 est de pualescētia spes habēda. si vō incipiat
 v̄rina colorari et mala siḡminui. sperādū est

**De amentia et eius causis et si-
 gnis** **Ca. V**

Amentia idem est
 qd mania fm plac. Est aut mania i
 infectio anterioris cellule capitis cuz
 puatione imaginatōis. sicut melancholia est
 infectio medie cellule capitis cū puatōe ra-
 tionis. vt dicit Cōstan. li. de melancholia. **M**e-
 lancholia inqt est suspectio dominās anime.
 quā timor et tristitia induxerūt. **E**t differūt
 passionēs iste fm diuersitate lesionis opati-
 onum. q̄a in mania p̄ncipaliter ledit imagi-
 natio. in alia vō ratio. **E**t generātur he passi-
 ones aliqñ ex cibis melancholicis. aliquādo
 ex potatione fortis vini exurētis et incinerā-
 tis humorēs. aliqñ ex aie passionib⁹. s. solici-
 tudine. tristitia. nimio studio. timore. aliqñ
 ex morfu rabidi canis siue alteri⁹ aīal venes-
 nosi. aliqñ ex corruptōe aeris pestiferi et in-
 fecti. aliqñ ex malicia humoris corrupti. do-
 minās in corpe hoīs ad talē infirmitatem
 p̄parati. **S**cđm aut diuersas causas diuer-
 sa sunt signa. nā quidā clamāt. saltāt. se et ali-
 os vulnerāt. et in latebris latitāt. de q̄z dispo-
 sitione et differētia supra habitū est lib. v. vbi
 agit de cerebri passiōe. horū medicina ē vt li-
 gent vt a ppria vel aliena cessent lesione. ma-
 xime sūt tales recreādi et a solitudine et ti-
 moris cā et materia amouēdi et instrumētis
 musicis lenificandi. mediocriter exercitandi
 et tādē si purgāndes et electuaria si sufficiūt

arte cyrurgica sunt curandi

De stupore et letargia Ca. VI

Doctavo. Percutiet te de^o cecitate. alia lra stupore. Et vocatur stupor mens fm costan. qda cecitas rōis que est q si somn^o ocul^o claus^o qñ pp defectū spirituum anima nō iudicat de visis sensibilib^o nec disce- nit. sicut pculli fuerūt sodomite i forib^o lotb. sicut dicit glo. Gen. xxx. et Sapie. vii. Hic stu- por fm costan. fit duob^o modis. qā pl accidit ex prurbandōe rōis nō aduertentis. vel fit ex supfluitate humoris vias spirituum i cerebro impediētis. vtpz i ebriosis. vel ex nimia frigi- ditate aeris neruos sensibiles cōprimētis. vt pzin bis q cōgelant in glacie vel in niue. Fit etiā ex ton^o cerebri opilatione. vt in apo- plecticis et letargicis h videm^o. Stupor etiā dicit^o mēbroz rigor et extremitatū corpis cō- strictio. qñ p frigore mēbra vident^o cōtrahi et dormire. Alio at mō d^o stupor fm Bama. q dicit. amozatio est stupor de re noua zc. Stupor autē put hic accipit^o est qdā somni- culositas q est quedā dispositio sepe ad ma- rimas infirmitates. et maxie ad letargiā q ē apostema in posteriori cellula capitis gene- ratū. Et d^o a lethos qd est obliuio. eo q obli- uionē inducit. Fit aut frequēter in senib^o ex- fleumate et in hyeme. p se aut nunqz puenit sed semp accidit ex pcedente aliq egritudine. Itā in qbusdā egritudinib^o enutritum fleu- ma acūde febrilis caloris ebullies rapit^o ad cerebz. et in posteriori cellula recolligit rōne pformitatis et generat apostema. cui^o signa sunt. febris p̄tinua. vna discolorata et spissa oppressio oculoz. falsus somn^o. eger vocat^o rīndet. et si p̄ngat rīnderelouit aliena. supi- nus iacet. et si sup latus q ad horā vertat pro- p̄uo impetu itez supinat. in extremitatibus notabiliter infrigidat. Hozū remediū est vt eger in loco lucido statuat. loquētū et dispu- tantū assit garrulitas. p pilos et barbā vebe- mentius irabat et etiā p capillos. facies aq frigida sepi^o pfundat. pedes inferi^o cōfricēt. fumifetidi inferi^o apponant vt cornu capre

erustū et bmoī. clisteriū sup oia adhibeatur et apponat. sternutatio puocet. caput abra- da tur. fricet et ap̄tuis. vt de synapi et silibus fo- mentei. sternutatio in hac causa optimum signū est. Si vō dormitatio p̄seuerauerit tre- mor cū motu brachij et frendoz dentū super- uenerit. mortale est. Et est notādū q si d fre- netico fiat letargic^o pessimū est. Si vō econ- trario sit. bonū est. s. qñ de letargico q̄s i fre- nesim moueat. Hec oia extrahunt de plac. et constantino

De vertigine Ca. VII

Ascuit dominus
spūm vertiginis. Esa. xix. Vertigo
fm costan. idē est q scoramia. visus
scz et spūs sensibilib^o corruptela. q oia subito
vident^o voluētia et tenebrosa. Cā aut bmoī ē.
nimia humorū abundātia cū ventositate mi-
xta. Itā hi humores mouent^o in capite: ven-
tositate d corpe siue stomacho ascendente ad
cerebrū. Si hec passio in solo fit cerebro. sen-
tit paties grauitatē in capite. sonitū in audi-
tu. corruptionē in odoratu. et talis vertigo d
facili nō dimittit. Si vō est ex stomacho. pa-
tiens sentit abominationes in ore stomachi
et dolorē. sed talis vertigo recipit inter pola-
tionē. qā ascendēte fumo: tūc vertigo incipit
qñ vō nō ascendit. tunc dimittit. Hoz reme-
diū ē medicina purgatiua et fleuobomia
et si aliud non impediāt. pedes infirmi in aq
sunt ponēdi. a vino abstineat: cū dissoluat. et
etiā ab inflatis cibis et a grossis. vomit^o etiā
leuis puocet. qā multū valet

De vigilia Capitulum. VIII.

Vigilia est insom-
nitas. q est quedā cerebri passio q
si opposita letargie. Prouenit eniz
hec passio ex nimia motu cerebri et siccitate
colere rubee siue nigre. ex intempato calore
et ex humoribus nimis salis. Ex illis omni-
bus nascunt^o vigilie inordinate. sequūtur an-
gustie. mutat^o color. intendunt^o solitudines
cogitationes et alienationes mens. irrationa

biles suspiriōes. corp⁹ subtiliat. deficcā. vt⁹
digestina corrūpī. tota hoīs cōplexio imu/
tatur. palpebre ⁊ facies intumescūt. et pelli/
me passioēs in corpe nutriunt. His cito ne
pereāt medicandū est. Morz facies ⁊ tympo
ra cū sopifens inungant. lacte muliebi som
ni grā pfundant corpa. bonis cibis reficiant
De vigilijs qre supra libro. vi.

De morbo caduco Ca. IX.

Ecidit in terram

C spumās z. **Patit** h. ix. **Morb⁹** ca
duc⁹ a cōstan. ⁊ alijs auctozib⁹ epi
lencia nuncupat. Et hic morb⁹ ab antiquis
ira dei vocabat. Est autē epilēcia vt dicit **Cō**
stan. humor humid⁹ q̄ vētriculi cerebri non
pfecte opilant. pbibens aiām. i. spūm aiālez
ad declarandū actionē suā. quousqz ab illo
humore exopilauerit cerebro viā suā. **Bicit**
autē bec infirmitas in passione ieranoxon. i.
sacra passio. q̄a sacrā prē corpis occupat scz
caput. **Bicit** autē bercudis. q̄a bec passio for
tis est vt bercales. **Bicit** et morb⁹ caducus
ab effectu. q̄a opilatis neruis mēbra q̄ sunt
instrumēta vītutum a regimine spiritūū de/
pauperant et destruunt. ⁊ iō homines i bac
passione cadere cōpellunt. Est autē epilēcia
apoplexie vicina. locus enī idē est vtriqz et
materia vnde nascit. frigida enī est ⁊ viscosa
In hoc autē differūt. q̄a apoplexia oīum ven
triculoz est cerebri opilatua cum pūatiōe
rōnis ⁊ diminutiōe sensus ⁊ mor⁹. **Epilēcia**
enī nō omniū sed pncipaliū ventriculozum
cerebri est impeditua. **Bicit** autē ab epi qdē
supra ⁊ lemsis qdē est lesio. quia superiorum
preapue est lesua. **Bicitur** et morb⁹ pueril
eo q̄ pueris sepe accidat. **Patens** autē mor
bum istū subito cadit. obtorq̄tur os et facies
cum tremore cervicis ⁊ ton⁹ corpis. cū con/
strictione dentū et stridore. ore spumant et
plures supfluitates emittūt. **Vocat** autē me
dici epilētiā apoplexiā paruiā. que ex trib⁹
est causis. vt dicit **Constan.** qz vel ex humor
bus fleumaticis vel ex melancolicis nascen
tibus in pzoza cerebri. vt ex ventositate frigi
da ⁊ grossa cerebro vel alicui mēbro dñante
sicut stomacho. Est enī aliquis humor q̄ na

scitur in illo membro. et fumus ascendit ad
cerebrū. cuius grossitudine vie animā spūl
opilantur. ⁊ deinde morbus caducus pcre
atur. **Hec** passio vt dicit **Constantinus** sup
uenit tpe determinato. **Unde** dicit **Galien⁹**
Epilētia inquit que crescēte luna venit. sui
naturā signat esse humidā. **Omne** enim hu
midū crescēte luna habet incrementū. **Que**
vō venit deficiente luna frigidissima ē sed tñ
parū humida est. **Epilētie** autē tres sūt spes
cies s̄m triplicē loco spēm vbi fuerit scilicet
Epilētia autē fit in capite ex materia existen
te tantū in cerebro. **Analempsia** vō fit ex ma
teria existēte in stomacho nō in pcauitate s̄z
in neruis eius ⁊ arterijs ipsi⁹ stomachi. p qz
medietatē materia ebullies rapit ad cerebz
Carbalempsia vō fit ex materia existēte i ex
tremitatib⁹ vt in manib⁹ ⁊ pedib⁹ q̄ p̄p̄ijs
quidē signis dinoscitur. **Itā** carbalempsi
morbū suū p̄sentūt. **Sentiūt** enī receptioz
quandā quasi formicaz vel motū cuiusdaz
aure ex materia supius ascendente. ⁊ sepe p
constructōe extremitatū p̄seruantur a casu
Et vt testatur **Gal.** isti sepe febriunt qñ sine
caloris ebullitione. materia vix ab interiori
bus pōt rari ad supioza. **Analempsiā** autē
ex repletiōe stomachi laborāt ⁊ maxie indi
gestione et ciboeructuatōe ⁊ abominatōe
et bi etiam casum suum p̄sentunt. **Epilē**
tica autem non p̄sentunt. sed continua ca
pitis grauedine laborāt. **Fiūt** autē bec passio
nes qñqz ex sanguie sed sepi⁹ ex fleumate se
pius etiā ex melācolia et cause iste p̄pp̄ia s̄z
gna dinoscuntur maxie p corpis habitudi
nem sanguineā et fleumaticā. **Al** melācolū
cam p facie rubeā vt pallidā seu liuidā p eta
tem. p regionem. p dietam **Si** autē fuerit ex
melancolia in defectu lune ledit maxie et in
festat. **Si** vō ex sanguine vel ex fleumate in
plenilunio maxie se oñdit. **be** passioēs sunt
maxie adberētie. ⁊ eas curare difficile ē. **Cō**
fert tñ eis et medicia ⁊ dicta. oportet vt a no
cuius cibis abstineāt. ⁊ a coitu ⁊ a numia fre
q̄ntia hoim. q̄a i t̄lib⁹ locis solet eos cui⁹ ac
cessio occupare. bonis cibarijs ⁊ lenib⁹ vtāf
⁊ t̄pate. pl⁹ De mane. min⁹ autē vel nihil de ve
spere comedent. vinum tempate bibant s̄m

medicinā purgenſ. ſim būoris peccantis exi-
gentiā. Experimentū plac. ꝑ epilenciam. tres
ſanguis guttas dicit eſſe ꝑ ſcarificationem ex-
trahendas a ſcapulis. ꝛ cū ouo corui in fine
acceſſionis patiēti offerēdas. dicit etiā oua
corui multū ꝑferre. **Silr** dicit pioniam po-
tariā ꝑferre multū. **Idē** ꝑfirmat **Gal.** et **Cō-**
ſtan. ꝛ **Diaſcondes** dicit etiā coagulum le-
poris bibitiū eos iuuare epilencicos. qꝛ ꝑhibz
ne humor diſſoluat qꝛ aſcendens opilat cere-
brū. **Dicit** etiā qꝛ epar aſininū aſſatuꝛ cōfert
ſi comedat. **Capitū** vō ſi deſ epilencis. mo-
uet epilenciā. **Multa** alia dicit **Cōſtan.** expe-
rimēta. de quibus nihil ad ꝑns

De ſternutatione
Capitulum. X.

I **De quadragēſi** /
mopmo. **Sternutatio** eiꝛ ꝛ. **Ster-**
nutatio vt dicit **Cōſtan.** eſt violen-
ta cerebrī cōmōio. ad expellēdas fumofas
ipius cerebrī ſupfluitates. **De** diuerſis autē
cauſis naſcitur. **Aliqñ** enī ipa natura opat cū
fumofis ſupfluos ſatagat expellere a cerebro
qꝛ vel cauſa ſunt morbi vꝛ cauſa futuri vicij
Humanū enī cerebrū humidū eſt cerebrū
alioꝛ aialū. **Uñ** ꝛ humores ibi adunant et
cooperāte natura inde cū ſternutationibus
expellunt. **Aliqñ** enī ſit ſternutatio vi morbi
potiꝛ qꝛ nature expulſione. ſicut in corica ac-
cidit et in peripleumonia. **Aliqñ** etiā habet
fieri ſternutatio ſic. **Canales** nariū būanay
curti ſunt. vñ cito ad cerebrū nociua ab extri-
ſecis veniūt. ſicut puluis. aer frigidus. calor
ſolis. ꝛ hmōi. qꝛ cū ad cerebrū veniāt. expellūt
a cerebro vigore ꝛ motu ſuo. et ide ſit ſternu-
tatio. **Que** ſi fiat in acutis febribus ſue reu-
mate. ſignū eſt laudabile. **Signat** ei naturā
cōfortatā in expellēdo qd ſibi eſt nociuū **Si**
vō fiat cū reumate. malū ſignū eſt. ſignat ei
materie exuberantiā. **Uñ** ſyntbonica eſt ſter-
nutatio et augmentū reumatis. **Et** ideo in
pleureſi ꝛ i cōſimilibꝛ malū ſignū eſt ꝛ illau-
dabile. **Sternutatio** igit cerebrū cōmouet et
exonerat. totū corpꝛ ꝑcutit ꝛ alleuiat i ſuo ex-
itu. **Et** violēta cōmōione aeris i canalibus
nariū ſtrepitū facit. que ſi plus debito poſt

expulſionē ſupflui ſumi ꝑmanſerit. lebit. qā
nimis diſſoluit. et aliquādo graues paſſio-
nes excitat et inducit. **Reſtringatur** igit ꝑ
medicinas ſicut ꝑ ſumigatiōes ꝑſtringētes
ſpūs reparātes ꝛ ſupfluitates ꝑſumētes. ſic
eſt camamilla. mētaſtruz. roſa. ireos. nigel-
la. et hmōi.

De tremore
Capitulum. XI.

D **ſuit dominꝛ** ſi
gnum in cayn. ſ. tremores capitis.
ſim glo. ſtrabi. **Dis** inqt ſtrabꝛ qꝛ i
uenerit me ꝑ tremorē capitis ꝛ agitationes
furioſe mēus cognoſcet mereū mortis eſſe.
Tremor autē capitis qꝛ ꝛecitatio dꝛ a ꝑſtan-
tino puenit ex defectu et debilitate vꝛutis re-
gūue i neruis ſpondiliū ipſiꝛ colli ꝛ i lacer-
tis membrorꝛ. **In** hoc autē morbo duo ſunt
morꝛ qꝛ ſibi ſunt oppoſiti. alter enī mouet ſur-
ſum. et alter deorſuz. **Superiorē** vō natura
opatur. inferiorē autē morboꝛ. **Morbus** autē
nuitur membrū depumere inferius. ſꝛ natu-
ra que ipſū a ſuo regimine nondū deſtituit.
nuitur ipſum regere ꝛ ponere in ꝑꝑia poſi-
tione. ꝛ ita ſurſum eleuare. **Et** id ex tali motu
um ꝑtrarietate ſurgit tremor. **Cauſa** autē in-
ceptionis tremoris eſt defectꝛ vꝛutis cōmo-
uentis lacertos. vt dicit **ſtan.** qꝛ vꝛus qñqꝛ
deficit cā male cōplexionis vꝛ ex accidētibꝛ
aie. ſicut ex timore ꝑꝑi ſpūs ꝑfluētes ad cor
vñ mēbra ꝑderoſitate ſua tendūt inferius.
vñ qā natura nō hꝛ ſufficientes ſpūs ad mē-
bri regimē ꝑfluētes nō ex toto ꝑt membrū
in ſua conſiſtentia detinere. et ſequit ſtan
tremor. **Talis** autē tremor qdā eſt diſpoſitio
ad paralyſim. maxime ſi acciderit dormita-
tio frequēs cū tremore cuiꝛ cā eſt frigiditas
ſubſtantia neruorꝛ coagulās ꝛ ꝑſtipans ne
vꝛus ſenſibilis eā penetrare poſſit. **Dis** autē
palyſis leuior eſt ad curandū cū tremore qꝛ
illa que eſt ſine tremore. qā in ꝑma nō eſt mē-
brum oīno deſtitutiū a natura ſic eſt deſtitu-
tū penitus in ſecūda. **Tal** itaqꝛ tremor vna
cū dormitandē. calefactiuis ꝛ ꝑforatiuis et
diſſolutiuis ꝛ ꝑſupꝑiuis curabit medicinis.
ſicut eſt theodoxon. ieralogodion. ꝛ ſimilia

Alēt ⁊ balneationes, fricationes, ⁊ cū caldis ⁊ apuul herbis suffumigationes vt pon clau si aperiant vt humores supflui sumantur vt spūs excitent ⁊ nerui confortent

De spasmō **Ca. XII**

Spasmodus est neruorum violenta tractio, motū voluntariū auferēs ⁊ retardās. Talis contractio puenit aliquñ ex nimia repletōe qñq; ex inanitiōe, qñq; ex nimia infrigidatiōe. sic est videre ī manib⁹ ⁊ labijs infrigidatorū q; vix vba formāt, vix etiā digitos cōplicāt aut recuruāt. Contractio autē ex tali intrinseca infrigidatiōe soluit calore, et alia non indiget medicina. Caueat tñ patiens ne nimis subito forū caloz se exponat, qā ex subita repulsio ne frigiditatē ad neruoz extremitates dolo rem nō modicū patiet. Contractiōe vero factā ex inanitiōe, bec sc; signa declarāt, prece dit enī aliquñ flux⁹ immoderat⁹ sanguis vel vētris vel matricis aliquñ labor vel abstinentia supra vires laboratū v; abstinentis, aliquñ immoderat⁹ calor vt in corpe hoīs pacutas febres patiens, aliquñ pfunditas ⁊ dolor vul neris acumē ⁊ fortitudo allūpti medicamis. In his oib⁹ accidit spasm⁹ ex nimia nature desiccatiōe ⁊ substānalis humiditatis psumptione, vñ corrugat neru⁹ ⁊ trahit sic pga: menū positū in igne, ⁊ idē via spirituuz p ner uos intercipiē, ⁊ vrus vite regitiua impedit, ois talis spasm⁹ si diu durauerit mortalē est. Vñ d; in amporif, spasm⁹ ex colerico alias elleboro mortalē. Isti tñ spasmō in principio pfert, calidū lac mulieris si super musculos fauciu sup spinā ⁊ collū radices neruoz vñ diq; pfundant, ad idē valet aq; cū oleo si fuerit cū lana succada sup locū neruoz fomentata. Tertiu vō gen⁹ spasmū, s; ex repletōe q; solet accidere pinguib⁹ ⁊ carnosib⁹ ⁊ ingurgitatis ex infusiōe neruoz ⁊ dilatatiōe facilius soluit qā cū vngētis calidis balneis sternu: tationib⁹ ⁊ garzarismis curat, vt docet con stan, buic tractiōi si febris supuenerit sum mū remediuz erit. Vñ d; in amporif, spasmō ⁊ tetano febris supueniēs soluit egritu: dinē. Isti autē spasmū triplex est spēs, s; e pite:

stan⁹, s; qñ nerui posteriores spasmāt, ⁊ epy: trosten⁹, s; qñ anteriores nerui vsus pectus ⁊ trahunt, ⁊ tetan⁹ qñ, s; anteriores ⁊ posteri ores tractiōz patiūt, in his trib⁹ nō ē pfecta cura qñ accidit ex inanitiōe, vt dictū est

De paralisi **Ca. XIII.**

Paralisis est lesio ppris humani corpis cū diminuti one vel puañde mot⁹ vel sensus vel vtriusq;. Fit ei qñq; ex frigiditate pstrin gente qñq; ex humore opilāte, aliquñ ex caloz re psumēte ⁊ neruos sensibiles corrugante, aliquñ ex vulnere neruos incidēte vel diuidē te. Ex istis enī causis ⁊ alijs denegat trālitul spūs aialis ad instrumēta sensus atq; mot⁹. Vñ si nerui sensibiles et motiui ex toto sunt opilati v; incisi efficiē mēbrū pter immobile ⁊ insensibile. Si vō plena nō fuerit opilatiō v; trālit⁹ spirituuz denegatio fit ibi ex materia depmēte ⁊ v; vite regitiua erigēte tremoz sic dictū est, h; fieri spēaliē palisis ex supfluitate ciboꝝ ⁊ maxime potuū ex qb⁹ nimia fit bu: moy generatio ⁊ dissolutio ⁊ inde neruoz psequit necessario opilatiō. Fit etiā ex frigiditate neruos pstringēte, qñq; ē sint boma al: teri⁹ morbi, sc; qñ minor apoplexia in paly sim terminat. Est autē palytis alia vliis alia p: ticularis. Aniuersalē est q; recte mediā ptem occupat hoīs infirmānis. Particularis ē q; occupat pte vnā vt manū v; pedē v; linguā. Si materia ipi⁹ opilatōis inducētis palytis qñq; est i origine neruoz, qñq; i ipō mēbro palitico. Si i origine neruoz sit cā stupoz ⁊ insensibilitas ē circa loca vicina vt i facie v; in pncipio dor: si, si vō i ipso mēbro palitico tūc ipm patit tātū ⁊ nō supiora, vt dic Gal, q; dic se amouisse emplastr qd sophista posuerat sup manū ⁊ posuisse sup collū. Ex q; p; q; fm varietatē locoꝝ morbi d; variari mod⁹ me dicine palytis ex icisiōe nerui penit⁹ icurabilē est, s; palisis vniuersalē i oib⁹ ⁊ maxie i seni: b⁹ vix curat, circa iuuenes tñ cur⁹ ⁊ efficac⁹ opatur medicina. Pmo ergo i paralysi ex mollificatiuis ⁊ relaxatiuis tā iteri⁹ q; exte: rius exhibitis insistēdū est, deinde desiccanti uis ⁊ cōstrictiuis. Si vō pmo desiccantia

vehementē apponerent liquidiorib⁹ pibus
cōsumptis reliquū magis inspissaret. ⁊ sic cō
pactius effectū ad dissolutionē ⁊ psumptōi
inobediētius redderet. ⁊ iō p̄dicto mō caute
est pcedenduz. Cōgruis igitur medicinis inte
rius purgatiuis. pueniētibus etiā vngētis
exteri⁹ mēbra mollificent salua et castorio i
decoctione vini vranē. alias vō medicinas
quere in plat. ⁊ in viatico pstan.

De passionibus oculorum

Ca. XIII

¶ Olet dolor acci

Idere oculis aliquando ab exteriori
bus sicut a vulnere p̄nuitatē ocu
lorum dissoluēt. a puluere tenerā substan
tiam oculi p̄urbante a fumo oculos obfu
scante vento frigid⁹ spūm visibilē repcutiē
te. ab aere calido dissoluēt. a nimia solis v̄
alterius lucidi corpis claritate spūm disgre
gante a nimia tenebrositate spūm visibilem
p̄culcāt. ab inordinata diēta et ebrietate cō
tinua visus ebētāt. a venerea voluptate cō
sueta spūm et humorē cristallinū corrupen
te et dissoluēt. aliqñ ab interiorib⁹ v̄ ab hu
morib⁹ calidis vel frigidis siccis v̄ humidis
¶ Prim⁹ autē dolor ⁊ p̄cipu⁹ causat ab interi
oribus calidū apostemafaciens sup albugi
nem oculorū ex humorib⁹ p̄fluētibus ad pu
pillam ⁊ apostema faciētibus. ⁊ p̄ accidit ex
debilitate oculi recipientis ⁊ ex abundantia
seu acumine humoris p̄fluētis ⁊ ex cerebro
descēdentis. In tali itaqz apostemate ocul⁹
intumescit et lachrymat rubescit. Dolorē ⁊
puncturā feruorē et arsurā sentit. potissime
qñ colera est i causa. Tūc enī videt q̄ acub⁹
p̄foret. Si vō humor frigid⁹ sit in causa. vel
ventositas ocul⁹ distendit. grauat de nocte
inuisat. humores nimij effluūt. et illi sūt v̄
scoli. maxime affligit humore fleumatico. Si
vō sanguis sit i cā sentit purit⁹ multitudo
lachrymarū ⁊ calor in exitu eaz leuis p̄ctio
maior tumor ⁊ dolor in frōte maior ⁊ maxie
affligit in bonis sanguinis. hec infirmitas si
causat ab exteriori patēs q̄lescat. capite alto
dormiat. p̄pter fluxū lachrymarū lumis splē
dorē fugiat ad vitandū disgregationē ⁊ et

dissolutionē maiorē vocē nō emittat ne ex co
natu vocis in cerebro dissolutio fortis fiat. ci
bus detur frigid⁹ ⁊ leuis digestionis ne reu
matis flux⁹ augeat. aq̄ clara ⁊ calida potet.
q̄a d̄ natura sui fumi fumos p̄sumit neruos
p̄fortat. arsurā ⁊ puncturā mitigat. balneis
aque dulcis t̄patis v̄taf. His obseruatis nō
oportet aliter medicari. Si vō sit dolor ab i
teriorib⁹ humorib⁹ purgenē humores pec
cantes vel p̄ subtractionē sanguis vel p̄ con
gruaz medicine purgationē. colliria mitiga
tiua. et sanatiua inter⁹ ponant. sicut aq̄ rosa
cea cū lacte femineo. vt dicit cōstan. Lachry
me cū restrictorijis cōpescat. Apponūt ergo
in p̄ncipio leuē repcutiua et mitigatiua in
statu ⁊ in augmēto mediocrit dissolutiua i
fine p̄sumptiua ⁊ sp̄ cū istis p̄fortatiua. Circa
apostema vō oculi nūqz sunt maturatiua
appōnda ne suba oculi q̄ est tenera destrua
tur si ad sanitē p̄trabat. P̄terea si materia
est multū calida ⁊ dolor fortis nō sunt appo
nēda forma repcutiua quia materia subito
posset repcuti ad neruū obticuz ⁊ opilando
posset p̄petuā inducere cecitatē. Lippitudo ē
oculorū viscosa et glutinosa supfluitas ocu
lorū palpebris adberēs ex fleumaticis et me
lancolicis humorib⁹ i angulis oculorū inci
piens. palpebras in grossans ⁊ inuētēs. hec
oculorū cilia corrupit ⁊ ipas palpebras q̄si
carneas crudas facit. In lippis q̄ppe ocul⁹ pu
pille sane sūt. sicut dicit glo. sup. xxi. Leuē. sed
humore defluētē palpebre grossescūt cuius
crebra infusione etiā pupille acies viciat ⁊ il
los significat q̄z ingenij ad cognitiōēz v̄ta
tis emicat. s̄ opatio carnal⁹ vite obscurat

De lippitudine et albugine

Ca. XV

Alia est passio ocu

Alorū quā nos maculā dicim⁹ q̄ albu
go v̄ p̄an⁹ d̄ra p̄stā. Et h̄z generari sic. P̄di
mo fit fluxus reumatis ad oculos ex q̄ fit ob
talmia dolor. ⁊ et apostema ex q̄ male discul
sa remanet q̄dā leuis macula siue infectio q̄
lōgopcessu t̄p̄i excrefcit i telā ⁊ inspissat ⁊ occu
pat maiorē locū. s̄ totā pupillā. tela vō excrefcit
i p̄anū p̄ maiorē inspissatōz ⁊ maiorē locū

occupationē. qz totū nigro oculi occupat. ad
ultimū sit vnguis magis spissus & dur⁹ qd;
libet istoꝝ incurabile est si fuerit inueteratū
tñ fm loci collocationē debet diuidi. Si vō
collocat circa cristallinū humorē in pfun
dum p dimidiū annū fit incurabilis. In pn
cipio aut vix curat. si vō colligat sub cōiun
ctiua vel etiā supra p decē annos pōt curari
Quādo igit macula recēs est et modica suc
cus papaueris ruffi sufficit ad medicandū
vt dicit Cōstan. Papauer ei ruffum vñ ru
beum calidū est in pmo gradu. & siccum i se
cundo. & ideo habet virtutē extenuandi con
sumendi & desiccādi. Sicūt etiā pbsici vt di
cit Cōstan. q sanguis ex summitate dextere
ale columbe vel byrūdinis vel vppupe extra
ctus & sup maculā recentē posit⁹ calid⁹ ma
culā in principio potēter rūpit. sanguis enī
istaz auiū est valde ignitiu⁹ & dissoluiuius
ex natura auiū ex qb⁹ pcedit

**De infectione oculi per sanguinē
induratum**

Capitulum XVI

Alia etiam accidit

A oculis deformatas & passio. scz san
guinis ifectio quā pstant⁹ crustu
lam sanguinis nominat qñ scz sanguis aliq
casu ad oculos defluens in crustulā desicca
tur. Cōtingit etiam ab arterijs & venis desu
dare ad oculū & venulas aliq̄s rūpi vel cre
pare in tunica p iunctiua & ex circūfluētē san
guine talē deformatē i oculo generari hūc
sanguinē sic coagulatū dissoluit s̄guis tur
turis vel colūbe vt dicit cōstan. Idē facit lac
mulieris cū tbure. Idē facit recēs cale⁹ sine
sale melli cōmixt⁹ si supponat. multa alia ex
perimēta dicit Cōstan.

De lachrymis inuoluntarijs

Ca. XVII

Luxus lachryma

Rum inuolūtari⁹ accidit ocul⁹ qñqz
ab exteriorib⁹ sicut ex p cussione ex
calidi aeris dissolutōe vñ ex frigidi coartatō
ne ex fumi modificaliōe & pulueris p turba
tione ex cepearū & alioꝝ acuminū odoratō

ne. qñqz ab interiorib⁹ vt ex calidis humoꝝ
bus vel frigidis vel ex supabundātia humo
rum p incontīnētiā effluentū ex debilitate
contētiue v̄tutis cerebri et fortitudine expul
siue. Si aut humores calidi fuerint i causa.
oculi rubent. & lachryme distillātes calefa ci
unt faciē & v̄tut. calida obsunt. frigida p̄sūt.
Si vō sunt humores frigidi oculi sūt subal
bidi vel luidi. lachryme etiā frigide faciē nō
modificāt frigida obsunt calida p̄sunt. Ad
lachrymationē factaz ex p cussione et causis
alijs exterioribus p̄cipua cura est cera pura
cū puluere cimini calefacta & frequent cata
plasmata. Dolorē ei simul remouet ac lachry
mā et liuozē si sit cū vulnere cū cyrurgia cu
retur. Ad alias causas exteriores sufficit fo
mentū cū aqua tepida ita q tepoz ad frigidū
tarē pl⁹ accedat. Si fiat aut ex fluxu et ex su
perabundātia humorū purget. Def dyaclyba
num cū vino decoctionis thuris. & hoc p̄cis
puum est. in hac causa sūt restrictoria circa
tympora & circa frontē. bec oia valēt p fluxū
ex causa calida & frigida

De defectu visus

Ca. XVIII.

Effectus visus acci

Dicit oculis multiplici d causa. aliqñ
ex mala cōplexione. aliquādo ex su
mi ascēdētis a stomacho corruptiōne. aliqñ
ex nerui obtici opilatione ex cataractis. ex
spasmo et macula & buuismodi. aliqñ ex die
te inordinatōe ex egritudine lōga ex ieiunio
& coitu nimio. & ex multis alijs causis. sicut
ex senectute & h̄mōi. Distingūde igit sunt
cause p̄ppria signa. Itā si defect⁹ accidat ex
fumositate stomachi defect⁹ visus nō est cō
tinuus s̄ interpolat⁹. fm enī cibozū assum
ptozū varietatē minuit vel auget. Si aut est
ex vicio cerebri p̄tinu⁹ est defect⁹ añ p̄andū
um & post si ex opilatōe nerui ipsi⁹ oculi s̄
stantia pura est & lucida atqz clara. Alia sig
p̄ separat. Ad istū ergo defectū tollendū si ē
ex vicio humorū stomachi mundificet. imo
totū corpus p̄cipue caput. deinde a p̄ponan
tur remedia localia q̄ in diatico & in alijs au
toribus inueniunt

De cecitate
Ca. XIX

Cecitas est priua
tio visus. Priuatur autem homo
visu aliquo propter organorum de
fectum et pupillarum improprietatem ad spi
ritum visibilem. Ad hoc enim quod formet visus ex
igitur debita proportio organi spiritum recipien
tis ad ipsum spiritum. ut supra dictum est de visu
li. iij. Aliquod propter nervorum interiorum opilatio
nem. Si enim fuerit nervus qui dicitur obticus
qui est visibilis spiritus vebiculum in suo princi
pio vel medio vel alicuius carnositatis super
excrescentia vel alicuius viscosi humoris ab
undantia totaliter opilatus virtus visive
transit non puenit ad pupillam. et sic cecitas in
oculo generatur. Aliquando fit propter humo
rum et spirituum consumptionem. ut est videre in
senibus quorum oculi primo caligant et defe
ctum visus patiunt. Tandem deficiente virtu
te videndi potentia penitus destruitur. Ali
quando fit ex causa exteriori sicut pro oculorum
vulneratione pro nimia etiam et continua lachry
marum effusione. pro substantie oculi dissolutio
nem. pro tunicarum oculi inspissatione et idura
tionem. et humorum in oculo compactionem.
Tunc enim non est pupilla spiritui visibili guida
et ideo talis compactione est cecitatis in oculo in
ductiva. pro substantialis humoris subita de
siccatione. ut in pupilla accidit in quibusdam
portionibus et in minutis que ex nimia sanguinis
subtractione quibusque incurrunt periculum cecita
tis. Aliquod propter subitam cum desiccatione sub
stantialis humiditatis spiritus visibilis disgre
gationem. ut patet in visio qui ad aspectum pel
uis ardentis quasi subito excecatur. cuius ex
cecationis causa est aspectus peluis arden
tis et lucens. cuius ignea virtus tunicam oculi
cum crystallino humore destruit et consumit.
et eiusdem luciditas que spiritui est impropor
tionalis ipsum disgregat et dispergit. et sic ne
cessario cecitatis perpetue vicium introducit. In
ter omnes itaque sensibiles passiones misera
bilior est ipsa cecitas. ut dicit Constantinus.
Non sine omni vinculo cecitas ceco carcer est
deceptum in apprehendendo secundum imaginatiua.

qua de albo imaginat quod sit nigrum. et e converso.
Impedit in iudicando vim deliberatiua. Iu
dicat enim penes se et deliberat ire ad orientem
et deceptus in suo iudicio vadit ad occidentem
pueritur et affectiva. qua oblato sibi ad eligendum
denario argenteo cum cupreo affectat eligere
argenteum et eligit cupreum. Tanta liquidem
est ceci miseria ut non solum puero vel seruo se
subiciat pro regimine et ducatu. vix et sepius
ipsi cani. et sepe ad tantam deducit necessitatem
ut ad transendum portis vel vadendum periculum plus
cogit credere cani quam sibi ipsi. Item sepe in periculo
ubi omnes dubitant. quia non videt periculum securus
est cecus. et e converso sepius ubi nullum periculum
imminet maxime cecus timet. sepe in plano
celsipitat pedibus et offendit. sepe ubi pes esset
elevandus deprimat pedes et e converso. ubi esset
terre figendum ipsum elevat et suspedit. vnde quibus
palpando. et strectando manum dirigit. vnde quibus
de itinere dubium manu et baculo viam querit.
raro aliquid securus agit pro fere dubium et timens
erit. Item cecus quando nudus iacet vel sedet tetus
se reputat. sepe etiam quando videt ab omnibus se
latere putat. Item facies aliquando et oculos ad so
lem vel celum cecus elevat. sed ipsius oculos cele
stis claritas non immutat. ipsius ceci oculo sol
pntem exhibet suum radiis. sed tamen pntis solis
virtutem non percipit et effectum. ut dicit Gregorius.
Item cecus aliquando puerum suum ductorem
verberat et percutit et offendit. sed eadem ver
bera cito per puerum luit. Nam puer verberis
non immemor in pontis medio siue quous
cunq; alio periculo ipsum solum deserit et ip
sum fugiens sibi viam euadendi periculum non
offendit. et ideo est miser cecus. quia in domo nihil
audet fiducialem agere. in itinere deserit a socio
multum timet. In hoc tamen peior est portio hominum
oculos quibus cecorum. quia ipsi oculi hostes sunt et
perdone humani animi quorum occupati scias
dum sequimur seuissimis hostibus subijcitur
sicut dicit expositio super illud Tere. Oculum
meum deperditus est animam meam. Adhuc autem est
homini oculum eritis cecum fieri quibus habere ocu
los et eorum blaudicis decipi et abduci. ut dicit
Gregorius super illud Mat. vi. melius est tibi luscum
ad vitam ingredi quibus duos oculos habentes in
gehennam ignis mitti

De surditate

Ca. XX

Surditas est prava

no siue impedimētū audit⁹. q̄ fm
 Costan. ianua mētis est Contingit
 aut̄ aliqñ auditū totalit̄ auferri. tūc pprie
 b̄: surditas. Et habet fieri ex humoib⁹ opi-
 lantibus nervos audibiles ⁊ buccas auriū
 replētib⁹ intantū q̄ in eis nulla pōt fieri al-
 lisiō. qñq; nō ex toto auferit s; pp̄ diminutō
 nem humoib⁹ fit difficultas i sensatōe ⁊ dici-
 tur grauitas audit⁹. qñq; est ibi sonit⁹ ⁊ un-
 nius. ita q̄ putat patēs q̄ sit iuxta molēdi-
 nuz. siue iuxta organa. ⁊ b̄ habet fieri ex gros-
 sa v̄tositate interclusa. ⁊ b̄ habet fieri aliqñ
 sine interpolatōe. et tūc ex p̄uata causa p̄tin-
 git. quādoq; cum interpolatōe. et tūc est ex
 causa remota. qñq; enī nihil exteri⁹ auditur
 p̄pter opilationē. s; audit⁹ ab interiorib⁹ im-
 muratur. ita q̄ patēs credit se audire ab ex-
 teriorib⁹ hoc qd̄ sentit ab interiorib⁹. ⁊ fm b̄
 fallit̄ audit⁹. **M**ultis alijs modis auditus
 hoīs impedit̄. Accidit enī auri dolor aliqñ
 siue apostema. ⁊ b̄ ex calore dissoluēte vel ex
 frigiditate p̄stringēte si sit ex calore dolor est
 acut⁹. loc⁹ rubet. calida obsunt. frigida p̄sūt
Si sit ex frigiditate dolor ē p̄derosus et ḡ-
 uatiu⁹. loc⁹ pallet. calida obsunt. frigida pro-
 sunt. aliqñ est ex apostemate calido ⁊ tūc ad
 p̄dicta signa sūt. est vehemēs febris. semp̄ ei
 apostema auriū febat̄ ⁊ comitat̄ s; remissior
 ⁊ cū minor dolore in causa frigida q̄s i cal-
 da. Aliqñ relinquit̄ in aure vuln⁹ ex aposte-
 mate p̄cedente qd̄ cognoscit̄ ex dolore t̄nlla-
 tione ⁊ sanie effluēte. Aliqñ sūt vermes in
 aurib⁹ ex humoib⁹ calidis inuiscais p̄ in-
 ceptionē sp̄is viuificatiui. Signa ergo ver-
 mium sunt prurit⁹ ⁊ t̄nllatio. ⁊ aliqñ videri
 p̄nt si auri soli exponatur Aliqñ fit dolor a
 causa extrinseca sicut ex aqua vel lapilli sub
 intratione. Aliqñ ex p̄cussione. cui⁹ signū est
 exitus sanguis. aliqñ tamen exit sanguis ex
 sup̄abundantia ⁊ incontinentia eiusdē. **U**n-
 Costan. Si subito sanguis ⁊ sine dolore ab
 aurib⁹ exeat sine māifesta cā signū est aliqd̄
 esse in capite quod natura expellere laborat
 oportet ergo ḡ aurea a p̄ncipio mūdificēnt̄

Alias aut̄ auriū passiones q̄re supra lib. iij
 de auditu. ⁊ q̄nto d̄ aure. ibi ei sunt multa in-
 ferta. **D**olor igit̄ auriū si est ex calore et sine
 apostemate frigidis et alteratiuis insistēdū
 est. **U**ngi enī d; loc⁹ doloris oleo rosaceo v̄l
 violaceo. ⁊ p̄silib⁹. **T**alia ei olea tepida auri-
 bus instillēnt̄. nō enī actu frigida debēt auri-
 b⁹ instillari. **S**i v̄o sit ex frigiditate sine apo-
 stemate cuz calidis alteratiuis ad curā p̄ce-
 dēdū est sicut oleo laurino rutaceo. ⁊ b̄ mōi
Si v̄o fuerit cū calido apostemate frigidis
 maturatiuis p̄mo insistēdū est. deinde mū-
 dificatiuis ⁊ i p̄traria cā adhiberi d; medici-
 na p̄traria **R**upto igit̄ apostemate quod co-
 gnoscit̄ ex fluxu sanie p̄mo mūdificāduz est
 vuln⁹. deinde p̄solidandū. mūdificāduz autē
 cū vino ⁊ cū melle sil̄ mixtis ⁊ immissis p̄solida-
 tur cū puluere tburis ⁊ masticis ⁊ b̄ mōi. si
 vermes ibi fuerint succi amari sicut perlici ab-
 sintibij pozzi infundant̄. **S**itr̄ oleū amarū ex
 amygdalis amaris auri patēti instillet̄. tali-
 bus enī v̄mes occidunt̄ ⁊ putrefacti cū sanie
 educūt̄. si autē lapill⁹ intravit caute extrahat̄
 qd̄ si fieri non pōt auri calidis inungat̄ et
 sternutatio puocet̄ v̄l cū ventosa sugat̄ et ex-
 trahat̄. **A**d surditatē remouendā vel saltem
 releuādā valēt multa q̄ dicit̄ p̄stan. sed inter
 oīa balsamū instillatum aurib⁹ d; p̄ualere.
Surditas tñ si fuerit a nauitate incurabil⁹
 est. **S**itr̄ q̄ p̄triennū durauerit vix curatur.
Tinnit⁹ q̄ ex v̄tositate causat̄ cuz extenuati-
 uis v̄tositatis curet̄. sic cū aneto calamēto
 colato organo ⁊ p̄silib⁹ q̄z suffumigatiōe
 tinnit⁹ soluit̄. **E**t h̄ de passionib⁹ auriū et ear-
 rum remedijs dicta sufficiāt

De polipo

Ca. XXI.

Polipus est super-

flua caro ex narib⁹ excrescens ex su-
 perfluis humoib⁹ generata. **H**āc
 passionē fetoz borabilis semp̄ cōcomitatur.
 et tñ fetoz a poliposo nō sentitur. **P**ropter
 opilationē enī nerui odorabilis tal̄ in̄ odor-
 ris et fetoz differētiās nō discernit̄. **H**abet
 aut̄ fieri tam fetoz nariū q̄s polipus in hunc
 modū humores grossi ⁊ viscosi fluūt ad cas-
 runculas nariū ⁊ ibidē diuturnate temp̄s

et actione caloris p̄densant̄ ⁊ quasi i subam
 carneā p̄uertunt̄ que corrupta cū sit in de fu
 mositas resoluta ⁊ aeri immixta in spirādo
 et respirādo fetozē facit. et infirmitas tal̄ po
 lipus dicit̄. q̄nq̄ etiā ad nares descēdit hūi
 ditas ⁊ etiā conbibit spōgiōsa narium poro
 sitas et ibi putrescēs corruptionem generat
 et fetozē. q̄nq̄ etiā calidi humores acumine
 suo pustulas in narib⁹ generat̄ q̄ locum vl
 cerant ⁊ excoīāt. Cū tā ex corruptione car
 nis et humoris q̄ ex coartatione inspiratio
 num cū nō possit cerebrum depurari. fetoz
 necessario generat̄. Admū igit̄ remediūz p̄
 banc passionē est vt caput forti et p̄uenienti
 medicina purgetur. ⁊ post fluxus intercipi
 atur. Deinde panēs aquā calidā naribus at
 trabat atq̄ sugat vt humores inuiscati dis
 soluātur et educātur. Ad nares purgādas
 valēt pillule dyacostozee cū succo rute et vi
 no tepido resolute si narib⁹ sint iniecte. Ad
 restringendū fluxū mirabiliter valēt grana
 thuris albi si sepi⁹ assumant̄. Si vero fuerit
 polipus cōfirmat⁹ p̄cedētib⁹ purgatiōibus
 et de opilātib⁹ puluerib⁹ et medicinis cor
 rosuis amoueat̄ vel p̄ incisionē sicut i cy
 rurgia pleni⁹ edocetur

De passione narium
 Ca. XXII

Plurimum etiam na
 res sepius fluxū sanguis. et hoc fit i
 masculis trib⁹ de causis tantū. Sit
 enī fluxus a cerebro ⁊ tūc fit cū sternutatiōe
 et cum dolore frontis ⁊ punctiōe. vel ab epa
 te et tūc dolor sentit̄ in dextro latere ⁊ fluit p̄
 dexterā narē vel a splene ⁊ tūc a sinistro late
 re erit dolor et fluit p̄ sinistraz ptē. P̄ter h̄
 etiā in mulierib⁹ fit a matrice. et tunc dolor
 est circa vmbilicū. Hic flux⁹ q̄nq̄ est utilis.
 Q̄nq̄ enī in febrib⁹ etiā acutis et in frenesi i
 die cretico solet fieri motu nature. ⁊ tūc solet
 bonus eē. nā bon⁹ est q̄nq̄ aī die creticuz fit
 ex nimia sanguinis interioris ebullitione et
 feruore. vñ acumine suo venas aperit et flu
 xum facit. Hic et multis alijs de causis flu
 it sanguis. siue aut̄ fuerit fluxus cretic⁹ siue
 syntbomatic⁹. nō in p̄ncipio restringat̄ flu

rus ne crisis impediā vel ne sanguis ad ali
 as ptes vertat̄. et syntboma peius faciat vt
 suffocationē et h̄mōi. Si aut̄ nimis auget̄
 flux⁹ si patiēs eēt foris eēt i pte patiēti minue
 dus. extremitates sunt ligāde ⁊ foris⁹ strin
 gende. medicine restrictiue sunt tympanib⁹
 et fronti adhibēde. aqua cuz aceto in facie p̄
 fundēda. Si ab epate fiat fluxus ponat̄ ven
 tosa sup epatis regionē. Si a splene sup sple
 nem. si a matrice sup matricē vt māmillas

De fetore oris
 Ca. XXIII

Fetor oris quādo
 q̄ causat̄ ex dentū et gingiuarum
 corruptiōe. q̄nq̄ ex oris et palati vl
 ceratione ⁊ putredine. q̄nq̄ ex tboracis ma
 la habitudine et mēbroz spūaliū viciosa di
 spositione. q̄nq̄ ex putrefactiōe humorz sto
 machi. q̄nq̄ ex vniuersali corpis infectione
 vt in leprosis quoz anbelit⁹ est fetid⁹ et infe
 ctuus. q̄nq̄ ex fetidoz comestione. vt patet
 in illis q̄ p̄tinue comedunt allū cepas atq̄
 porū. quādoq̄ aut̄ fit ex corruptiōe mēbro
 rum spūaliū et vniuersali corruptiōe hūo
 rum infectoz. Palliari q̄des pōt̄ s̄ nō cura
 ri. talis aut̄ fetoz est p̄tinuus interpolatiōe
 nō accipiēs. Ille aut̄ q̄ est ex vicio stomachi
 interpolat̄. q̄a aī prandiū est maior et post
 prandiū est puus vel nullus. et hic bñ curat̄
 cū exterius aromaticis et p̄fortatiuis. P̄di
 mo igit̄ materia q̄ est in stomacho q̄ fetoris
 est cansa digerat̄. diuidat̄ et expellat̄. post co
 mestionē sepi⁹ vomit⁹ puocetur vt villi sto
 machi mundificēt̄. a putridis cibarijs et
 ad putrefactionē dispositis caueat̄. vino aro
 matico ⁊ aromaticis ad p̄fortationē vtatur
 Si causat̄ fetoz ab alijs vt gingiuis et denti
 bus putridis dētes extrahat̄ q̄ sunt in cā vel
 sanēt̄. gingiue fricent̄ et mūdificent̄ cuz de
 coctiōe rosaz i vino vel aceto tepido abluā
 tur cum puluere thuris et masticis et melle
 gingiue ⁊ radices dētiū fricēt̄ ⁊ mūdificent̄

De dolore dentū Ca. XXIII

Dolor dentū quā
 doq̄ fit vicio stomachi q̄nq̄ vicio

cerebri ex vicio cerebri quandoque humores frigidus et calidi reumantur dentes dentium inficiunt et dolore inferunt. vicio autem stomachi fit ex humoribus calidis in ipso existentibus a quibus fumositas resoluta superiora petens nervos dentium et radices mordendo vel aggrauando dolore inferit dentibus ac fetore. Si ex acutis et calidis est humoribus dolor est acutus et pungens cum rubore faciei cum asperitate et siccitate gutturis cum sit et amaritudine oris. Si ex frigidis dolor est minor cum guamie capitis cum subumiditate et pallore cum acetosa eructatione et oris insipiditate. Dolor autem veniens ex cerebro diu durat sine aliquo interpositione. quia aliquando. r. horis vel plura. quod vobis procedit ex stomacho. iij. vel. iij. affligit horis et post quiescit. Cause ergo doloris dentium ut dicitur. sunt putredines et fetores rupturæ et perforationes motiones et casus et limositates. Perforantur enim dentes et quicquid rumpunt. Aliquando in colorem citrinum viridem vel nigrum mutant. quod omnia ex humiditate putrida nascuntur quia stomacho ad ligamenta dentium defluit et ascendit. Eadem et causa est relaxationis et motus dentium atque casus. Nam acuti humores in radicibus dentium dentes perforant et columunt sepius et relaxant. Alii sunt causa quare cadunt cum radices deficiunt aut putrescunt. vides in dentibus maxillarum sunt ex humoribus et eorum cautibus putrefactis et cognoscitur ex pruritu et tinnitibus et continua teretibus et dentibus perforantibus et fetoris emissionibus. et multis alijs modis quare supra li. v. in tractatu de dentibus. Item dentium dolore passiones si sunt ex vicio humorum in cerebro vel in stomacho debita purgatione purgantur. sepius dentes debitis dentificijs mundentur. de quibus omnibus sufficienter tractat costantius. Vermes dentium mirra et opio interficiunt dentes relaxant thure et mastice firmant. et huiusmodi garrarism de gallis et malogranati cortice et balaustris cum aceto preparatus

De lingua et sermonis ablatione
Capitulum. XXV.

Lingua etiam multiplex patitur. aliquando ei palincafit. et tunc patitur voluntarium motum et sermonis

usum. ut dicitur. Costantius. Cuius causa est defectus motus virtutis que excitat per spiritum venientem a cerebro. vel accidit ex nervo aialis virtutis vehiculo humore vel apostemate opilato. vel accidit ex proprio sube lingue vicio. scilicet ex mala complexione lingue et distemperantia in frigiditate. vel calore et siccitate vel humore. Aliquando etiam lingua apostemat et tunc intumescit et sermo impeditur. Aliquando ex humore liquido relaxatur et remouetur nervus lingue et nimis mollis efficitur. et tunc debet sermo per nimis remouitatem linguam non format. Aliquando ex humore nimis calido et sicco contrahitur et corrugatur. et tunc totaliter sermo impeditur. Aliquando grauius vlcibus et pustulis leditur. et tunc tamen in gustando quod in loquendo impeditur. Si ergo lingue suba sit sana nullas habens maculas. loquela tamen sit ablata a cerebro surgit viciu vel a nervo opilato. Aliquando potest loquela ex potestitate mente ut si frenesim ubi homo non vult imaginari. memoria. et ratione. et id non minus si perit loquela que est instrumentum rationis. quare supra li. v. de lingua sana et infirma

De raucedine. Ca. XXVI

Raucedo multum habet fieri de causis. quia ex siccitate vel humiditate et spiritu et virtute defectu

ibilitate. ex siccitate dupliciter. aut enim siccitas in equalitate facit. aut restringit meatum. Vnde enim ex siccitate exasperat arteria ex asperitate sequitur inequalitas et ex inequalitate raucedo et vocis impedimentum. Item ex siccitate fistulas et pulmonem coartate sequitur vtrumque predictorum. Ex humiditate sicut duobus modis. aut ex humiditate preta in vasis et maxime in sanguine. aut ex fluxumate a superioribus distillate. sanguis enim superabundans venas distendit. Vnde et meatus coartantur et sequitur vocis impedimentum. Sicut fluxumate distillans in tracheam arteriam et fistulas pulmonis predicta operatur. ex defectu etiam spiritus et virtutis impeditur vox quod potest quod est fortitudo ex spiritu perficitur et virtute. si ergo ex siccitate cognoscatur ex sicca tussi. que est offendiculum spiritus in trachea arteria vel per compassionem est quoniam est similitudo morbi vel per compassionem quoniam fit ex siccitate exasperante que est ex frigiditate fistulas

pulmonis coartate et spiritum offendere. Unde generat tussis vel ex humiditate a cerebro distillate. Istis et modis haberi tussis que ipedit ipsam vocem vel cognoscitur raucedo ex punctura in spiritalibus quasi ex spiritibus facta ex geliditate colli ex tonis corporis macilentia. sanguinem vero in ea esse cognoscimus ex tussi aliquotulū humectata rubore faciei venarum eminentia dulcedine oris. fleuma esse in ea cognoscimus ex tussi aliquotulū humectata. ex oris insipiditate et salivam abundantiam. defectum spirituum esse cognoscimus in ea ex debilitate et ex tenuitate tonis corporis ex febre precedere vel ex ieiunio et fluru et ictibus que corporis extenuat. si ergo habet raucedo sit ex causa sicca et calida abstinere a salis calidis et licet frigidis et assis praefertate frigidis et ena humidis mediocriter calidis. si ex sanguine est passio fiat minuto. si ex fleumate denique purgationes et opilatiue que in frigida causa sunt necessarie. si vero est ex defectu spirituum subueniendum est resumptiuus et fortiuus. eadem autem est cura raucedinis et tussis. vide in placet. et postea.

De squinantia et suffocatione gutturis Ca. XXVII

Squinantia est gutturis suffocatio et puenit ex apostemate in gutture. cuius tres sunt species. In prima tota materia colligitur interius in quodam folliculo in traquea arteria et isopbagum. et cognoscitur ex vehemēti dolore. nullo tumore exteri apparere. apertio enim ore tumor interius non apparet. ex febre acutissima et ex impedimento vocis et ex iudicio patientis. nihil ei potest transglutire. et haec species incurabilis est. nisi curet in septima die. Secunda species quoniam in maiori quantitate recolligitur intra et extra in maiori. et dicitur squinantia. et habet omnia signa que prima habet remissiora. et apparet aliquis tumor extra. et haec species vix curatur. Tertia vero species est quoniam tota materia colligitur extra et dicitur sinacia. cuius signa sunt vehemens tumor extra. febris leua. dolor modicus sine difficultate spirandi et respirandi. et haec species finiticit nisi tumor ad interiora se retraxerit. Sit autem haec passio principaliter ex sanguine. secundario ex fleumate et melacolia. nunquam ex colera. et cognoscuntur becausa propria signa. Istius passio prima cura est san-

guinis extractio in quantitate mita. incidant etiam vene in lingua sunt scarificationes cum ventosis in collo et in caput. deinde apponant lenificatiua maturatiua et mudificatiua. Quere supra li. v. de gutture

De difficultate anhelandi inspirandi et respirandi Ca. XXVIII

Difficultas inspirandi et respirandi vel vitiumque dicitur asma vel dyspnoea. Et accidit dupliciter de causa. ex siccitate coartate. quia quoniam pulmo non potest libere dilatari et stringi inde sequitur asma. vel quoniam ex humore ipeditur motus pulmonis. quoniamque ei superabundat humor exteri in superficie pulmonis cuius mole oppressus non potest libere dilatari. et tunc est species asmatis que dicitur sanguisugium a sanguisuga. quia cum violentia attrahit aerem ad cor refrigerandum. Aliquam abundat humor interi in fistulis pulmonis cuius inpositio de pulmo non potest libere stringi et tunc dicitur anhelus. quia in hac specie laborat patientes in expirando. Aliquam autem abundat humor interi et exteri propter quod non potest pulmo libere dilatari nec stringi. et tunc est illa species que dicitur ortonia. id est spiritus rectitudinis quia patientes laborat equilater in inspirando et expirando. et ualuit tres species asmatis secundum tres humorum dispositiones si ex siccitate et caliditate vngentis electuaris syrupis frigidis et humidis curet et ecounter so. vide in placet.

De sputo sanioso et sanguinolento Ca. XXIX

Circa sputum etiam accidunt passiones. ut patet in empiricis in quibus est sputum saniosum et virulentum et in emproicis in quibus est sanguinolentum. Empirica est dicitur passio quoniam sanies excreat. et haec contingit in causis reumaticis et pleureticis et peripneumoniacis et in alijs apostematibus stomachi pectoris et pulmonis. Haec autem fieri habet modus humor a superioribus distillat in pulmonem. pulmo repercutit et ex repercussione calcatur et ex calcatione sanies nascitur vel pulmo ulceratur et de fluxu humoris ad aliquem locum ad apostema recolligitur et ibi in sanie commutat que per naturam vel in febomatibus resolutur per sanie siue saniosum

ptrāq; capsulā ipamq; cordis subaz. vñ ipe
dicitur motus cordis et obrurāt vene p q̄s
discurrit spūs vital. et les prumpūt i subitā
suffocatoz. et iō tal' passio dicitur tremēs. q; si tene
as manū sup cor: n̄ senties cor: debito mō di
latari. s; cū qdā tremore paz et exilic tātū mo
ueri. Aliqñ ē cū febre lēta. aliqñ cū febre fori
et tē mai' ē piculū. aliqñ sine febre. aliqñ me
lācolia ē in cā et les icidūt i passioz q; dicitur incu
bus vñ p̄bials. Aliqñ accidit ex vicio epa
tis a q̄ nō mādat sufficiēs nutritiū cordi.
vñ deficit et debilitat. vt. di. p̄stā. Aliqñ acci
dit ex mala dispositōe alioz mēbroz ex q; uoz
colligātia cor: patit. sic qñ a cerebro l' stoma
cho trāsmitit fum' i būoz nociū. vñ suba
cordis ledit deficit vñ gūat. et iō talib' accidit
tremor cordis ex acumie fumū vñ māie que
pūgit et mordicat cordis subam. vñ fit in eo
tremor. accidit et sitis p̄p̄ cordis cōp̄ssioz et
caloris intēsiōe. vñ siccitas et sitis suspiriuoz
et al' anbelit'. q; cor: laborat ad aerē attrahē
dū cū nō valeat se dilatare. accidit et tremor
ex fumo melācolico ex siccitate spūz pturbā
te. accidit et piguedo. q; deficit calor: natural'
et indotozoz et pigricia generat. ex defectu et
cordis et debilitate spirituu' accidit sincopis.
q; a pulgo spasmodico vocat. et h̄ungit aliqñ
ex accidētib' aie vt ex timore cor: nimis p̄stri
gēte aliqñ ex nimio gaudio l'ira cor: dilatan
te et spūs exalāte l' euaporāte et soluēte. aliqñ
accidit ex accidētib' cor: p̄s sic ex mala p̄ple
xione vñ repletōe l' nimia sanitione ex venaz
opilatōe. et spirituu' cōp̄ssioe. aliqñ ex nimio
sudore. Ex hac at sincopi qdā icurrūt morē
subitaneā. opilata vena p̄caua p̄ quā sāguis
et spūs vital' ad cor: trāsferit. l' et opilato mea
tu p̄ quē pulmo frigidū aerē solet recipere et a
se fumositatē supflūā remouere qñz ex ma
triciā l' stomachi nimis repleti cōp̄ssione In
oib' istis ergo picul' si būoz ē in cā purgetur
debito mō būoz peccās. denē cōfortanua et
spirituu' repānua et resūpnua. si est ex nimio
fluxu l' nimio sudore flux' incipiat sudore re
p̄mat. si ex nimia repletōe stomach' euacue
tur. p̄ tremore cordis p̄fortanua p̄ferāt. sic dy
amargaricon et lectuaria. ac medicie i q̄b'
cū alijs p̄fortanuis iponūt musc' aurū aut

margarite siue perle. siue pul. ossis de corde
cerui. ambra lignū aloes l' poc. m. h̄ ei oia va
lent p̄cardiacā et sincopim et alias p̄siles cor
dis passioēs maxie qñ accidit sine febre. in se
brib' aut calida nō sunt dāda.

De febre Ca. XXXII

Febris aut ex dis

teperātia cordis accidit et p̄ueit. q; a
vt dicit p̄stā. Febris ē calor: n̄ natural' a cor: de
exiēs rapt' ad oia mēbra cor: p̄s corruptioz
nocēs accōi. Sic et p̄po. i epid. febris ē calor
cursū nature exiēs opib' ei' nocēs. Quicēna
aut sic dicit. Febris ē calor: extrane' in corde
accēsus et p̄cedēs ab eo mediātib' spiritib'
et sanguie p̄ venas et arterias i totū cor: et
inflāmat i eo inflāmatōe q̄ nocēs opib' natu
ralib' Febris etiā vt testat' p̄po. ē flāma a pe
ctore p̄cedēs i totū cor: p̄. Diuersificat' ei fe
bris tripl' s̄m tria cōponētia cor: p̄s būanuz.
Cōponit' ei ex subtilib' .i. ex spiritib' et liq̄dis
scz ex būoz: et solidis cor: p̄s. .i. ex ipis mē
bris. Est itaq; p̄ma spēs febris qñ distipatur
spūs i calore et dicitur effimera. scdā i būozibus et
dicitur putrida. tertia q̄ accidit i solidis mēbris et
noiat' et bica. et d. p̄stā. q; gal. has febres boīs
ap̄tauit siluudinib'. effimera in q̄t febris vē
to calido videt' silis ēē q̄ vter replet' ex sui ca
lore necesse ē vt calefiat. Idē etiā facit spūs ca
lescit' circa cor: et totū cor: p̄. putrida vō fe
bris aq̄ calide ē silis. Aliq̄ ei calida cū frigidū
vas i pleuerit ipm i calore suo calefacit. s̄m
būozes calefacti calefaciūt cor: et alia mē
bra. Et bica aut febris va' i calido aq̄ frigida
plēo ē p̄pabil'. aq̄ ei frigida ex vase calido ca
lescit. sic et febris et bica cū sit radicata i mēbris
calefacit cor: et alios būozes cor: p̄s distipat et
immutat

De febre effimera.
Capitulum. XXXIII.

Effimera aut febris
dicitur s̄m Gal. ab effimero qd est sim
plex q; fit ex distipantia q̄ fit i subili suba. vt
in spū. vel vt dicit' Maac. ili. febrū. Effimera
ab effimero marina belua dicitur q; i eodē die q̄
nascit' mori. vñ s; magistros dicitur q; si vni' diei
feruor. meron ei dies dicitur ap̄ grecos. raro ei

su⁹ feruioz vltra vni⁹ diei t⁹minu se extēdit. sp⁹
 eni p⁹ die vni⁹ deficit cito vl⁹ i febre putrida⁹
 vl⁹ etbica se puerit. vt. d. Astā. 7 isa. Accidit at
 ista febris ex cā interiori 7 etiam ab exteriori
 ab interiori at fit dupl⁹. s. a frigore 7 calore. a
 frigore vt ex subita frigiditate aeris. s. qn⁹ ex
 claus⁹ subito poris exteri⁹ sumi calidi iterius
 pcludūt. 7 ex eoz pculcatōe 7 multiplicatōe
 calor itendit ex q⁹ cordis distpancia generat.
 Aliqñ accidit ex calore 7 distpancia aeris su
 ue sol. qñz ex radiorū repulsiōe spūs aialis
 distpat. 7 ppe colligātā spirituu 7 būoū to
 tus bō distpat a cā interiori effymera qñqz ex
 calore spirituu 7 būoū pplexio boīs casu ali
 q⁹ subito imutat. sic ex nimia exercitatōe pce
 dente. ex nimia calidoz frequētia vt vinozal
 boz 7 bñoi. ex qz nimio vsu calor aliqñiens
 intendit 7 febris effymera generat. h⁹ spēs fe
 bus inē alias cur⁹ 7 facili⁹ currit. s. difficult⁹
 sanat. mltū tñ piculosa ē 7 gñis qñ i putridā
 vl⁹ etbica cōmutat. Accidit at spēatr ex qbul
 dā apostematib⁹ i inguie nascētib⁹. 7 sub
 ascellis q⁹ qdē a medicis bubones noiantur
 vñ nō sine cā i ampbo. dī. In bubonib⁹ qdēz
 oēs febres male exceptis effymeris zc. sig⁹ at
 b⁹ sūt vna nō mltū distās a sana aliqñtū
 intēsa. 7 aliqñtū subit⁹ pulsus dur⁹ 7 veloz
 7 frequēs nō mltū a ipamēto recedēt. Reliq⁹
 vō vītes vt appetit⁹ 7 mor⁹ voluntari⁹ paz i
 mutant. h⁹ de facili febris curat. si agrua die
 ta vtatur patēs 7 si a nociuis caueat.

De ethica **Ca. XXXIII**
Ethica febris est

Eq⁹ ledit solida mēbra Et dī ab etbis
 qd ē bitudo qñ febris puerla i bituz
 Aliqñ at ē etbica febris 7 morib⁹ p se. Aliqñ
 ppe aliū morbū p se fit morib⁹ Aliqñ ex cibis
 nimis calidis 7 potib⁹. Aliqñ ppe nimia ex
 ercicia sic ppe studiū imoderatū. vigiliae. et
 plilia qb⁹ calefit spūs aial. 7 p pñs vitalis. 7
 ita calefit 7 minozat būiditas natural⁹ 7 idu
 cif etbica. Aliqñ etiā cāt ex alio morbo sic ex
 effymera ex putrida inēpolata l⁹ acuta etiaz
 ppe calidū apostema. sepe ei pñgit q⁹ effyme
 ra excedit tñū diē pñtes i vna qlitate 7 appa
 ret i cute i firmi qdā obscuritas liuiditas ci

trinitas psumptio 7 tūc illa effymera i etbicas
 pmutat. marie at accidit ex effymera q⁹ est ex
 angustia. ira. tristitia. odio. 7 vigilia imode
 rata 7 plilib⁹ aie exercitijs. ex febre inēpolata
 sic fit qz calor inatural calefacit mēbra 7 deli
 cat. ppe acutā. qz calefacit sangnē vl⁹ pñant
 subalē psumit būiditatē. qñ eni extenuat san
 guis nō ē debitu⁹ nutrimentū mēbroz. vñ seqt
 psumptio. sic fit i a:boze q⁹ deliicat ex caliditate
 7 siccitate aeris būiditatē psumētē i estate. l⁹
 ex nutrimentū ablatōe sic accidit i byeme. qñ
 cadūt folia vl⁹ ex nutrimentū coruptōe 7 pmi
 xūde ad malas pmixtōes 7 qlitates sic ad vi
 trositatē. sulphureitatē. 7 bñoi. sic pñgit in
 būanis corpi⁹. qñz ei fit nutrimentū ablatio.
 ppe ipotētā nate i digerēdo cibo 7 in restau
 rādo depdita. sic accidit i senib⁹. qñqz calor
 extrane⁹ corpi dñat 7 subalē būiditatē mem
 broz deliccādo destruit 7 psumit qd solet ac
 cidere i etbica q⁹ puenit ex acuta febre l⁹ ex ac
 cidētib⁹ aie qñ sanguis nutrit⁹ mēbra radi
 calia mutat a sua dulcedine 7 sapore. sic acci
 dit ppe apostemataplixa corpi⁹ calefaciētia
 7 psumētia q⁹ sunt aliqñ cā febris etbice siue
 habitual⁹. In generali at ista sūt sig⁹ febris
 calor nociu⁹ eq⁹lis i qlibet pte corpi⁹. signuz
 scdm ē q⁹ calor leuis ē 7 nō pūgitū. vñ infir
 mi pati febre vix se putāt. tertiu signū ē q⁹ eo
 rū color ē liuid⁹ 7 plūbe⁹ aut curin⁹. qñū ē
 q⁹ eoz corpa sūt aspa oculi pcau sicca; emt
 tētes lipitudinē. nutritiua ei eoz būiditas
 ab eis ablata ē. Particularia at sig⁹ si diuer
 sa sūt diuersas spēs b⁹ febus. Spēs at diuer
 sificāt sūt diuersas būiditates. Dicit ei auū
 cē. q⁹ qttuoz sūt būiditates. Pñia ē i extremis
 tatib⁹ pua⁹ venaz sūt intrātiū eēniā mēbroz
 rū psumiliū. qñ at supaccēdit h⁹ būiditas fit
 febis putrida 7 nō etbica s. facile generat etbi
 cā 7 iducit. Scda būiditas ē q⁹ est i porosita
 te mēbroz psumiliū sic ros. An etiā 7 ros ab
 autozib⁹ appellat. 7 cū h⁹ supaccēdat fit ppe
 pma spēs etbice. Terna būiditas ē q⁹ ē puer
 la actōe mēbroz psumiliū ex pte nate 7 pplexi
 onis ipoz mēbroz. 7 stat loco depditoz. vñ
 7 ab autozib⁹ cambiū nūcupat. 7 qñ h⁹ sup
 accēdit suba scda spēs etbice pcreat Est 7 q⁹
 ta būiditas colligās 7 pñuās oia mēbra 7

est a spermatica humiditate. et h̄ d̄ glutinū p̄ti
um q̄ cū p̄sumit n̄ rep̄at. et h̄ inducit etiā sp̄s
et bice q̄ est icurabilis. si ei possit h̄ h̄uiditas
repari possit fieri regressus a senectute ad iu
uentutē. vt dicit **Huicē**. p̄ma itaqz sp̄s vt di
cit **Isa. i. li. De febribus**. ē facilis ad curā et difficilis
ad cognoscēdū. h̄ si calor augmētet et desiccet
h̄uiditas vicina coagulatōi fit sc̄da sp̄s. et ē
facilior ad cognoscēdū et difficilior ad curan
dū. q̄ n̄ vō int̄tū incēdit calor q̄ desiccet h̄ui
ditatē colligātē mēbra fit tertia sp̄s q̄ ē faci
lis ad cognoscēdū h̄ i possibilibus ad curādum
In p̄ma vō sp̄e cū signis generalibus supra
positis calor augmētat an̄ p̄adiū. i. sc̄da vō
p̄ p̄adiū pl̄ sentit. h̄ i tertia maxie. **C̄cām**
assignat **Isaac i. li. febriū** dicens. h̄uiditas cū
p̄ria ē calor inaturali. **Uñ** q̄ n̄ qz illū suffocat
ex toto. vti p̄ma sp̄e q̄ est debil̄. et iō ē an̄ p̄an
diū maior calor. si aut̄ ad suffocatōz calor
nō sufficiat. saltez calor iterū sopu⁹ excitat p̄
suū oppositū et fugiēs p̄riū exit ad mēbra ex
teriora. sic q̄ n̄ p̄icit aq̄ frigida sup̄ calcez vi
uam n̄ extingit. **Tertia sp̄s vt dicit Isaac p̄z**
p̄ sensū. nā facies mutat in luidū colorē pp̄
lubrilē h̄uiditatē desiccata et v̄ritis defectuz
nares sunt s̄biles et ocute et oculi p̄caui. ym
pora aspa. q̄a p̄sup̄to h̄uore apparet aspiras
ossū et cōpago mor⁹ palpebrarū et sup̄cilioz
fit ḡuis pp̄ oculos siccitatē. **Uñ** sine volun
tate claudūt oculos q̄ si ḡuata somno pp̄ v̄
tutis defectū. tactu sentiūt frigidū et sicci h̄ p̄
morā sp̄ascēdit calor maior detecti nō vidē
tur habere viscera. et tactu⁹ eoz q̄ si tabule si cu
tis eleuet nō descēdit inferi⁹ pp̄ defectū hu
miditatis. pulsus debil̄ et sp̄ssus et dur⁹. v̄ri
na s̄ilis ē oleo i liq̄re et fusa supra petra sonat
sicut oleū. **Hec infirmitas q̄ ad p̄mā species**
cito curat ne cadat i sc̄dam q̄ difficulē curari
p̄t. **Curat aut̄ p̄ dietā mediocritē tepatā et p̄**
medicinas caloris rep̄siuas et cōfortatiuas
et h̄uoris p̄dit restauratiuas. et ad h̄ p̄cipue
valet electuariū patris. balneari aut̄ solet cuz
rosis violis maluis et alijs p̄fortatiuis berb̄is
et humectatiuis. **Balneus aut̄ n̄ d̄z ēē nimis**
calidū h̄ q̄ i tepidū ne nimia h̄uorū p̄sumptō
p̄sequat. et n̄ fiat i balneolōga morā. **Inungi**
etiā solet vngēus resūpuiuis infriigidatiuis.

et humectatiuis sic oleo violacio cū melle at
bo et lacte mulieris masculū nutriens. **Sp̄ea**
lic dicit plat. q̄ valet et b̄icis et p̄ficis lac capri
nū in q̄ lapides fluuiales sūt extincti si ieu
no stomacho et ianito panēn⁹ tribuat

De febre putrida
Capitulum XXXV

Febris putrida ex

H putridis h̄uorib⁹ ex q̄b⁹ gignit pu
trida ē vocata. **Dicit aut̄ isaac** quista
putredo sic h̄z fieri. mal⁹ h̄uorib⁹ et sup̄fluis i
aliqua p̄te corpis coadunant ex calore extra
neo et inaturali q̄ cū qz casu sup̄ueniēte q̄daz
fit h̄uorū p̄turbatō. **Non ē** ei h̄uores pillū
calore et ebullit. h̄ tñ nō digerūt neqz factā di
gestione inē p̄tes laudabiles et n̄ laudabiles
mūdificant. h̄ pon⁹ facta ebullitōe parit cō
miscēt. et iō necessario p̄tes corrūpūt. **Cum**
igit materia grossa et viscosa in corpe coadu
nata moueat a calore necesse ē vt resoluat in
vaporē q̄ vapor irat h̄uidū grossū manēs i
se occultat et n̄ libere exalās et exiēs pp̄ gros
sitiē materie sibi resistētis corrūpūt et putre
scit. **huic aut̄ putrefactōi marie ē disposita**
cōplexio iuuenū et calida et h̄uida. q̄ n̄ excess⁹
est i h̄uiditate et calore. cōplexio frigida et sic
ca nō sic ad putredinē est p̄ata. et iō grādeu
raro febres putridas patiūt. qz siccitas p̄ple
xionis desiccet h̄uorē et coadunat et digestio
ni materie ac dilatatōni obuiat et repugnat
q̄ sūt dispositōes medie ad putrefactōz. frigi
ditas et p̄gelat et resistit calorificiēti ebulli
tionē. **Balā** igit ē intelligere q̄nā cause faci
entes putrefactōz sūt h̄uiditas disponēs et
caliditas h̄uores mouēs et ebullitōz faciēs i
h̄uorib⁹. qz feces vt dicit **Isaac** n̄ diuidūtur.
nec mūdificāt. imo mutuo p̄miscēt. et iō ad
putredinē necessario disponūt. **Huic aut̄ pu**
trefactōni coopat marie poroz corpis clau
sio et p̄stricō. q̄a p̄stricis poris n̄ p̄t fieri sup̄
fluitant̄ resolutō neqz euaporatō. et iō est ne
cesse q̄ maior fiat h̄uorū p̄ calore cōmotio et
corrūptō p̄sertim cū talis calor sit inaturalis
et nō sit nature reguiū. h̄ pon⁹ corrūptiuus
Hic aut̄ causis putrefactōis coopant etiāz q̄
dā extrinseca vt iordinatō dietē exercitij et eti

am medicine et cōsilia. q̄ oīa interiori corru-
 ptioni v̄l putredini cooꝑant q̄n̄ mō ī debito
 2 in tpe incōgruo corpi extrinsec⁹ adhibent̄
Erbūditate igit̄ in aliq̄ pte corpi sic putre-
 facta resoluit̄ fum⁹ calid⁹ 2 corruptus q̄ cor-
 petit̄ ip̄s distēperat atq; ledit ac deinde p ve-
 nas 2 arterias se diffundēs febr̄e putridam
 corpi introducit. sic dicit̄ **Ysa.** 2 cōstā. materia
 igit̄ sic putrefacta q̄ putride febris est cā aut
 p̄inet̄ ī aliq̄ p̄cavitāte corpi sic ī stomacho
 2 in epate v̄l alias. 2 tūc ē cā febris q̄ dicit̄ inter-
 polata. aut p̄inet̄ intra vasa. s. ī venis et arte-
 rijs. 2 tūc ē cā febris q̄ est p̄nua. Cā aut̄ cōi-
 nuitans febris putribil̄ est corruptō būois
 2 coarctatio vaporis inflāmātis ī arterijs et
 in venis. et sic p̄z cā 2 rō oīm febrū putrida-
 rum in generali siue sint p̄nue siue sint dis-
 cōnue 2 interpolate

De signis putride febris

Ca. XXXVI

Starū aut̄ febrū

Iputredinaliū q̄dā significatōes gene-
 rales sūt. **P**rima ē q; materia talis
 febris diu p̄manet ī corpe s; supueniēte cau-
 sa extranea calescit 2 putrescit ī effectu. **S**cōda
 significatio ē q; talē febrē p̄cedit rigor v̄l frigus
 marie si materia fuerit īra vasa 2 vicina sen-
 sibilibus mēbris. q̄a ex materia frigida resol-
 uunt̄ quidā sumi q̄ ledūt nervos sensibiles
 ex q̄b; rigor 2 frigus generat̄. **T**ertia significatō
 est q; tal febris b; interpolatez verā in inter-
 polans v̄l inclinatioz manifestā quēadmo-
 dū in p̄nue. **Q**uarta ē q; tal febris maxi-
 mā generat angustā p̄p̄e ī m̄titudine 2 gros-
 situdine sumi de materia putrida generati.
 p̄p̄e quā fit ordinatio caloris 2 v̄tūis ad ite-
 riora donec natura expedit̄ se a fumo illo.
 2 b; p̄s diuersificat̄ s̄m diuersitatē materie ī
 subtilitate 2 grossicie. q; si materia fuerit sub-
 tilis 2 v̄tūis fortis cū velocitate dissoluitur 2
 spargit̄ p̄ corpi 2 redit̄ v̄tū ad mēbra sic p̄us.
 si v̄o materia fuerit grossa 2 v̄tū debilis erit
 ecōuerso. **Q**uinta significatō est ī statu febr̄
 q; tūc occurrūt accidētia signātia cōplexioz
 putredis sic dolor capitis. malicia anhelit⁹.
 litus. et sitia. **S**exta ē q̄n̄ corpa nō plene mū-

bificānt apud q̄etē febris. s; remanēt ad huc
 in corpe male q̄litate. p̄p̄e q̄s remanet debi-
 litas ī corpe et et redeūt ip̄e febres et accessio-
 nes. **S**eptima ē q; nō remanet ī vniformita-
 te quēadmodū et cetera febres ap̄d solutioz
 s; q̄elcit̄ oīno īn̄positis dieb; 2 declinat̄ sic ī
 p̄nue īn̄ parismos. **S**ūt 2 m̄lte alie signi-
 ficatōes q̄ in febr̄ p̄icularib; denotāt.

De febre quotidiana

Ca. XXXVII

De febr̄ aut̄ iter

Dopolatis quedā pueniunt ex būore
 simplici putrefacto extra vasa vt ex
 fleumate naturali vera quotidiana ex colera
 rubea. tertia ex colera nigra. q̄rtana q;
 dam ex būore cōposito generatur vt quidia-
 na. aliqua est ex fleumate acetoso. aliq; ex vi-
 treo. aliqua ex dulci. aliq; ex falso. et iste febr̄
 um diuersitates p̄ p̄p̄a siḡ dinoscūt̄. in istis
 aut̄ febr̄ cōiter accidit dolor capitis. īsipi-
 ditas oris. ḡuitas corpi. frigus p̄cedēs. calor
 subsequēs singulis diebus accessio renoua-
 tur 2 q̄d̄ p̄t̄ est aliq̄tēs duplicat̄. **D**iuus fe-
 br̄ materia congrua medicina digerat̄. di-
 uidatur et expellatur. dieta p̄grua regatur.
 precaueat etiā medicus ne in q̄rtana v̄l tibi-
 cam terminetur.

De febre tertia et eius signis et cura

Ca. XXXVIII

Tertiana febris fit

Ter ex colera putrefacta extra vasa 2 n̄
 collecta ad apostema. **S**it at̄ tertia
 na alia ex colera naturali. alia ex innaturali
 vt ex colera citrina l' vitellina. **T**er mane ex co-
 lera naturali facte h̄ sūt signa. de tertia die in-
 tertiā affligit. 2 potissime circa horā tertiam
 p̄mo rigore. deind; calore. dolore frōnis. ama-
 ritudine oris. litu. tynnitu aurii. īstātia vigi-
 liarū. v̄na rubea subtilis et tenuis. xxiij. bo-
 ras aut pl⁹ p̄t̄ habere ī labore 2 alias xxiij.
 in q̄ete. **S**cōm variā v̄o materie disposioz
 variant̄ et signa. **N**ā si materia fuerit in ore
 stomachi dolor frōnis ē maior. similis 2 litus
 cū asperitate sicci gutturis et oris. adest vor-
 luntas vomēdi. v̄na est nimis colorata **S**i

fuerit in intestinis p̄dicta signa n̄ sūt ita inten-
sa s̄ dolor ē circa vmbilicū et vna est maḡ
intēsa. Si v̄o fuerit i epate v̄l i cista fellis co-
loratio erit vrina cū spuma crocea. Si aut̄
fuerit febris ex colera citrina v̄l vitellina va-
riant̄ in pre signa. q̄a affligit p̄mo rigore. De-
inde lento calore inēborā colere et fleumatil
mouet. vrina ē citrina mediocrit̄ tenuis. pl̄
tū accedēs ad tenuitatē. bovis icertis moue-
tur. q̄a mō anticipat. mō suboccupat. assūt
et p̄dicta signa. s̄. dolor fr̄ons zc. s̄ sūt p̄orb̄
remissiora. bec febris sicut et quidiāna. aliqñ
est simplex aliqñ p̄posita. simplex est q̄ fit ex
vna materia i vno tātu loco putrefacta. cō-
posita v̄o siue duplex q̄ fit ex diuersis causis
in diuersis locis putrefactis. sicut p̄tinua fit
duplicit̄ qñ fleuma diuersum i diuersis locis
est putrefactum. Signū aut̄ tertiane est
q̄ oī die affligit p̄mo rigore deinde calore. s̄
de tertio in ternū ḡuius et in diuersis bovis.
vrina mediocris ē in suba subrubea v̄l rufa
supius aliqñtūlū obūbrata. Cā itaqz simpli-
cis tertiane cognita. Dieta p̄mit̄ ordinē sim-
plicit̄ s̄m tps et nature q̄litate. deinde medici-
na debita subsequat̄. P̄d̄io materia cū syro-
po acetoso digerat̄ digesta cū oximelle laxa-
tiuo purget̄ cū alia p̄grua medicā. Si ma-
teria fuerit i ore stomachi vomit̄ puocetur
digesta tñ p̄us materia. q̄a digesta oportet
medicari et mouere n̄ cruda vt d̄ i ampho.
Materie v̄o digestio cognoscat̄ p̄ anticipa-
tionē accessiōis et p̄ remissionē rigoris v̄l fri-
goris et caloris augmētationēz p̄ maiore affli-
ctiōis p̄lixitatē. p̄ vrine inspissatiōz. qñ ergo
apparēt talia signa digestionis purget̄ mate-
ria ip̄i febris siue sit composita siue simplex
ista tñ sp̄ adhibeat̄ p̄sideratō et cautela. vt si
fuerit materia simplex medicā sit simplex. et
vbi duplex maēia et ip̄a medicā duplex fiat.

**De quartana et eius signis et re-
medijs** Ca. XXXIX

Quartana fit ex me-
lancolia putrefacta extra vasa et n̄
collecta ad apostema fit aut̄ ista fe-
bris aliqñ ex melācolia naturali. aliqñ ex nō
naturalī. q̄rtane ex melācolia naturali facte

bec sūt siḡ. de quarto die in q̄rtū affligit boz
ripilatiōe p̄mo. deinde calore lento. xiiij. bo-
ras h̄z in sumo labore. et. xlvij. an quiete. In
bovis melācolie affligit. s̄a nona inferi⁹ et h̄z
uat certa tpa accessiōis. vrina p̄ accessiōnē
citrina v̄l subcitrina i dieb⁹ interpolatis q̄si
cruda pallida s̄z vel subalbida et tenuis ap-
paret. Si in stomacho materia fuerit adest
oris acetositas cū scoromia et v̄rigine et alijs
signis pessimis et inordinatis. qz adest tristi-
cia. timor. anxietas. et alie aie ḡuissime passio-
nes. ex pre corpis ḡuitas. p̄gricia. idigestio
inflatio. latex p̄derositas crurū et corarū
vigiliaz in q̄etudo. timor i somnis. luiditas
in vnguib⁹ et labijs maxie i tpe accessiōis
dolor etiā accidit liboz et sinistri ipocūdrii
cum tumore splenis. appetit⁹ fortitudo. qz ex
melācolico hūore ḡui et p̄deroso cib⁹ dep̄-
mit̄ ad funduz stomachi. Tñ ore stomachi
remanēt vacuo desiderū excitat̄. Alie spēs
q̄rtane q̄ accidūt cū admixtiōe alteri⁹ humo-
ris. be dicunt̄ nocte et in illis mutant̄ siḡ s̄m
q̄litatez humorū q̄ cū hūore melācolico com-
miscēt̄. s̄z illaz febrū differētiās nō ē p̄ntis
negocij declarare. Cognita igit̄ q̄rtane cā et
pp̄ia differētia a p̄ncipio den̄ forma digesti-
ua. q̄a sp̄ssa ē materia et cōpacta. Et id̄ den̄t
ea q̄ materiā digerūt et mūdificant. sicut oris
mel simplex et squillitū et h̄mōi materia di-
gesta purget̄ cū sibi app̄opata medicina cū
calidis et ap̄tuis herbis ac mundificatiuis
balneent̄ et subfumigent̄. caueāt a cibis mel-
lācolicis et nociuis. vtāt electuarijs et pl̄bul-
calidis p̄fortariuis hūoris melācolici p̄sum-
ptiuis et alteratiuis et leuificatiuis. sicut ē dy-
asene. dyaborago lencia gal. et h̄mōi cuz cali-
dis vngētis et p̄fortariuis iungat̄.

**De febre continua simplici et cō-
posita** Ca. XL.

Hebus continua
p̄uenit ex hūore putrefacto inē ve-
nas cui⁹ fumus petens cor ip̄m le-
dit et febrē q̄ d̄. p̄tinua corpi introducit. Hic
hūor aliqñ est simplex aliqñ cōposit⁹. Sim-
plex qñ putrescat sanguis i vas et p̄tinuaz in-
ducit que synochus d̄. qñ v̄o non putrescat

sz q̄ntitate sup abū dās p̄culcat. fumo sitates
 v̄o p̄culcate calefiūt r distpanē que distpate
 spūz vitalē distpanē. r seq̄t febris q̄ d̄r synoca
 inflatua. q̄nz etiā colera putrefcit i subtilissi
 mus venis oris stomachi. cordis. epatis. et
 pulmōis q̄ d̄r caufon. qz mēbra spūalia vrit
 r incēdit. q̄nz etiā i alijs venis putrefcit. et d̄r
 tertiana r p̄nua. q̄nz etiā colera r sanguis
 silr putrefiūt i vaf. r si q̄dē maior ps sanguis
 putrefiat fit febris synochidel. si v̄o maior pf
 colere putrefcat d̄r caufonides. p̄ varietate
 aut cāz variāt r sig. Synochi itaqz sz sūt sig
 febris p̄nua. dolor frōnis r tympoz acutis
 sum. sitis vehemēs. oris dulcedo. vna ru
 bea r spissa r q̄dāmō liuēs. Eadē fere sūt sig
 i synocha inflatua excepto liuore v̄ine. appa
 ret et oclor eminētia cū venaz plenitudine et
 rubore faciei r ton⁹ corpis ḡuitate In cauld
 v̄o r alijs appet v̄ina rubicūda subul⁹ r tenu
 is q̄dā nigredie obūbrata. dolor frōnis r tim
 poz tāt⁹ q̄ oculi r tympoz v̄idēt clavis pfo
 rari. color i corpe mixt⁹ cū citrino. sitis inde
 ficies. vigiliay istātia. lingue aspitaf. exustio
 cū p̄stipatiōe vētris. si peccauerit colera i q̄li
 tate. si v̄o i q̄ntitate accidit vētris flux⁹ et vo
 mit⁹ coleric⁹. Eadē sig apparēt i caufonide r
 in synochide r tñ differētia illaz discernit po
 tissime p̄ v̄inā. In his febrab⁹ p̄nuiis ex san
 guie generatis d̄z fieri sanguis subtraciō ex
 v̄troqz brachio virib⁹ p̄mittētib⁹ r etate. Di
 eta talū d̄z eētenuis r frigida sic mica pais
 in aq̄ lota. p̄vna cocta r b̄mōi. medicina d̄z
 eē sanguis rep̄sua r alteratiua. vt syropus
 acetos⁹ violace⁹ r b̄mōi. q̄ sint bomata. scz p̄
 vigiliay r dolore frōnis r b̄mōi marie i s̄stē
 dū ē. Ne infirmitates q̄nz sudore q̄nz fluxu
 sanguis p̄nares v̄l aliūde salubrit̄ termināf

De fleumate Ea. XLI

Fleuma quādoqz
 putrefcit i vasis r fac̄ q̄ridianā cōu
 nuā. C⁹ sig sūt calor p̄nua⁹ sz in no
 cte maior r sine aliq̄ typo grauedo capitis.
 oris inspidital. v̄ina paz colorata r spissa bo
 ras bz. xvij. i sūmo labore. r. vi. i falsa quiete.
 aliq̄n etiā melācolia putrefcit i vasis r fac̄ q̄
 tanā p̄nua. C⁹ sig sūt calor p̄nua⁹. sz de q̄rto

in q̄rū die sp maior r sic sine typo ḡuedo ca
 pitis. calor lēt⁹ n̄ mltū intēsus. r iste due v̄lri
 me febres n̄ discernūt de facili p̄ v̄inā. q̄nz
 etiā putrefcit fleuma extra r colera iura. r tē
 febris in generata d̄r mior enutribē⁹. C⁹ sig
 sūt eadē q̄ r p̄nue q̄ridiane r tē i sero illa d̄st
 frig⁹ r marie frige scūt tūc extrema. adēst ḡ
 uedo capitis. palpebrarū opp̄sio. falso som
 no opp̄mit. xvij. boras bz i sūmo labore. r. vi.
 in n̄ sūmo. sz illō n̄ sūmū. sūm⁹ ē ḡd⁹ sūme q̄
 tidiane p̄nue. Q̄nz putrefcit fleuma iura r
 colera extra. r fit medi⁹ enutribē⁹. C⁹ sig sūt
 calor p̄nua⁹. sz d̄r terno i tertiū ḡui⁹ intēdit. r
 fit cū rigore p̄cedēte cū dolore capitis et s̄ti.
 xxxvi. boras bz i sūmo labore. xij. i falsa q̄ete.
 v̄ina rubea mediocriē tenuis l̄ spissa v̄l liui
 da. Aliq̄n putrefcit melācolia extra r colera
 iura. r fit maior enutribē⁹ i q̄ ē maior calor.
 r oia sint bomata peiora q̄z in p̄orb⁹. v̄ina
 aliq̄n ē viridis. aliq̄n nigra. aliq̄n liuida r dis
 colorata. q̄ oia sūt sig morificatiōis. xj. boras
 bz i sūmo labore. r. xij. i n̄ sūmo. Itaz febrūz
 cōpositaz spēs r differētiay vir pit⁹ medic⁹
 p̄t discernere. qz vt d̄r Ipo. i ampbo. Acuto
 rū morboz n̄ sp sūt p̄nuciatōnes certe neqz
 sanitatis neqz mortis. vt. d. gal. qz i tlib⁹ mor
 bis aliq̄n p̄fect⁹ medic⁹ errat p̄t velocitatez
 mor⁹ matie morbi. r et p̄t defectū v̄l v̄rutes
 patiētis quā ignorat. r iō h̄ finē de istis febrū
 b⁹ iponem⁹. q̄ ei h̄ posuim⁹ ab isaac a p̄stā.
 ab autē. ab alex. cerussimētrada regim⁹ et
 etiā a gal. h̄ at n̄ lateat q̄ mior enutribē⁹ cu
 rat cū difficultate. medic⁹ v̄o v̄r. tñ aliq̄n sz ma
 ior nūqz nisi diuina manu vt testat Gal.

De horripilatione Ea. XLII

Horripilatō est que
 b̄ dā praua dispositō ex matia febrili
 i corpe surgēs accessiōes febriles p̄
 nūcians r p̄cedēs. orit̄ at ex frigido fumo a
 frigida matia fleumanca l̄ melācolica resor
 luto. q̄ sbiro p̄ mēbra corpis se diffūdēs ners
 uos r musculos tāgit. r sua frigiditate cutē cō
 strigit. v̄n radices piloz strigēs poros clau
 dit r ipos pilos rectos r rigidos fum⁹ frigi
 d⁹ fac̄. In horripilatō b̄m s̄si. horrida d̄r p̄
 loz erectio. quādo cū q̄dā honore alicuius

timoris grā pili capitis subito eleuāt. Timor
ei subit⁹ calorē ad interiora reuocat. et ideo cor
poris superficies a calore depaupata exterior
se contrahit et corrugat. et sic p̄ns pili i supfi
cie cutis iuolūtariē erigūt. eadē ergo ē ratio
et cā in febicitatib⁹ horripilatōis et tremoris
frigoris et rigoris. vt dicit p̄stā.

De fastidio Ca. XLIII
Arca membra nu

Qrituua diuerse accidūt passiōes si
cut circa stomachū fastidiū. bolism⁹. vom
itus. et h̄mōi. Fastidiū est imutatio appetit⁹ vt
dicit p̄stā. Est aut fastidiū ciboy et potū iuolū
taria abominatō. v̄tuti nutritiue maximū i
ferēs nocumētū. Quōd fastidiū q̄si faciens
tediū. vt dicit p̄stā. q̄ i illo iuenit hō fastidios⁹
tediū i q̄ alē recipit solatiū et nature oblecta
mētū. Sit aut trib⁹ mōi. ex spiritū defectōe
ex neruoy sensibiliū opilatōe. ex h̄mōi cali
doz vt frigidoy numia repletōe. Primū p̄t
q̄ cū spūs sint instrumēta v̄tuti vt eas excitet
ad suas pagēdas opatōnes ex earz defectu
appetit⁹ v̄tutis opatō impedit. Scdm etiā p̄t
appetit⁹ enī stomachi q̄ pp̄t d̄ desiderū a
duplici v̄tute p̄fici. s. a naturali appetitiua et
ab influēte sensitiua. Cū ei neruis sensibilib⁹
opilatis spūs aialis n̄ possit descendere ad os
stomachi vt p̄ficiat appetitū nō imerito alte
ra cā p̄ncipali deficiēte deficit appetit⁹. Ter
tiū p̄t q̄ cū rōe vacuitatis fiat appetit⁹ reple
tione facta ex h̄mōre appetit⁹ n̄ imerito impe
dit. Si ḡ aut q̄n deficit appetit⁹ pp̄ defectuz
spiritū sūt ista tot⁹ corporis macilentia ex fe
bre p̄cedēte. ex ieiunio numio. ex vigilijs et flu
xu v̄tutis. Neruoy opilatōz cognoscimus
ex h̄ opatōis i assūptis nullā partē delectati
onē. et tūc maximā partē stomachi indigesti
onē. stomacho pp̄t absentū spiritū infri
dato. ab etiā i trāsitu sentit frigid⁹ pp̄ p̄di
ctā cām. Calidoz cognoscim⁹ h̄mōz abidā
tiā ex amaritudie oris ex siccitate lingue cuz
siti et ex calidis fumositatib⁹ palatū exconā
tib⁹. adest etiā q̄n vomit⁹ croce⁹. Frigidos
h̄mōres scim⁹ eē in cā ex eructuatiōib⁹ acidis
vt insipidis siue fetidis ex indigestiōe et sto
machi ḡuedine. Quōd igit defect⁹ spiritū est

in cā opanduz est illa pp̄t q̄ sūt spūs i defe
ctu. q̄ si ex febre agēdū ē p̄ febre. si ex ieiunio
et corporis p̄sum p̄tōe p̄dita sūt cibus electuari
is p̄fortatib⁹ repanda. et sic de aromanticis re
b⁹ fiāt falsamēta spūs repantia et onificium
stomachi p̄fortatū. ex acetosis. s. et menta et
h̄mōi aromantica sepi⁹ narib⁹ apponant. Si
fuerit opilatio in cā valz si nihil obstuerit q̄
panēs d̄ mediana dextrib⁹ brachij minuāt. d̄
tur calida diuisiua. calida ei p̄fortatiua vt di
aciminū et p̄silia. nisi nimia caliditas sit i cā.
tūc ei syropo acetoso ē vtendū et materia cō
grua medicā ē euacuāda. Si h̄mōres frigi
di sūt i cā purget stomach⁹ cū b̄ndicta lalia
p̄grua medicā et calidis p̄fortet diuersa ci
baria sūt offerēda etiā si aliquātulū fuerit no
cua. si ea desiderauerit vt sic i eis excitet ap
petit⁹. iuxta illud p̄o. p̄d̄ deterior ab⁹ et
pot⁹. meliorib⁹ q̄dē. Delectabilis v̄o magis
est apponēdus

De bolismo XLIII

Bolism⁹ est immo
d̄rat⁹ et q̄si canin⁹ appetit⁹. h̄z aut
fieri ex frigiditate oris stomachi do
mināte et existēte cū h̄mōre. frigiditas igit in
tēsa assūpta cibaria vt ex p̄siois trudit ad in
feriora. et sic stomach⁹ ianit⁹ rōe vacuitatis
appetit. stomach⁹ at̄ ex mltis causis infridat
sicut ex nimis frigida diēta et h̄mōi. dicit gal.
q̄ bolism⁹ nascit̄ ex numio calore mēbroz q̄z
vene trahūt ab epate. ep̄at v̄o p̄ mezeraiicas
v̄eas extrahit a stomacho q̄ subito ianit sto
mach⁹ et sequit̄ appetit⁹ q̄si canin⁹ et imode
ratus. dinoscit̄ p̄ infriōne v̄tutis. et q̄ cito ad
uenit nec t̄ p̄ eū v̄tutis deficit. istis p̄uenit fri
gida medicā et grossa diēta. Bolismi aut
hec sunt signa scz q̄ hō plus debito appetit et
plus solito comedit. et t̄n ex assumptis nihil
corpi addit. sed attenuat pot⁹ et marcescit.
adest frequēter flux⁹ ventris. Accidit aut ap
petitū immutari vt appetat quis nocua. vt
carbōes terrā et falet huiusmodi. Et bz fieri
ex humore melacolicō vel colerico inficiēte
os stomachi. et quasi quandam lanuginez
inducente. Unde stomach⁹ infectus rōe cō
formitatis appetit talia vt in pregnantibus

patet in emoroidaz & mēstruoz retentiōem
 patiētib⁹ in q̄b⁹ sum⁹ ab immūdo sanguine
 resolūt⁹ inficit neruos sensibiles stomachi.
 & imutat appetitū. Cōtra bolismū ergo denī
 calida stomachū p̄fortātia. Denī etiā cibaria
 p̄ncuosa & multa pinguedine addita vt vn
 cuositas oī stomachi innatās fastidiuz ge
 neret & iudicat. & si humor frigid⁹ ac flectmati
 c⁹ fuerit in cā vt frequē⁹ accidit stomach⁹
 purget⁹ tādē calidis electuarijs interius vn/
 gēns calidis exteri⁹ p̄fortet. p̄sili mō curetur
 inordinat⁹ appetitus

De singultu Ca. XLV.

Singult⁹ est sonus
 violēte cōmotōis stomachi ex spal
 mola dispositōe ei⁹ pueniēs. Fit āt
 duplici de cā p̄ncipalit. scilicet nimia repletiōe.
 vel ex inanitiōe. & q̄nq; ex frigore. His ei de
 causis nerui stomachi p̄bunt q̄b⁹ p̄tractis
 fund⁹ stomachi supi⁹ eleuat. vt aūt regiu
 ua nitit ipm ad naturalē sitū & positōz redū
 cere. Ex ist ergo ascēsu vlt descēsu vt dicunt q̄
 dā fit qdā son⁹ q̄ dicitur singult⁹. l. vt mibi videt
 dū fund⁹ stomachi eleuat aer ī medio p̄tē⁹
 vt expulsiōis erētis dū alteri aeri obuians p
 angustū trāsū facit sonituz q̄ dicitur singult⁹. q̄n
 accidit ex repletiōe fit cū vomitu būoz vlt cu
 boz. Accidit eructuantes diuersi saporis
 fm būoz abūdātiū diuersitate & plectonica
 est corpis habitudo. Dieta ei p̄cessit nimis
 larga. q̄n ei p̄tingit ex inanitiōe cognoscit p̄ fe
 brē vel fluxū vētris vlt sanguis & palia q̄ erit
 nuāt corp⁹. l. q̄n accidit ex frigiditate cogno
 scit p̄ frigiditatē aeris vlt p̄ dietā frigidā p̄ce
 denti & hmoi. Cōtra singultū ex repletiōe
 vtendū ē vomitu & alijs euacuantis calefa
 cientib⁹ & desiccantibus. p̄ singultū ex inaniti
 one si fuerit sine febre viēdū ē restauratiuis
 et humectantibus. si vō fuerit cū febre piculo
 sius est. Cōtra singultū ex frigiditate actuali
 ter calidis & potēntialitē vtendū. Valet etiā
 sternutatio si puocet. valet etiā timor si ex i
 prouiso icuciat. vlt si aliqd̄ verecūdū vald̄ su
 bito obijciat. nā calor reuocat⁹ ad iteriora p
 pter verecūdiā aut timorē dissoluit fumū qui
 materia singult⁹ est

De vomitu Ca. XLVI

Vomit⁹ est ciborū
 & būoz a stomacho violēta reiectō
 & bz fieri istis modis. aut vt nature
 aut vt sintomatibus. q̄nq; ei supabūdāt ī sto
 macho būozes calidi. q̄nq; frigidi. Cū q̄nq;
 ex caliditate ebullitōz faciēte & būozes dissol
 uente fit eoz p̄ vomitū expulsio. sic ei frigidi
 tas intēsa ī oze stomachi vt cōp̄ssionis repel
 lit būozes & cibaria inferi⁹. & cā solutiōis p
 secessū. sic caliditas dñans mouet eos aliq̄n
 sursum. & est cā euacuatōis p̄ vomitū. aliq̄n
 fit ex ciboz & potuū supabūdātia. q̄ cū natu
 ra nō possit regere vlt digerere ea repellit a se
 tāq; sibi supflua & nocua. Aliq̄n aut accidit
 ex q̄litate cibi & pot⁹ & ex ei⁹ acumie. Cū mor
 dicar neruo stomachi & puocat ad vomitū.
 Aliq̄n fit ex debilitate v̄tutis retētiue & forti
 tudine expulsiue. Cū stomach⁹ n̄ valēs al
 sumpta reuere p̄ incōnēciā vomit ea. Ali
 q̄n etiā accidit ex fortitudine & acumie medi
 cine. Aliq̄n et fit vomit⁹ cū inferiora vētris
 fuerint formosa & expellūt suas supfluitates
 ad supiora & nata n̄ valēs retinere ea imo ab
 ominās & abhorēs p̄ vomitū expellit. Illa
 etiā fit aliq̄n p̄ cōp̄ressionē & eleuatōz stoma
 chi ex vicinitate & colligātia alioz mēbroz
 q̄n casu aliq̄ partū vt ex matrice. Cū d̄ fres
 quēs vomit⁹ signū est imp̄gnatōis. vt dicit
 Gal. Vomit⁹ itaq; laudabilis est q̄n fit vt
 opatōe nature. vlt q̄n fit sic oportz & q̄n opter
 adiutorio medicine. q̄n fit die cretico & eger
 ex vomitu releuat. Vomit⁹ ei laudabil⁹ sto
 machū mūdificat v̄tuti digestiue fuit et mi
 nustrat. totā naturā exonerat ab infirmitati
 b⁹ infinitis. totū corp⁹ boīs alleuiat. Si aut
 fuerit illaudabil⁹ p̄ria opat. oēm āt vomitū
 naturalitē p̄cedit mor⁹ & tremor labioz cona
 tus & āgustia spiritaliū mēbroz. nausea & ab
 ominatō. oris ap̄tio. lingue distēsiō. & extēsiō
 venaz arteriaz & neruoꝝ. lachrymatō ī ocul
 emissio sudoris. imutatō gutturis. & amarit
 carō & ifectō lingue palati atq; oris. Vomit⁹
 igit si fuerit necessari⁹ puocet si supflu⁹ & no
 ciu⁹ restringat. Circa vomitū aut ex frigida
 cā valēt calida & cōfortatiua tam electuaria

q̄z vnguēta. valet etiā dyacytoniten caliduz
dyanifum. dyaciminū. ⁊ b̄mōi. ⁊ calidaz v̄o
causam valēt frigida ⁊ sicca restrictiua ⁊ cō
fricatiua vt zuchara rosacea dyarodō tria
sandali ⁊ b̄mōi. ⁊ h̄d̄ vomitiu dicta sufficiāt

De dolore ventris siue stomachi
Capitulum. XLVII.

Dolor stomachi
multis de causis bz fieri. s. ex calo
re dissoluēte. ex frigore coartante.
ex v̄tositate extēdēte. ex apostemate cōpmē
te. ex būoze calido ⁊ frigido. villos stomachi
inuisicāte. vbi calor ē in cā. dolor ē p̄gitiu⁹.
eructuatio calida parū pallida v̄ina grossa
cibaria b̄n digerūt. subtilia adurunt. amari
tudo oris. secess⁹ coleric⁹. v̄ina crocea. **U**bi
v̄o frigiditas cū būoze ē in cā est dolor ḡua
tiu⁹. dura male digerūt. leuia ⁊ s̄bilia meli⁹
solēt adesse vomit⁹ fleumatic⁹ crud⁹. v̄etris
stipitō eructuatiōes acetose. v̄etositas si ē
i culpa cognoscit ex rugitu ⁊ gurgulatiōe ⁊
eructuatiōib⁹ isipidis ex q̄z emissioe patiēs
alleuiat. **A**postema si sit i stomacho cogno
scit ex febre ⁊ comitāte ex p̄ctura ⁊ ardore ⁊
idigestiōe ⁊ onficij extēsiōe. **S**i igit calor cū
būoze sit i cā humor digerāt ⁊ cū medicis p
p̄iis purget. stomach⁹ cū electuazis frigidis
p̄oret cū vngēns frigidis exteri⁹ somētef. si
aī frigiditas cū būoze sit i cā mō p̄rario cur
ret. si aut v̄etositas sit i cā curet cū illis q̄ exte
nuāt v̄etositatē. vt dyamaraz. dyaciminū.
⁊ b̄mōi. magē i v̄etositas i corpe ⁊ spēalr est
i v̄etre causat tormētōes q̄ se i n̄ būozes inter
ponit. vt. d. p̄stā. ⁊ iō opozz vt sibi succurrat
cū medicina v̄etositatis v̄etris dissolutiua. ⁊
iō dīc p̄stā. vt v̄etosa sine scarificatiōe circūdz
vmbilicū vt v̄etositas extrahat ab iteroib⁹
ad exteriora. qz sic dīc idē. **P**l⁹ v̄etositas le
dit i mltis caus qz būozes. vt p̄z i idropicis.
De q̄b⁹ idē i eodē capit. dat exēplū. **Q**uicūqz
igit vult p̄nuā custodire corpi sanitatē cu
stodiat stomachū ne n̄miū sumat cibū. sum
ma ei ⁊ p̄fecta medicia ē abstinentia. vt. d. cō.
in. iij. c. de fastidio **De fastidio. XLVIII**

Ulet etiam ventri

accidere dolor ⁊ tormētura. vt idem dīc p̄stā. ex
būozib⁹ itestinis inuisicatis sic dolor h̄iac⁹ co
leric⁹ ⁊ p̄siles passioēs. **A**ccidūt at iste infir
mitates q̄z ex inēclusa v̄etositate viscerz ob
uolutōes extēdēte. q̄z ex būoz mltitudine vi
scerz subaz agguātē. aliq̄n ex aliq̄ apostema
te lesionē itestinoz subēiferēte. aliq̄n ex lu
bricoz mltitudine viscera iteri⁹ corrodēte. ali
q̄n ex alioz mēbroz colligātia p̄passionez in
testinis inducēte. aliq̄n ex būoz acumie ites
tinoz subam mordicāte ⁊ vlcerāte. **E**t iste
passioēs p̄uas h̄nt cās ⁊ significatiōes. **V**en
tositas ergo cruda et grossa ab būozib⁹ re
soluta q̄n cū fecib⁹ includit. in intestinis ml
tal generat tormētōes. si fuerit resoluta fumo
sitas ⁊ v̄etositas a materia sanḡnea exit dolor
infiriu⁹. vt dīc cōmē. si sit ex colerica erit p̄
gitiu⁹. si ex fleumatica dīcet extēsiu⁹. si ex me
lācolica dīcet ḡuanu⁹. si ex vitreo fleumate
dīcet p̄gelatu⁹. q̄n at sit ex sola v̄etositate tē
est dolor deābulatu⁹. **I**ta dīc de v̄bo ad ver
bū cōmē. sup ioh. ⁊ bis v̄bis v̄tutur sepe ma
gistri ⁊ autoref. **I**sta igit passio curatur cū
dyaforeticis medicinis. i. euaporatiuis. exte
nuatiuis. v̄etositatis p̄sūptiuis. q̄n v̄o replēt
intestina grossa et viscosa ḡuissimā inferūt
passioēs. **L**igāt ei itestina et p̄glutināt visco
sa supfluitate. **A**n natura nō se p̄t a supfluis
expedire. v̄n necessario sequit interioruz tor
sio. inferiorz cōp̄ssio. ex rep̄cussioe fumosita
tū supioz sūma p̄turbatō. q̄z morz ⁊ subie
iecti destructō. vt p̄z i iliaca ⁊ colerica passio
ne. **I**n tali itraqz casu solēt p̄mo appōni molli
ficatiua ⁊ matie idurate būectatiua. deinde
aliq̄z tulū mordificatiua. tādē necessaria pur
gatiua. ⁊ sic exonerat⁹ ⁊ purgans iteroib⁹
tota nata ad p̄sistētiā debuit reuocet. **Q**n v̄o
apostema occupat stomachū ⁊ itestina ex
materia ⁊ distēsiōe apostematis sent dolor
⁊ ḡuedo i stomacho ⁊ enaz intestinis et s̄m
qlitatē materie ⁊ qlitatez apostematis iēdit
vt remittit ipet⁹ angustie ⁊ doloris. dolor at
sp̄tato ē ḡuioz ⁊ piculosioz. q̄nto i subliori
b⁹ ⁊ ḡcilioib⁹ cōp̄bēdit intestinis. qz min⁹
p̄z loc⁹ euacuatiōis et eueratiōis. **I**tis in
interi⁹ ⁊ exteri⁹ p̄fert medicina mediocriē re
frigeratiua rōe febuis mitigatiua. ⁊ rōe doloris

maturatiua ⁊ mundificatiua. rōne apofte
 matis ꝑ solidatiua ⁊ sanatiua. rōne fubfeqn
 tis vlcis neloc^o maneat vlcerosus. ⁊ ifta
 oīa ⁊ mīta alia patent i viatic. et in plaī. fed
 ifta h̄ ponere eēt fupfluū. qñ i gū lumbaci fe
 in cā maxim^o inftat dolor. Sūt aut lumbaci
 vīmes q̄dam longi rotūdi ⁊ acuti ex vilco
 fis ⁊ crudis hūorib⁹ intestinoꝝ interiorib⁹
 generati q̄ cū fuerūt in gracilib⁹ ⁊ lōgiorib⁹
 intestinis generati dicūt lūbrici. q̄ longi vt
 di. ꝑstā. Si vō i inferiorib⁹ ⁊ groliorib⁹ sūt
 nutriti ascarides dicūt ⁊ cucurbini. bī fm di
 uerfas materias ex qb⁹ fūt diuerfas habēt
 spēz ⁊ figuraz. Nā ex falso fleumate fūt ver
 miculi lōgi gracilez ⁊ acuti. nā calor illi⁹ fleu
 matis q̄ h̄z motū a centro vsqz ad arcūferē
 tiam ꝑtrabit materiā vermī in longū. licci
 tas vō cū h̄eat motū ad cētū ⁊ n̄ poſlit ma
 teriā dilatare ꝑstringit ⁊ coartat eādē in rot
 undū. et iō vermiculi fic generati longi sūt
 et rotundi. Ex fleumate vō dulci fūt vīmes
 longi ⁊ lati. longi q̄dez rōne calozif. qz calor
 plongat. lati vō qz hūoz se diuidit et dilatat
 Ex fleumate vō acetozo q̄ frigidū ē ⁊ liccū
 curti ⁊ rotūdi. qz vtraqz qlitat cū h̄eat motū
 ad centz repugnat latitudini ⁊ longitudini
 Ex fleumate vō naturali cū sit frigidū et hu
 midū fūt breues ⁊ lati. breues q̄de ex frigiditate.
 lati vō ex humoze ⁊ ifti dicūt ascarides
 vel cucurbini. qz femini cucurbite aſſimilāt
 Ex vitreo fleumate. ꝑ nimia fagiditate nihil
 viuificat. N̄ vīmes grauiffimas inferūt cor
 ruptōnes febuz adest. ꝑurit⁹ nariū. ſtridoꝝ
 dentū. abhomiatio cibi. ſtupoꝝ ⁊ alienatio
 mētis. clamoz i ſomno. tremoz corpis emiſ
 ſio ligue. ⁊ maſticatio cū nihil h̄eat inē den
 tes. ⁊ ifta oīa accidūt ꝑꝑe colligantiā intef
 noꝝ ad iſtrumēta ſeſuū ⁊ ad maxilla. Optz
 g^o vt di. ꝑstā. vt cū eijciant alioqn corpus
 ab eis ꝑſumit ⁊ mēbra remolliunt. nec expel
 lunt niſi moriāt. dū ei viuū ſunt cū intef
 tinif inuifcati defacili nō exēūt. fed mortui abbo
 rente eos nata eijcunt tñ aliqn exēūt. fed q̄ſi
 mortui ⁊ ſtatim moriunt. cū reb⁹ ei amaris
 occidunt ſicut abſinthio et h̄mōi que oīa in
 eodē ca. recitat ꝑstā. Debēt at oīa talia ama
 ra dari cū melle v̄ lacte v̄ cū aliq̄ dulci. dul

cia ei vīmes diligūt que cū ſibi incorpant rei
 cipiendo amaritudinē ſe occidūt. ibi ei latit
 tat ham⁹ ſub eſca. qñ matrix vel veſica patit
 et intefina ꝑꝑe colligantiā patiūt. naz collo
 veſice opulato retēta vrina veſica diſtendit
 q̄ diſtenſa intefinū q̄ ſibi adiacet ꝑꝑmūt ⁊
 ad fecis expulſionē impedit ⁊ incluſa ventoz
 ſitate colerica paſſio generat. Hec paſſio ge
 nerat vt di. ꝑstā. in vno intefino q̄ vocat
 colon. i. ꝑcauū ⁊ eſt in dextera pte vētris in
 ferioꝝ circūcingens ſic zona vsqz in pteꝝ ſi
 niſtrā. Cauſa aut hui⁹ paſſionis eſt ſepniſoz
 mis vt di. idem. P̄duma eſt calor igne⁹ ⁊ co
 lericus febz⁹ in mixtus deſiccās fecis hū
 ditatē et indurās ⁊ exire nō ꝑmittit. Secū
 da cā eſt cibi licci ⁊ ſtupici grolliciel egeſtio
 nez exire ꝑhibēs. Tercia ē fleumatis viſcoſi
 tazyas egeſtiois ꝑcludē. Quarta ē grolſa
 vēroſitas cū viſcoſis hūorib⁹ ſe imiſcēs ⁊ de
 ſcēdēt. Quinta ē cā apoſtēa cū itefino naſcēt
 ſubaz feculentā exire libere ꝑhibent. Sexta
 mltitudo aſcaridū ⁊ lumbicoꝝ mortuoꝝ ⁊
 inuifcatoꝝ in h̄ intefino exire nō valēs. Se
 ptima ē intefini inſenſibilitas nocumentū
 fecis nō ſentiēs nec expellēt. Hec paſſio q̄cū
 qz de cā generata dira infert corꝑi tormēta.
 N̄ generalia et ꝑꝑia h̄nt accidentia. adest
 eni generalitvomit⁹. abhomiatio tortura ⁊
 dolor intollerabil⁹ ex pte illa ventris ꝑſtapa
 tio ⁊ ſi eſt ex calida cā venē vidēt acub⁹ pun
 gi. nam ꝑ patienti cito mori ſi nō h̄z remedi
 um. ſi ex frigida eſt tūc nimia ſentit grauitaſ
 lent⁹ tñ eſt dolor ⁊ i vno loco. ſi vō eſt ex ven
 toſitate dolor eſt extenſiū ⁊ imutat locū cū
 gurgulatioe ⁊ inflatioe. ſi eſt ex apoſtemate
 ſentit calor. dolor adest febz⁹ cū ſuū ⁊ aſperi
 tate ligue. Si ex lumbacis tortura ſequit et
 dolor et abhomiatio. aliqn ꝑ os eos eijcūt
 vomunt ⁊ breuiē morib⁹ eſt peſtifer ⁊ mori
 lis cito inſiciēs niſi efficacit ſuccurrat. P̄duma
 mo i gū ſe cauſe morbi mingāde diſſoluēde
 ⁊ deſtruēde ꝑ balneatōel calefactos diſſolu
 tiua et liq̄factias vnctōes vt ē anacilon. yri
 lion ⁊ h̄mōi. Si vō ꝑ mitigatiuā nō ceſſaue
 rit dolor tūc ad foꝛtiores ꝑcedendū eſt me
 dicinas diſſolutiuas ꝑurgatiuas ſicut in vi
 auco ꝑnet. Hui⁹ paſſioni cognata ē yliaca

ab ylion intestino dicta. Et e intestinu gra-
le et longu inuoluē circū q̄q̄ alia intestina
et est carne discooptum vñ valde e sensible
Unde et h̄ passio vocat̄ vna de pacuis s̄m
Gal. q̄ vno die v̄ duob̄ inicit̄ et ido picu
losio q̄z ip̄a colerica. p̄simili tñ mō curat̄. ex
p̄similib̄ eī fere causis generat̄. sed maxime
ex apostemate. vt dicit̄ p̄stan.

¶ De dissenteria Caplm XLIX.

Aliquādo etiā pa-
tū vent̄ ex ciboꝝ et humoꝝ lubri-
tate et acumine vt in dissenteria li-
enteria et dyarria. et h̄ in se differūt vt dicit̄
p̄stan. et plat̄. Dissenteria e flux̄ ventris cū
excoꝛiatioe intestini et sanḡnolēta egestione
et d̄a deficiēdo. q̄z in ea in scindunt̄ intesu-
na et fit ex colera naturali vel inaturali inte-
stina corrodēte et excoꝛiante. q̄nq̄z etiā fit
ex fleumate salso et q̄nq̄z ex melancolia adu-
sta. q̄nq̄z ex vicio epatis. et d̄ epatica. q̄nq̄z ex
debilitate cōtētiue v̄tutis sanḡnez retinere
nō valentis. q̄nq̄z ex nimia sanḡnis abūdā-
tia maxime in detruccatis. sanguis enī p̄sue-
tus transmittit̄ ad nutrimentū membra q̄n
abscisum est mēbz cū nō inuenit membraz
q̄d nutriat supabūdantiā in epate generat̄
et p̄ incōtinentiā emittit̄ et d̄z prope dissen-
teria. fit etiā sepe vicio intestinoꝝ et tūc sunt
tres spēs. i p̄ma resoluit̄ intestinoꝝ vinctuo-
sitas et apparet egestio sic lotura carnis pin-
guis. i secūda villi stomachi abradunt̄ et ap-
parēt̄ q̄si rasura p̄gamini. in tertia p̄frustu-
la emittit̄ intestina. et tūc apparet carnosae et
neruose et arteriose resolutōes. p̄ma igit̄ spe-
cies bñ curat̄. secūda vix. etia nūq̄z. s̄lt̄ epati-
ca vix curat̄. dissenterie igit̄ signa sūt sangui-
nolenta egestio torsio ventris dolor p̄guiti-
uus q̄nq̄z igit̄ fit excoꝛiatio intestinoꝝ supio-
rum. q̄nq̄z medioꝝ q̄nq̄z inferioroꝝ. et s̄m hoc
variāt̄ dolor nūc i ventre sup̄mo. nūc circa
vmbilicū nūc in infimo. Sc̄dm igit̄ causas
diuersay genera diuersificari solz etiā medi-
cina. p̄mo igit̄ solet̄ mūdificari bñoꝝ peccās
deinde flux̄ incipi et h̄ tā syropis q̄z electu-
arijs tā emplastris. q̄z vngentis stipticis et
p̄strictiuis. interioꝝ v̄o medicina iuuat̄ effi-

caci⁹ qñ in supiorib⁹ intestinīs est materia
exterior: v̄o plus adiuuat inferiora. stiptica
igit̄ et p̄strictiua d̄ esse tā medicina q̄z dieta

¶ De lienteria // Caplm L

Lienteria est flux̄
ventris cū indigesti cibi et por⁹ emis-
sione qñ nulla sit imutatio circa ci-
bus. s̄z sicut accipit̄ ita emittit̄ q̄d p̄ungit̄ ali-
qñ ex villoꝝ stomachi abrasione. vñ stoma-
chus nō valet cibū retinere qñ fit ex viscosa
et fleumatica hūonitate villis stomachi et
intestinoꝝ adberēte. aliqñ ex apostemate. q̄z
tūc ex cibi pl⁹ grauat̄ stomach⁹. et id̄ sensu
nature mouet̄ stomach⁹ ad expellēda ciba-
ria anteq̄z digerāt̄. Curet̄ h̄ infirmitas sicut
supradicta. Dyarria e flux̄ ventris simplex
cū cibi digesti emissionē absq̄z sanḡnea ege-
stione. fit aut̄ aliqñ ex ciboꝝ multitudine et
eoz liquiditate et acunie. Aliqñ ex colera pec-
cante in q̄ntitate pot⁹ q̄s in q̄litate. q̄z si q̄li-
tatiue peccaret pot⁹ induceret dissenteriaz
q̄z dyarriā. q̄nq̄z fit ex fluxu hūoris ad intesu-
na a capite defluētis et ea v̄l mordicānis vel
lubricānis et tūc emittit̄ paties spumas et am-
pullas iuxta illd̄ hypo. q̄b⁹ sp̄iose egestiōes
i dyarria apparēt̄. bis a capite fleuma d̄fluit.
h̄ flux⁹ curat̄ p̄dieta tenuitatē cū multitudine
ciboꝝ eī in cā. si ex acumine dent̄ refrigeratia
et humectatiua. si ex fluxu humorū a capite
dent̄ reumans restrictiua. Et h̄ de passioni-
bus ventris iam dicta sufficiant.

¶ De dyropisi Caplm. LI.

Dropisus est erroꝝ
digestiue v̄tutis epans tumorē mē-
broꝝ generās. vt di. p̄stā. Dū enim
v̄tus digestiua debilitat̄ in epate supfluita-
tes multe generant̄ in corpe q̄ vigore v̄tutis
expulsiue exteri⁹ trāsmisse mēbroꝝ in flauo-
nem generāt̄. fit aut̄ trib⁹ d̄ causis generalit̄
ex retēdo supfluatū p̄ref naturaz. ex fluxu
hūduans p̄ter naturaz. ex p̄ncipali distem-
perantia q̄litate ipsi⁹ epatis. dū ei supfluita-
tes p̄ter naturā retinent̄ vt menstrua emor-
roide et h̄mōi ex earū retentiōe opprimunt̄
v̄tutes. supfluitates generāt̄ ex q̄b⁹ mēbroꝝ

inflatio sequit̄. ex fluxu vō būditatis p̄ter na-
 turā dissoluunt̄ spūs debilitant̄ v̄tutes. sup
 fluitates ex idigestiōe supueniētes inflatōz
 mēbroz efficiūt. ex qlutū distēpantia er-
 rat v̄t̄ digestiua in epate q̄dupl̄r fm̄ q̄tuoz
 qualitātū p̄unctōz. 7 sic hūnt. iiii. spēs ydro-
 pulis fm̄ excessum q̄tuoz qualitātū. p̄ma est
 lentosfleuma. ex distēpantia frigiditatis 7
 būditatis. 7 d̄ ab albo fleumate. lentos aut̄
 albū d̄. Sc̄da est ypposarca vel anasarca ex
 distēpantia frigiditatis 7 siccitatis. Tercia
 spēs est achites ex distēpantia caliditatis et
 būditatis. Quarta spēs ē tympanites ex di-
 stēpantia caliditatis 7 siccitatis. Fiunt aut̄
 h̄ mō dum būditas 7 frigiditas in epate di-
 stēpant̄ v̄tus digestiua debilitat̄. q̄ debili-
 tata supflua genezāt. que v̄t̄ expulsiva trāf
 mittit ad exteriora. vñ vehemēs accidit infla-
 tio. frigiditate 7 siccitate distēpata i epate
 sūt v̄t̄ digestiua distēpat̄ 7 debilitat̄ 7 ali-
 quantulū expulsiva 7 iō supflua nō emittit
 ad cutis exteriora. sed sub carne retinentur
 et iō hec spēs d̄ ypposarca. i. sub carne v̄l iu-
 xta carnē. Ex distēpantia at̄ caloris 7 bū-
 ditatis p̄ dissolutōz spiritūū debilitat̄ v̄traqz
 scz v̄t̄ digestiua 7 expulsiva. vñ supflua per
 totū corpus nō expellunt̄. sed inē ventre 7 su-
 pbach tantū mō retinent̄. 7 hec spēs d̄ archi-
 tes. qz venē eoz p̄cuss̄ resonat sic v̄ter. archis
 ei v̄ter d̄. Caliditate et siccitate distēpatis
 spūs dissoluunt̄ 7 sic debilitata v̄traqz v̄tute
 supflua ex indigestione surgētia p̄ calidū et
 siccū in grossaz fumositatē resoluunt̄ q̄ non
 expellunt̄ p̄ totū corp̄ s̄ circa ventrē retinē-
 tur. 7 hec spēs tympanites d̄. qz ad modūz
 tympani sonat v̄t̄. In p̄ma igit̄ specie infla-
 tio ē p̄ totū corp̄ supficies alba 7 mollis di-
 git̄ carni imp̄s̄ lignū foramis facit 7 pau-
 latiz in se postea redit. vrina est discolorata
 alba 7 spulsa. In sc̄da spē nō est tāta inflatio
 s̄ fetet eoz caro. vrina ē discolorata et tenuis
 In t̄cia spē est venē inflat̄ 7 sonat p̄cussus si-
 cut v̄ter. vrina rubea 7 spulsa. In q̄rta spē ex-
 tendit̄ venē 7 sonat sic tympanuz. vrina ē co-
 lorata 7 tenuis. collū 7 extremita efficiunt̄ gra-
 cilia. 7 naref acute. oculi p̄caui 7 rotūdi. due
 p̄me spēs p̄nt curari añ p̄firmatōz. due secū

de añ p̄firmatōz vix curāt. postea vō nunqz
 ydropic̄ ḡ est corpe tumid̄ mollis grauis
 et ponderosus 7 subūdus q̄ quāto pl̄ bibit
 tāto plus sūt 7 q̄ quāto plus bibit tāto plus
 paulatī. deficit 7 amplī inturgescit. Talib̄
 q̄ d̄ diuersimode patiētib̄ diuersimoda ex
 bibet̄ medicina. eis tñ valent p̄tositatis ex-
 tenuatiua. būdis inēcutanei p̄sumptiua et
 v̄tutis digestiua in epate p̄fortatiua d̄ q̄b̄
 oib̄ se expedit in viati. p̄stant̄.

De Ictericia Caplm. LII.

Ictericia siue auri-
 go est cuius defecatio absqz ipsi in
 eq̄litate. et d̄ in plac̄. q̄ tres sūt spēs
 ictericie crocea ex colera natali viridis 7 ni-
 gra. p̄ma vocat̄ aurigo. qz curinū efficit bo-
 minē ad modū auri. alia vocat̄ peganitis. i.
 viridis. ex colera ei p̄axina viridicāt. tertia
 melachiton. i. nigra. qz ex colera nigra gigni-
 tur 7 adusta. Fit autē ex feruore 7 ebullitiōe
 sanḡnis in colerā trāscūtis. ex calore supab-
 undate 7 sanḡnē ificiēte. vñ defert̄ cū sanḡne
 ad cutis supficiē 7 ipaz ificit 7 imutat. aliqñ
 fit ex opilatōe supioris l̄ inferioris p̄ozi cistis
 fell̄. An colera redūdat ad epar 7 sanḡnē n̄
 cit. aliqñ fit ex apostemate vel febre p̄nuua
 san guinē imutate 7 adurēte. aliqñ ex corrup-
 ptione aeris v̄l ab i pot̄ corrupti. v̄l ex mor-
 su 7 p̄ictura repul̄ venenosi. his modis san-
 guis inficit̄ 7 ad nutrimentū mēbroz trans-
 missus ea fm̄ suā infectiōz inficit 7 corrupit
 Ictericā ḡ maxie calidā h̄ cōcomitant̄. to-
 tius corp̄is infectio. dextre ptis calefactio. si-
 tis. oris amaritudo. dolor frōtis. tinnit̄ au-
 rium. vrina colorata cui spuma est crocea
 viridis vel nigra. oia q̄ de corpe emittit̄ p̄di-
 cto colore inficiunt̄ ex opilatōe supiozi cāta
 imutat̄ oia inferiora ita vt oia sint sic valde
 tincta. Ec̄o uerso autē ē si ex inferiora. oia sup̄-
 oia sūt magis tincta 7 inferiora min̄. Si aut̄
 fuerit ex febre 7 ex vi nature p̄. vij. diē i aliq̄
 die cretico cū diminutiōe febris 7 alleuatio-
 ne patiētis 7 sintomat̄is remissione bonuz
 ptendit̄. tal̄ coloratio signat̄ materiā febris
 tūc purgari. Si aut̄ fuerit vi sintomat̄is si-
 cut solet acciderē añ. vij. diē piculū p̄tendit̄.

signat ei materia petere superiora vel propter sui multitudinem vel propter sui fumositatem et acumen sicut expressit dicit Gal. super aphor. Solet itaque talis passio curari per sanguinis minutum, per in frigidantium et alterantium appositionem marie super regionem epatis quibus potissime inficit ipse sanguis sicut in suo fonte. Dant itaque interius et in dicta et in medicina ea que reprimunt calorem, mundificant sanguinem et alterant mala ipsa sanguinis dispositio et si fuerit ex opilatione dant ea que sunt diurence virtutis et apertive non tamen nimis calide ut per in viati. *Postan.*

De emorroide Caplm. LIII.

De emorroide sunt qui

Eque vene existes in ano ex quibus diuerse passiones sunt. Inflatio, retentio, fluxus, quibus autem superfluitates vi nate transmittunt ad presertim ruptis venis illis emittunt et corpus a diuersis egritudinibus liberat. Si fuerit fluxus immoderatus varie efficiunt passiones, quibus propter consuetudinem retinentur marie egritudines sequuntur ut ydropis, pituitis, mania, et melancholia etc. Inflatum autem modo superfluitates spisse et feculete ad venarum ora descendentes ea inspissant et in grossam, vnde fit inflatio, aliquando officia venarum ex intensa siccitate coarctant et inspissant, quibus pro nimio fluxu vnde a chirurgicis et cicatrizant et tunc autem vix autem nisi quibus apertunt, aliquando ex sanguinis spissitudine venarum capita opilant, aliquando ex nimio sanguinis acumine et liquiditate plene debito apertunt. Retentio nimiam hanc sequuntur grauedo capitis, pallor faciei, liuiditas, ponderositas renum et corarum dispositio ad ydropisim, et ad pituitum nimium fluxum sequuntur debilitas et extenuatio corporis, mutatio coloris, dolor et torio inferioris partem corporis et si fuerit nimis immoderatus pessimas inde generat passiones. Si vero nimis fluant officia venarum refrigerant restrictiuis medicis, paulatim tamen marie si fuerit morbus inueteratus ne sanguis subito repercussus ad aliquod membrum refudat et peior morbus generet. An ypo. emorroidas sanantur antiquis si non vna relicta fuerit piculus erit, si vero nimis claudunt apertius et rarefactius apertunt.

De dolore renum Caplm. LIII.

Dolor renum a grecis nefrenesis dicitur quod dolor affinitatem habet cum colica passione differunt tamen quod dolor colicorum mutabilis est et instabilis quod die ei mutat de vno latere ad aliud latere ne frenicorum dolor stabilis est. Dantur autem lumbi siue renes aliquando ex tumore, aliquando ex humorum repletione, aliquando ex vetustate, aliquando ex lapide oia ista grauissimum inferunt dolorem, marie si fuerit calor in causa cuius signum est vna incensa et dolor acutus et pungitius, si vero frigiditas fuerit in causa cruda erit vna et lenis dolor, lapis et arenule et alie superfluitates diuerse in renibus generantur sepe et precipue ex potu aqua limose et grossa dicta. Ex his ei sunt opilationes in renibus vel vesica, et quibus in cetera lapidum vel arenularum per intensum calorem actio transmutantur, habentes lapides permutant multa incommoda, scilicet difficultas vniuersa, colica, ex humorum enim opilatione lapidum opilantur vna vnales, aliquando in parte et fit stranguiria quibus quibus cum difficultate guttatur mingit aliquando ex toto et tunc oino dicitur gatur et dissuria dicitur, ex humoribus ei viscosis in renibus et in vesica coagulatis fit calculus, iuuenibus precipue fit in renibus, in pueris autem in vesica quod collum visice in eis restrictum prohibet vna exire vnde lapis generatur, ut dicitur, *Postan.* In pueris etiam vna est magis grossa et viscosa dicta, res autem viscosa magis est habilis ad coagulationem et agglutinationem, et tunc sepe in puero generatur. Cognoscitur autem quod lapis est in renibus vel materia lapidum per dormitio per dicitur et core dextre partis si in dextro rene sit causa, sinistra vero si in sinistro, si vero fuerit in vesica dolor aut pectinem et periconem circa sentitur. Preterea arenule venientes a renibus sunt rubee, a vesica vero albe. Lapis autem generatur ab humoribus viscosis dissoluitur facilius et educitur. Ex arenulis vero difficilius soluitur et curatur. In mulieribus autem rari generatur lapis quibus in masculis propter meatum largiores et propter debilitatem caloris desiccatis humoribus et putrefactis et propter purgationes frequentiores, multa enim superflua ab eis per menstrua educuntur. Sic infirmi sunt purgandi in calidis et apertius sepius balneandi, cibariis digestilibus reficiendi et

potib⁹ ⁊ medicina diureticis aptius ⁊ mū
 dificatiuis refouēdi ⁊ alluefaciendi ⁊ aliqñ
 arti cyrurgice dimittendi maxie pueri. scđo
 adolefcētes. in senectute vō incilio piculosa
 est. qz vltta. xl. annuz bec passio ñ curat. vt dē
 in ampb⁹. q̄cunqz nefretici vltra. xl. annuz
 nō sanant. etiam accidit inuolūtaria vrine
 emissio q̄ dyampnes vlt dyabetica passio vo
 cat ⁊ bec accidit fm pstan. ppi defectū pten
 uue v̄utis. mltā ei et foris attractio humo
 ris ad renes ⁊ multa sit emissio supfluitatis
 ad pelicam quā ferre nō sustinēs a se reicit
 p vrinaz. aliqñ etiā accidit ex mollitione ner
 uoz ⁊ relaxatōe lacertoz in collo vesice. qñz
 accidit ppi grauitatē somni et multitudine
 humoris. vt p̄z in pueris ignorantib⁹ et le
 ctulo vrinantib⁹ et bibulis ebriolis. pprie ei
 ppiūm est sustinētib⁹ hāc passionē q̄ semp
 litiūt et vix et aqua faciari pñt. vt di. cōstan.
 vñ sicut eam bibūt sic eam statim mingunt.
 aliqñ fit ex būore subito meat⁹ vrinalef con
 stringēte ⁊ p̄entā ibi humiditatē vi oppressi
 onis educēdo istā turpem infirmitatē patiē
 tibus necessaria sūt rep̄siua calozis ⁊ stipti
 ca p̄fortatiua calozis renū extinctiua et ner
 uoz emollitoz ad statū debitū reuocatiua
 bec fit p potōnes ⁊ electuria p cathaplasma
 tiones et vnguēta. cauere tñ debet prudens
 medic⁹ ne apponat in β casu nimis būda
 qz plus remolluendo lederēt. nec etiā nimis
 sicca qz calozem acuerēt. sed mō ista mō illa
 vt ex frigidis locus patiens humectet ⁊ infri
 gidet. ex siccis vō coartet humiditaz ⁊ mem
 brū patiens p̄fortet. sup oīa dieta sit tpata. qz
 calida nimis nocēt renib⁹ et lumbis. nimis
 et frigida digestiua v̄ritē retardāt in lūbāz
 p̄cauitate epatis ⁊ p̄silū est dare in talibus
 tpata et p̄posita. qz tal' solet eē maia atqz cā

De hernia Caplm. LV.

Hernia dicitur pel
 licula vētris scz s̄ipbat. crepatura.
 s̄ipbat ei quedaz pellicula est que
 membrōz nutritiuoz a generatiuis est diui
 siua sicut dya fragma d̄z pellicula que inter
 spūalia mēbra ⁊ nutritibilia ē inēpolita. Qñ
 igit p̄ungit s̄ipbat pel p discontinuatōem vlt

p distētationē rumpi. vel etiā p calozē dissol
 uentem vel humiditatē relaxantē remolliri
 etiā p̄ungit intestina inferi⁹ labi ⁊ in oiscuz
 testiculoz scz folliculū nō sine dolore recolligi
 ⁊ diffūdi. It aut ista diuisio vel relaxatio
 aliqñ a causa extrinseca scz a nimia corpis ex
 ercitate vt in lucta et palestra. Aliqñ ex
 p̄cussione l' ex casu et hmōi. Aliqñ ex nimia
 mēbroz supioz distētatione ⁊ conatu sicut ex
 nimio cantu clamore et hmōi. aliqñ ex cā in
 trinseca sic ex nimia calozis intensione ⁊ bus
 moy calidoz acumine ipsaz pelliculā diuis
 dente ⁊ incidere. qñz ex nimia būditate ner
 uoz lacertos relaxate. q̄cunqz aut mō acci
 dat in p̄ncipio facili⁹ curari p̄t ⁊ p̄cipue in
 iuvene. si vero magna fuerit ⁊ inueterata et
 cuzruptura nerui vix vel nunqz p̄solidat eē
 difficile curat. vt di. pstan. Solet aut curari
 bernia p dietā ⁊ medicinā et aliqñ p incilioz
 nem ⁊ cyrurgiā. talib⁹ igit dicitur aurores va
 lere stiptica ⁊ p̄solidatiua ⁊ in ciboz in medi
 cina sicut electuaria int⁹ sumpta ⁊ et fomen
 tationes ⁊ balnea exteri⁹ addita p̄ter et vñs
 genta. Sup omia d̄z valere tenuitas diete ⁊
 p̄nenua maxie a coitu et etiā omni motu.
 sup oīa etiā a ventosis ⁊ inflantibus talib⁹ est
 cauendū. qz dicit cōmentator p̄tolitas ma
 xime nocet berniosis

De arthetica Caplm. LVI

Arthetica est do
 loz et passio cū inflatōe ⁊ dolore
 que cū sit in articulis manuz cy
 ragra d̄z. in articulis vō peduz podagra. in
 scia d̄z sciatica. Habet aut fieri ex sanguie co
 lerico ⁊ humore fleumatico. frequēius vō fit
 ex cā reumatica. sanguis p̄gnoscat esse in cā
 ex rubore loci ⁊ caloze ex eminētia venaz p̄
 tis patiens ⁊ tot⁹ corpis. ex dieta calida p̄ce
 dente ⁊ humida ex etate et regione sili. ex eo
 q̄ maxime mouet in vere. colericus humor
 p̄gnoscat esse in cā ex dolore vebemētissimo
 et neruoz tensiōe ⁊ ariditate ac caloze ⁊ p̄tis
 inflatōe ex coloze rubeo cū croceo intm̄
 xio ⁊ maxime mouet in estate ⁊ magis ex di
 eta calida ⁊ sicca ⁊ in regione p̄simili. Sepe
 etiā emutunt multe colerice supfluitates p

vomitū et secessus, calida obsūt frigida plū
 fleuma etiā cognoscat esse in cā ex fleumati-
 ca habitudine, regione dieta etate plūmili ex
 inflatōe loci ex dolore pebēmēti, rubore mo-
 dico nllō. De reumatica cā pgnoscat ex gra-
 uedine capitis r būoz motu, nullatio r flu-
 xus p nuchā r spatulā senuī, pessima est bec
 infirmitas, qz articulos r nervos digitoruz
 manū r pedū rtrabit subalem humorē in
 manibz detrahāt r plūmūt r aridas eas faci-
 ens clausas reddit imponētes ad opanduz
 eas efficere plūeunt nodosis gibbositatibus
 digitoruz iūcturas deformes fac. **H**ec infirmi-
 tas cito curet, qz si fuerit iueterata vix curat
 maxie qñ in durā puerit duriciā r nodosā.
Materia itaqz peccās d3 pmo purgari cō-
 grua medicina subtrahi d3 sanguis r minui
 si sanguis est in cā, calor etiā d3 repcuti frigi-
 dis, qñqz est cā būoz frigidz et tūc d3 fomen-
 tari calidis ēplastris r vngētis, a cibis gros-
 sis abstinentū ē et pcpue ab inflatiuis, naz
 ventositas sepe aggrauat morbū istum.

De gutta sciatica Caplm. LVII

Gutta sciatica di-
 citur dolor q nascit ex humoribz de-
 scendentibz in neruū grossum q est
 in lacertos grossos core siue hauche, vt dic
 psta. **S**epe aut fit ex viscosis būozibz in pca-
 uitate hauche se coadunātibz, qñqz ex būo-
 ribz sangnolētis cū colera rubea inimitis,
 et becoia cā sūt sepi⁹ doloris q dolor descen-
 dit in crura vsqz ad calcaneū r etiā vsqz ad
 parūū digitū pedis cui⁹ rō est vt di, cōstan-
 tinus, qz a scia p medium core r tybie dirigit
 neruus ad cauillā pedis exteriorē, r deinde
 vsqz ad parūū pedis digitū, et ista est causa
 qre in passionibz scie dolor extēdit vsqz ad
 illū digitū, inde est q q bñt calculū in renibz
 senuit eodē loco pedis fornicatōz r do: mi-
 rationē pp nerui opilatōz. **U**n nō pñt spūl
 debito mō currere ad illū locū. **D**olor autē
 qñqz est in vna pte qñqz in viraqz sed peior
 est in sinistra qz qñ est in dextera, cui⁹ rō est
 qz in dextera pte maior est calor, q materia
 ibi collectā facili⁹ digerit r dissoluit qz i lini-
 fra vbi ē minor calor r materia ē magis cō-

pacta. **I**n hac passione mior est dolor pulsa-
 tio pūctura r ardor maxie in iuuenibz calis
 cōplexionis, maxie qñ calor est in cā et valet
 in illo casu minutio sangnis in sopbena ve-
 na scz q est sub cauilla, paties itaqz ē purgā-
 dus r sanād⁹ sicut in arthetica. **C**auere aut
 debet ois sciaticus sicut r arthetic⁹ a nimia
 plenitudine cibi et pot⁹ et pcpue a coitu qz
 maxie acuit reuma r impedit digestionem
 pp spūuz r puri sangnis depdutionē vt dic
 pstan. **P**urge itaqz pmo corp⁹ interius r
 tūc localia ponant exteri⁹, aliter ei parump
 dest medicina exteri⁹ nisi materia q morbi
 est cā pus iutrinsecus minuat, vt di, pstan.
Dyscolides quoqz dicit multū pdest sciati-
 cis si fomētat⁹ fuerit locus doloris cū calido
 simo bouis, potēt ei, desiccat maxie si cum
 galbano r ture r aceto fuerit resolut⁹

De podagra Caplm. LVIII

Podagra sūm con-
 stan, ē dolor pedū r maxie calcanei
 atqz plāte cū distēsiōe nerui atqz
 pulsatiōe. **N**ascit aut ex malis būozibus ad
 calcaneū descendentibus q si fuerit frigidus et
 grossi nimia fit extēsiō atqz tumor, s; n mul-
 tum pūgiu⁹ dolor, nec pōt tñ magn⁹ fieri
 tumor, qz pedes spoliati s; et denudati a car-
 ne r iō non pñt multū tumescere, tumor enī
 nascit in carnosus mēbris, bec passio nascit
 sua uē vitā ducentibz et qetā q par se exerci-
 tant, q a supfluis būozibz corpa nō emūdāt
 maxie cū multū comedāt atqz bibāt, ex tali
 b⁹ ei generant supflui būozes q reumatizāt
 ad pedes r maxie qñ sunt debiles supfluaam
 materiā expellere nō valētes r maxie hacci-
 dit ex nimio coitu, totā ei pcatbenationem
 corpis coit⁹ ipse mouet vt di, pstan, r calefa-
 cit r iō mouet būozes r laxat neruos r rūpit
Un accidit q eunuchi nō podagrizāt, qz nō
 coeūt, s; nec pueri nec mulieres nisi raro r
 h; qz mēstruis expurgāt. **U**n ypo, mulieres
 nō podagrizāt nisi forte mēstrua defecerit,
Hec infirmitas adueniēs iuuenibz i vere in
 xl diebz curat, sed si in autūno aduenit et
 dura uerit vsqz ad byemē difficile erit eā cu-
 rare vt d; in ampbz, cuius rōnem reddit

commentatorum iudicium astrologie sic. prima inque etas lune calida est et humiditas. secunda est calida et sicca. tertia frigida et sicca. quarta frigida et humida. In prima itaque etate per caliditatem dissolvitur materia per humiditatem diffunditur. In secunda etate et quarta perseverat ipsa materia. In prima autem etate lunationis sequentis perfecte digeritur. Et in secunda etate lunationis calide et sicce ex toto materia consumitur et infra. vii. septimanas que sunt. xl. dies plena fit curatio maxime in estate. in autumno ei et in hyeme materia est nimis compacta et inobediens digestioni. Materia igitur humorum passionis primo purgetur. Deinde frigidis exterioribus in principio repugnat. non enim sunt calida et dissolutiva proponenda in principio cum sit causa rheumatica et si materia sit frigida ne rheumatismus irritetur. et ideo vitandum est in principio repugnantibus fortioribus in causa calida et remissionibus in frigida ne forte materia indurescat. Deinde apponendi sunt fumigationes fomenta et unctiones calide vel frigide puta materia tunc requiritur. leuiter dieta et parva portiones vitae a coitu super omnia cavetur. leue et mediocre exercitium iniungatur.

De apostemate Caplm. LIX.

Apostema est superfluum humorum in membro aliquo collectio putrefactionis faciens et tumor. ut dicitur. apostema. Congit autem membrum apostemari aliquando ex causa exteriori. ut dicitur. apostema. sicut ex percussione. vulnere. casu. fractura et percussione. ab omnibus enim talibus movetur humores et ad locum sepe fluunt patientem quem mutuo se commulcantes calefiunt et putrescunt. Aliquando autem ab interiori. scilicet ex abundantia humorum corruptorum que sepe fluunt ad locum aliquem et currunt et hoc dupliciter fit. quia aliquando ex adunatione materie in proprio membro. aliquando ex fluxu materie de uno membro ad aliud. et talis fluxus plures se cause sicut dicitur. apostema. prima est fortitudo membri expellentis. quia quodammodo membra principalia et nobilia exonerant se a superfluis sicut cerebrum ab humore fleumatico se exonerat atque fumo. Secunda causa est debilitas membri recipientis. membra enim debilia recipiunt superfluitates a superioribus fortioribus descendentes sicut cutis caro etc. Tercia causa est multitudo humorum que cum sint superflui in maioribus

venis refundunt ad minores membrorum similitudinem eentiam subintrantes et quod superfluit ad nutrimentum fluit ad membra et clauditur principaliter via et facit apostema. quarta est largitas meatuum per que facile fluunt humores de membro ad membra. Quinta causa est liquiditas humorum subtilitasque de facili motu facile diffundunt et diffusi in aliquo membro recolliguntur et ibi aritudine membra coartati commulcantur et ad putredinem disponunt. Sexta causa est suppositio membrorum naturaliter inferiora membra recipiunt superfluitates superiorum membrorum sicut membra capitis deponunt suas superfluitates quandoque ad lacertos et venas gutturis et fit squinantia. quandoque ad membra pectoris et fit peripleumonia et pleuresis et sic de alijs. Fit autem apostema si modo dum humores quantitativiter peccantes et a calore summi virtute expelli non valentes recipientibus membris ebulliant et putrescunt et sicut pasta in furno posita ab igne deficcata in superficie crustula quadam recipit sub qua manet humor ita collectus per calorem ebullit quodammodo crustula facit sub qua latet humor putridus atque tumet et talis tumor dicitur apostema et aliquando fit de ventositate et dicitur bubo. aliquando ex humore simplici sicut ex sanguine fit fleumon. cuius signa sunt rubor ex calore sanguinis durities propter multitudinem et calorem aquosiora sumentia. pulsus. id est saltus propter ventositatem siue fumositatem impellentem dolo propter extensionem calorem propter calidam naturam tumor propter materie multitudinem. Fit etiam sic apostema ex simplici colore rubro. et dicitur berisipila. id est sacer ignis per antifraxim. Fit et aliud ex colera pura et corrodit membrum cui insidet et dicitur a medicis herpes est iomen quasi seipsus corrodes. Fit communi modo apostema de fleumate et dicitur zimia siue palus. quia sicut in palude est multum superfluitatis et limositas ita in apostemate cui si impuleris digitus cedit impressioni. quia per fluxibilitatem digito impimenti cedit et in medio foramen apparet quasi signum foraminis sed postea remoto digito dum materia redit ad medium totum illud iterum adimplet. Isti apostematis sunt signa albedo. quia materia est alba et mollicies. quia materia liquida et dolor lentus quia materia frigida sua minuit sensibilitatem. Contraria sunt signa in apostemate dicitur colera rubea. quia

calor: est multus quia materia valde calida. ru-
bea cum citrinitate. quia colera non est rubea sed
crocea. magnitudo adest doloris et puncture
quia materia est acuta. ex melancolia fit aposte-
ma et si materia tota fuerit extra fit sclerosus
si primus intra vel partem extra fit apostema. quod
dicitur cancer ad similitudinem cancri. sicut enim in
cancro dorsum eminet et brachia sunt exten-
sa in lateribus. ita in hoc apostemate quodam est
tumor vice dorsus. ramusculi vero humorum sunt
hinc inde expansi vice brachiorum. paulatim eti-
am serpit corrodingo carnem et nervos sen-
sibiliter ad modum cancri. **Signa** illi sunt
ingens duricia. quia cum materia sit terrestris et
melancolica multum est compacta. color est livi-
dus quia materia non est ex toto nigra. dolor est
paucus aut nullus propter eius insensibilitatem. quia
materia duas habet mortificatiuas qualitates. scilicet
frigiditatem et siccitatem. corrodit autem semper car-
nem sanam et corrumpit usque ad radices nervorum
et etiam inficit ipsa ossa que attingit et ideo morbus
iste pestifer est et durissimus ad curandum. **In**
ista autem corrosiva apostemata talis est ordo.
quia noli me tangere cancerosus est apostema
in facie et corrodit paulatim sed minus alij
Cancer vero magis. adhuc magis lupus. ma-
xime vero herisipila. fistula vero non corrodit sed
putrefacit interiorem carnem. et nervos dirigit
ad saniam et quandoque corrumpendo nervos dissol-
uit ossa. **Accidit** autem frequenter ex vulnere ma-
le custodito quando suppositum os sanie inficitur.
Quia nutrimentum adueniens in sanie commutat
sicque rumpit superficies et fluit. aliquando autem solidatur
aliquando iterum rumpit et si fuerit multum inue-
terata vix curatur. **In** circuitu autem vulneris se-
pius multa officina inveniuntur et oriuntur. **Habet**
ei fistula interiorem vulnere profundum. in superficie
vero angustum atque artum. **Cancer** vero e converso
exteriorem multum propter interiorem angustat. et ideo diffi-
lius est ad curandum. **Aliquando** nascitur fistula ex
reumate siue vulnere procedente. aliquando ex apo-
stemate male curato et maxime quando nimius hu-
mectatur et sunt diuersa foramina aqua diuer-
si coloris emittentia modo alba modo citrina. et si
foramina in uno loco clauduntur in alio nascuntur.
Sunt et alia apostemata que ex opposita mate-
ria generantur ut propter antracem que est. vocat

carbunculum. quia vixit ut carbo. **Sit** autem diuersa
valde furiosa et venenosa et de materia pro-
fusa quod propter lineas diuersorum colorum. **Habet** ei
virgulata forma et sunt ibi quodam rubeae lineae
sanguineae. et quodam croceae et colerice. quedam
subalbide et fleumatice. quodam livide et melanco-
lice. quodam flauae a falso fleumate et sic de alijs
humoribus innaturalibus. **Signa** autem antracis
sunt dolor intollerabilis arsurus et punctus in profun-
do in capite apostematis pustula quodam odor
siue vesicae preterdenti calorem attestantem humoribus
distanti. **In** coloratione autem virgulata forma
diuersis colorum lineis distincta. videtur enim quasi
trahi ad fundum cum quodam filo adherente sup-
fici vesicae in medio. **Quo** curatorem itaque apo-
stematum solent apponi in principio repulsiva
nisi materia fuerit furiosa et venenosa ut in
herisipila et antracem. nam in talibus non sunt appo-
nenda repulsiva. sed potius mitigatiua ne
materia venenosa repulsiua ad interiora me-
bra et maius inferat nocentum. deinde quando
apostema est in statu solent apponi solutiua
remolliuina et maturatiua. apto vero aposte-
mate siue rupto et educta sanie insistendum est
mudificatiuis tandem solidatiuis et bone car-
nis regeneratiuis. **Ad** alia apostemata que
sint hominata se petiora ad fortiores medicinas
procedendum est sicut propter cancrum et fistulam et huius-
modi materiam peccantem patiens primo interiorem
est purgandum deinde localibus remedijs insi-
stendum. propter cancerum vero vitium et carnis mor-
tue corrosiuus est vitium. propter fistulam desicca-
tiuis et presumptiuus ac sanie mudificatiuis que
si non profuerint chirurgie committantur. tunc enim est
ut aliquando pericula corporis sani corrupta vixit vel
perdat quae reliqua pars in postea corrumpatur. **Con-**
tra apostemata vero venenosa sicut propter antracem
cito et caute est remedium apponendum quia cito in-
terficiunt nisi celeriter succurratur. **Consilium** igitur
est ut in principio si aliquid non impediatur. fiat fleo-
bothomia in eadem parte in proximiori fronde loci
collectionis. minuere ei in parte opposita in tali
casu non est tutum ne materia trahatur ad corpus
vel ad membrum nobile cum sit venenosa. tunc ne-
cesse est ut tyriaca cum vino calido pos offeratur
et super locum doloris linatur quod si probata fuerit ty-
riaca et verum fuerit antracem materia siccam et

nenosam erirabet et ita desiccabit q̄ poterit ipsaz pulverizare ad modū cineris et tū cre cens est aponēda sepi⁹ donec rūpat a poste ma q̄ rupto nō est timendū piculum. **Dez** facit vitellū oui cū sale pistatū et frequenter a postemati appositū. dolorē enim mitigat et a postema rumpit vt di. cōmentator.

De vlcere // Caplm. LX.

Vlcera dicuntur q̄ dam vesicule que ex intercutaneo hūore sepi⁹ in corpe vndiqz oriunt et vocant ad p̄stā. in fine viatici vlcera eo q̄ in superficie cutis acumine hūoris faciūt solutionē p̄inuitatis q̄z materia est subtilis humiditas sanguinis vel colere ab interioribus ad exteriora vi nature vel sint hominis vsqz ad exteriorē corpis superficie demādata talia vlcera cutē defēdant p̄uritū et tūllatōnem in carne generāt. cutē a carne eleuāt et aliqñ si p̄inua sepe piculuz p̄conizant. q̄ ab eis liber esse desiderat interi⁹ purgari a supfluis calidis et infectis hūorib⁹ nō omittat. deinde balneis siccis et mediocri p̄sumptis s̄m qualitatē et q̄nuitatem hūoris carnē et cutē vlcerātis se expōat. a crapula et diēta nimis laxa se contineat. labor et exercitio se non subtra bat.

De pustula Caplm. LXI.

Pustule siue papule dicunt quedā a postematice col lectiois supfluitatis i exteriori cor poris superficie minutati et puclari generate nata sibi supflua et nocua ad extiora corpis expellēte q̄ sepe a supfluitate pabuli corpis et nutrimenti pullulāt. et iō merito sapiētes pustulas siue papulas eas vocāt vt di. **Re/ migi⁹**. et iō dicunt pustule qz sunt q̄dā pue velice vel vesicule putredinis virulēte et v̄t tis intrinsec⁹ p̄tentiue. vt di. **Ali.** et etiā p̄stan. **Dicunt** aut̄ pustule variole in puul. et etiāz aliqñ in adultis. in puul. autē tales pustule sunt salutare et future sanitatis p̄nuncie vt dicit p̄mentator ibi. **Variolē** de sanguinis pu tridi nascunt corruptōe zc. **Si** enīz i puulis vel adolecētib⁹ nō erumperēt de futura le/

pra esset in poster formidandū. **Sunt** enī in puul. ex sangne mēstruali q̄ in vtero aleban tur q̄ vi nature expellit ad exteriora et sic a fu turo piculo liberant. **Similiter** cōngit in adultis et in senibus in febre circa crism ta/ les pustulas erumpe vi nature materiaz fe bis ad exteriora expellēte. et iō nec i istis nec in illis d̄z fieri repulsio ne materia trāsfere tur int⁹ cū sit q̄dam mō furiosa. circa oculos tū facienda est in h̄ casu leuis repulsio ne sa/ nies pustule aliquā ledat tunicā oculi l' pu pillā. **In** oibus et alijs locis caut⁹ medicus trahit talē matiā ad extiora q̄ntuz pōt p̄tqz circa oculos. ibi ei est materia repucienda et ad alias deducēda ne ex furiosa et violēta ma teria tenera ledat suba oculoꝝ. **Caueat** etiā nutrit vl' medicus tā in paruulo qz in adul to ne talium pustularū vesicule vel pp̄ p̄ru ritum vel p̄pter aliud rumpant seu apiant ante tempus maxie circa faciem ne p̄peruo deformes remaneāt in facie cicatrice. **Alijs** multis de causis pustule in corpe oriuntur nūcer materia fleumatica albe et molles et fluide. nūcer materia colerica aspere pun gentes et dure. nā coleric⁹ humor in carne et cutem diffusus suo calore et acumine cutē aperit et mordicat et infinitas pustulas i cu/ tis superficie generat sed parue sunt ac mody ce ad modū grani milij. et iō talis passio sic vocat ab auctozibus herpes milij vel granu losus. **Unde** cūqz pueniunt tales pustule si sunt frequētes et p̄inue p̄mo expedit vt mate ria peccans debita purgetur medicina. deind si corpus fuerit plectoricum fleobothomeē siue ventosei debitis balneis desiccariis et cōsumptiuis et vngētis p̄gruis patiens ad iuuet.

De scabie Caplm. LXII.

Scabies est corru ptio cutis ex corruptis hūorib⁹ in cutaneis corpi cū deformatiōe lesi onē inferēs. sepe ei vt di. p̄st. nata malos hu mores expellit ad superficie corpis vt mūdificz intiora. q̄ si fuerit sbules et liq̄ di d̄facili sudo/ re et suo dissoluūt. grossi vō sb̄ cute p̄manēt et corpi scabiē introducūt. hūor vō sic inclus⁹

inē cutē ⁊ carnē si coleric⁹ fuerit ⁊ intrus⁹ sca
biē inducē siccā n̄ saniosa cū fissura prurigiē
⁊ pūctura. si vō fuerit hūor fleumatic⁹ albā
grossā ⁊ s̄q̄mōsā et sine pruritu magno sca/
biē facere p̄suevit. Scabies at̄ hūida saniosa
cū delectatōe prurigiōsa calidū sangnē mix/
tū cū colera demonstrat. Frēq̄nt̄ at̄ accidit ex
nimia corpis repletōe. frēq̄nt̄ et̄ ex egritudine
p̄cedēte. vñ viriū seq̄t̄ de p̄ssio ⁊ supfluitatuz
incrementū. Fit et̄ q̄busdā iuetata scabies ex
splenis vicio ⁊ tal̄ defacili recidiuat. scabies
at̄ cū deficcatis ⁊ p̄sumptis ⁊ mūdificatiuis
int̄ ⁊ exteri⁹ est curāda.

De impetigine Caplm. LXIII.

Impetigo est iter
cutanea hūoris corruptio imutati
onē cū prurigine cuti inferēs. Cole
rica ei supfluitas q̄daz sumosa ab int̄iorib⁹
ad exteriorē carnis supficiē reiecta. cutē infic/
cit ⁊ eā minuuissimis pustul̄ replēdo scabio
saz q̄si fursure displā scissaz ⁊ prurigiōsa effi/
cit. ⁊ h̄ ifectio d̄ maīta colerica l̄ melācolica
nimis int̄esa aliqñ ortū trahit. vt̄ di. cō. Et̄ d̄
h̄ passio ipetigo q̄z in illatōe ⁊ pruritu maxi/
mo cutē ⁊ carnē ledēdo ipedit. Dicit̄ ⁊ serpi/
go q̄z ad modū h̄pētis h̄p̄it i cute vñdiqz atz
rept̄ ⁊ cutē quā inficit q̄busdā s̄q̄mis p̄ scal/
patōz reddidit fedā. hec passio aliqñ ad modū
cinguli supficiē mēbz vñdiqz circūcingit et̄
talit̄ ipetigo l̄ serpigob herpes cingul⁹ a me/
dicis nūcupat̄. Impetigo tñ differt a serpig
ne q̄z fit d̄ magis ipetuosa maīta ⁊ ignita q̄z
de colera. ⁊ iō obloga fac̄ forania ⁊ stricta. s̄z
valde pua et̄ sp̄ mouet̄ fursū h̄c ignis h̄pigo
de min⁹ ignita ⁊ iō nō mouet̄ fursū. s̄z circū
cingit mēbz ⁊ circū quaqz se diffundit. Vñ
d̄ q̄si serpēs p̄ gyz hec passio ē curāda suffu
migatōib⁹ ⁊ balneis apuuis ⁊ p̄sumptiuis
mūdificatiuis ⁊ extersiuis silr̄ ⁊ yngētis. In
ungant̄ cū succo ebuli ⁊ ābuci lapacij sumi
terre ⁊ b̄mōi. postea balneū aq̄ dulcis assue
scat. vt̄ di. p̄stā. Dicit̄ aut̄ q̄ p̄ h̄c passionem
palz sputū boīs q̄z diu ē ieiun⁹. Huic passio
ni sp̄ associat̄ prurigo seu pruritus q̄dā imo/
derat̄ fricatōnis ⁊ scalpatōis appetit⁹ fallaz
q̄ndam delectatōez ingerēs ex fumo calido

et acuto mordicāte cutē a materia calida re
soluto. falsa aut̄ tal̄ delectatio ⁊ nociua ē. q̄z
cutis iducit vlceratōez ⁊ discōtinuatōez et̄ sp̄
in fine lesionē ingerit et̄ doloze.

De lepra Caplm. LXIII

Lepza est membro
rū corruptio ⁊ hūoz inuū h̄n̄. a va
sis et̄ p̄lemētū in fōtib⁹ siue extra
vasa. nā corrupto hūoze nutritiāli defaci
le corrupunt̄ mēbz q̄ ex humoib⁹ nutriti
ois aut̄ elephātia siue lepra fm̄ p̄stan. h̄z p̄n/
cipiū p̄ncipalit̄ a corruptiōe melācolie. Vñ
dicit̄ p̄stan. lepra est passio frigida ⁊ sicca na
scens ex colera nigra intensa ⁊ putrefacta ap
parens in supficie corpis. Nascit̄ ei de quoz
humoib⁹ putrefactis. sed tñ int̄sis ⁊ corrup
tis ⁊ in colerā nigram cōmutatis vt̄ di. idē
ibidē. Putrefacto at̄ humoz q̄b⁹ admisceē
melancolia p̄p̄t̄ eius q̄litatez frigida ⁊ sicca
putrefactioni repugnātem non pōt̄ p̄pleri
in venis siue in vasis quoadulqz in corpē ⁊
mozā faciat in mēbz in q̄bus complet̄ pu
trefactio ex qua sequit̄ ipsa lepra. Melanco
licus ei humoz p̄p̄t̄ suā duriciaz ⁊ cōpactōz
longā mozam experit ad sui putrefactiōem
si aut̄ in venis aliquo casu putresceret pot̄
febrē q̄z lepram generaret. Euerificat̄ aut̄
lepra. iij. modis fm̄. iij. hūoz mutuā inimi
tionē. Est ei vna spēs ex pura melancolia ⁊
hec p̄p̄t̄ d̄ elephantia ab elephāte animalī
maxio sic vocata p̄pter morbi maximū no/
cumentū quo infestat̄ patientē. Vñ hec pas
sio durior est ceteris tanq̄z cōpactior et̄ diffi
cilioz ad curādū et̄ rep̄mendūz. Sc̄da fit ex
melancolia ⁊ fleumate ⁊ hec d̄ tyria vel ser
pentina a tyro serpēte q̄z sic serpēs tal̄ defaci
li dimittit̄ spoliū et̄ ē squamosus sic patient̄
talē leprā defacili excoziat̄ ex cutis supficie ⁊
resoluit̄ in quandā squamā. Tertia spēs fit
ex melācolica sangnis ifectiōe ⁊ d̄ allopicia
et̄ vulpina. allopes ei grece vulpes d̄z laie
cui⁹ p̄p̄t̄etas est p̄pter calefactōez sangnis
in epate estiuo tpe depilari sic patient̄ istam
lepre speciem a supcilijs et̄ alijs pilis corpis
depilari et̄ spoliari notabiliter consuevit.
Quarta ē spēs ex colera rubea corrupta in

mēbris cū melancolia. et dicitur leonina a leone
 tali aiali calidissimo et fortissimo. **S**ed huiusmodi
 lepre causat ex hūore feruētissimo et sup mo
 di malicioso et iō more leonino corrodit et
 destruit oīa mēbra. Est igitur ex melācolia cor
 rupta pncipalr elephāna. ex corrupto fleu
 mate yria siue spētina ex corrupto sangne
 allopicia seu vulpia. ex colera vō rubea pel
 luma leonina. **D**e quatuor spēs lepre bñt qdā
 signa cōia et qdā specialia qb⁹ ab inuicem
 distinguūt. **U**niuersali autē huiusmodi passio talia bz
 signa. caro ī eis notabilr est corrupta et spēs
 imutat. rotūdant oculi et palpebre corrugā
 tur. aspectū bñt scintillantē marie ī leonina
 angustiat nares et pñt vox rauca efficiē po
 tissime ī elephāna. tuberculatē crescūt in corpe
 mltā plera minuta et dura et rotūda. crurū
 fit qdā insensibilitas et et alioy extremoy. vn
 gues ingrossant cū quadaz īneqlitate et qst
 scabiosi efficiunt. **I**te pñt abunē digitoz arti
 culi et man⁹ quasi aride efficiunt. corrupi
 tur eoz anbelit⁹ et eius fetore sepi⁹ fami cor
 rumpunt. carnis et cutis superficies reddit vn
 ctuosa iurantū vt si aqua supfundat nō ma
 descit cutis s; elabit quasi a corio madefecto
 pruritus qñq; cū scabie qñq; sine scabie pa
 tiunt. maculis varijs nūc ruffis nūc luidis
 nūc nigris nūc sublabidis ī corpe respergū
 tur. tybie illoz maculis et pustul⁹ pncipue sup
 abundāt. nūc apparent nūc disparent nunc
 exteri⁹ erumpunt. nūc interi⁹ se pfundāt. si
 vō inē pustulas tybiay semp vnā maiorem
 ceteris inueneris signū ē lepre pfirmate. **S**i
 gnū autē lepre marie cōfirmate apparēt in ex
 tremitatib⁹ vt in pedib⁹ crurib⁹ et in facie et
 pncipue in musculoy corpis psumptōe et mi
 noratōne. **P**retē istas pñtōnes lepre cōmu
 nes qlibet spēs lepre bz suas pñas et speales
Hāc patiētes leonina bñt colozē magis cro
 ceū et citrinū et oculos magis scintillantes
 et eminētes et etiā multū mobiles. Cutē bñt
 alijs asperiores scissam sepe et diuisam. p alij
 etiā sunt pruriginosi et in fine et in oibus mē
 bris plus corrupti. patiētes vō allopiciā ex
 toto depilat eoz alia et supalia valde tumēt
 et inflant eoz oculi et valde rubēt. pustulas
 in facie ruffas bñt. ab eoz pustulis sanguis

cū sanie sepe manat. nasus ī talib⁹ ingrossa
 tus et dicitur odorat⁹. fetet valde eoz anbelit⁹
 et maximā corrupōz sustinet ī ginguis. pa
 tientes tyriā tuberositates et pustulas bñt
 molles. mollē et subalbida bñt cutē et tumē
 dā et qdam mō relucētē squamositatez nō
 modicā et pediculariū vermiū mltitudinē
 bas et alias pessimas bñt pñtōnes q ex fleu
 mate corrupto originē sortiunt vt sputa im
 mūda viscosa et saniosa et nares obturatas
 et bñt. oculi eoz lacrimāt et fluūt pñt sup
 fluitatis humidā resolutōz. putrefactōne
 patiunt. labioy et gingiua et trachee arterie
 patiunt asperitatez et efficiūt rauci sanguis
 post fleoborbomiā in liqdā defluit subam
 illud autē qd est solidum est albū vel subpal
 lidum cū lauat cito coagulāt et in multa qn
 titate. patientes vō elephanū colozem bñt
 emuluz. faciē plumbeā. alioy patiunt depi
 lationē. oculi eoz rotūdant. nares cōstrin
 gunt. musculi psumunt. et hoc est pñtōne in
 omni lepra ī sicca plus q; in humida. insens
 sibilitatem maioy digitoz pncipue patiūt
 tur. tarde venit ad augmentū. sed cuz venet
 rit inducit scissuras. sanguis extrahit⁹ liqui
 di colozis vel subnigri cito coagulāt et qnto
 magis fricatur tanto magis denigrat et in
 durat. in medio sunt quasi vene albe. vel qsi
 rami neruoy et illud est cōmune in omni le
 pra. **N**ascit lepra a causis varijs pñter q; ab
 humorib⁹ pñctis sicut ex cobabitatōe et cō
 uictu et frequenti pñbulatōe cum leprosis
 pñgiosus enī est morib⁹ et alioy infectiū
Accidit etiā ex accessu et coitu mulieris sta
 tim a leproso pñcognite. qñq; accidit ex pñmif
 generantib⁹ vt ex corrupto sanguie leprosi
 generantis. **U**n bec contagio quasi iure be
 reditario transit ad ipsam plem. **A**liqñ etiā
 accidit quādo concipitur fetus tempe men
 struozum. vel quādo ex corrupto lacte mu
 lieris leprose nutritur fetus. **A**liquando ac
 cidit ab extrinseco sicut ex aere corrupto et in
 fecto ex mala dieta vt ex cibis melancolicis
 nimis frigidis et siccis vt ex carne bouina.
 asinina vlna et bñt. **A**liqñ accidit ex cibis
 nimis calidis vt ex nimis diurno vsu fortis
 alliate piperate et bñt. **A**liquādo accidit

ex cibus corruptis et corruptioni obediētib⁹
 ut ex carne porcina granulū infecta et suple
 minata et vino impuro et corrupto. Aliquā
 ex morſu alicui⁹ reptilis humorū et mēbroz
 subam corrupētis. Istis et alijs modis se
 pe viciū lepre in humano corpe generat sed
 quocunq; modo generat vix ē curabil nisi
 diuina manu postq; pfecte pfirmat pallia
 ri tñ potest et p̄caueri ne destruat ita cito. Ca
 ueat itaq; patiens a nociuis p̄cipue a cibus
 melācolie generatiuis et etiā a cibus incensu
 ui sangnis. subtili ergo diēta et p̄ueniēti nu
 triat nō corruptibili neq; p̄uertibili. Si autē
 sanguis sit cā vt in allopicia p̄mo d; fleobo
 thomari. Deinde purgari debita medicia. in
 alijs at sp̄b⁹ p̄mo d; p̄cedere farmacia et de
 inde si necē fuerit seq̄i fleobothomia alit n̄.
 q; alit noceret. vt di. p̄stā. Debitis g⁹ et p̄gru
 is medicinis d; vti ueri⁹ et debitis ēplastris
 et vngentis exterius vt sint hominibus oc
 curratur. Ad curatōz vō lepre vel salē palli
 ationē valet maxie vt dicit plateari⁹ serpen
 tiffus ventrē hñs albū. si euacuato veneno
 cauda. s. p̄cisa et capite ablato coct⁹ cū porris
 in cibo frequē assumat. eodē mō si vinū in q̄
 diu putruerit patientibus sepe pp̄inet. Hec
 ei medicina vtilis ē multis morbis vt p̄z in
 ceco de quo narrat idem q; vto: dedit ei ser
 pentem cū alijs comedere p̄anguilla vt eū
 inficeret quez ap̄positum comedit et multo
 sudore emisso vltim recuperat.

De morphea Caplm. LXV

Morphea est macu
 la in cute veniens ex nutrimenti cor
 ruptōe. qd̄ ei lepra ē in carne s; mor
 phea est in cute. Ad morphea autē alia est alba
 ex fleumate. alia nigra ex melācolia. alia ruf
 fa ex colera siue sangne. Ista autē q̄ est ex me
 lancolia et fleumate difficilis est ad curandū
 s; ista q̄ ex sanguie facilior est ad curandū
 Tūc autē morphea incurabil est qñ cū facie
 ei p̄icta acu sanguinē nō emittit. Si vō san
 guis fuerit subsecut⁹ curabil iudicat. Ad mor
 phea igitō tota in cute est s; lepra in carne et i
 cute. Hec eadē infectio paruz differt a gutta
 rosea q̄ inficit faciē qbusdā p̄uis et mollibus

pustulis que ex viscosis hūorib⁹ sangneis et
 colericis incutaneis generat. Hec passio p̄
 mo sanguis subtractōe minuat et interiorū
 humorū mūdificatōe curet. Deinde subfumi
 gatōe et balneatiōe facies fomentet et poris
 aptis matia incutanea euaporet. Deīn mū
 dificatiuis et de siccatiuis loc⁹ paties abluat
 vngētis etiā debitis ungat. Dicit et p̄stā.
 q; istā infectōz valet vncio calidi sangnis
 leporini. Nā sanguinē incutaneuz diuidit
 repercutit et p̄sumit. Sup oia autē p̄ira hmoi
 passionem humoris intercutanei valere d;
 fumus terre in balneis suffumigationibus
 in apozimatib⁹ et surupis. Idotui ei dat⁹ sca
 biem pustulas et pruriginēz mūdāt hūores
 supfluos inē carnē et cutē desiccāt vel ad les
 pram dispositos iuuat.

De veneno vipere Capl. LXVI.

Deter passiones

Psupi⁹ noiatas accidit hoi grauissi
 ma et piculosisima mors p̄ venenū
 et passio. venenū autē cū ex tota sua specie
 p̄plexioni hoīs sit cōtrariū. subito inficit n̄
 remediū cui⁹ ap̄ponat. Venenū autē aliud acci
 dit ex corruptōe cibozum et potuū. aliud ex
 morſib⁹ reptiliū vt serpenū et q̄runda aia
 liū. qz hūores et dentes si hūano corpi vene
 nosi. Venenū autē aliud ē calidū et siccū sicut
 venenū tyri et vipere et hmoi. Qd̄dā at frigi
 dū et siccū vt scorpionis qd̄dā frigidū et humi
 dū sicut aranee. venenū at sp̄ētis variat i mali
 cia. vt di. Auic. in. c. d. venenof. Nā venenūz
 masculinū form⁹ est et acutius qz femininūz
 tñ feminini sp̄entes p̄les hñt d̄tes qz macti
 et iō purat deteriorē. vt di. auic. Itē venenū
 lenū per⁹ ē qz iuuenū et magnoz qz curtoz
 i eod̄ genere et acuti⁹ ē illoz q̄ bitat i mōnib⁹
 et i siluis qz illoz q̄ bitant iuxta littora et iuxta
 aq̄s Itē per⁹ ē venenū qd̄ effūdīt a vacuis et
 a ieiunis qz repletis. Itē deter⁹ ē et acuti⁹ in
 estate qz in hyeme. cui⁹ ei et facili⁹ p̄gūt sp̄e
 tes i meridie qz i māe et i die qz i nocte. qz ca
 lore resoluit venenū vsqz ad extrēa et i frigo
 re et i frigidō tpe q̄si in vno loco p̄gelat. Ve
 nenū autē tyri et vipere et alioz quozū dā ser
 pētū qzuis sit calidū accidit tñ morſis ab eis

Stupor: et frigiditas propter mortificationem et extin-
 ctionem caloris innati per raritatem veneni. Ca-
 lor ei naturalis sua sparsione et inflammatione ca-
 lefacit corpus quod repulsus et quasi exinctus in veneni
 extremitates calefacit. Vnde venenum calidum non
 aggregat sanguinem cordis calidum. sed resoluendo
 calorem innatum mortificat ipsum. Venenum autem
 regium et basiliscum tamen est violente quod adhuc existens
 in corpore adurit totum super quod incidit. Vnde in cir-
 cuitu cauerne eius nihil crescit nec virescit.
 Ves volantes ex opposito cauerne sue subi-
 to inficitur. et oem aial sibi appropinquans stupe-
 scit nec mouetur. sed solo veneno aspectus eius fla-
 tu siue sibilo cadit et moritur et ille quem mordet
 liquescit et inflatur et emittit virum et subito moritur. tamen
 et fortitudinis est venenum reguli. quod et si basta eum
 tangeres per haste longitudinem veneni sentires
 violentiam sic narrat Avicenna de quodam quod cum lancea
 tetigit vermem talem in india et statim cecidit mor-
 tuus cum aiali suo. Signum autem lesionis ipsius basi-
 lisci est subita transmutatio corporis in viridem co-
 lorem et mors inopinata. In loco ubi regulus
 commoratur venenum aspidis perniciosissimum est.
 Inficit ei sepe infra duas horas et tres. Cuius
 morsus significat ista. coloris cutis subita altera-
 tio singularis multiplicatio. membrorum repetita
 infirmitas dormitio. et palpebrarum profunda clau-
 sio. sicut puocat imoderata. videtur patienti quod mo-
 rit sola sicut. Venenum et cuiusdam aspidis quod dicitur
 spueteo quod inficit per sputum suum ita est violentum
 quod inficit oem viuum quod tangit illud sputum. inficit
 ei pus quod sentiat. Sicut tamen lesus dolore in prin-
 cipio circa viscera et accidit venenitas tenebro-
 sitas oculorum et clausio et profunditas somni cum
 spasmus et torsione colli et pulsu inordinato
 nec valet quod illud venenum aliquam medicinam nisi so-
 la combustio membrum in qua est percussio membrum. quod co-
 bustio exurit et strigit meatum ne venenum va-
 leat ad corpus penetrare. Venenum et draconis
 multum est venenosum et maliciosum. et venenitas
 maxime est in cauda et in felle. Illud venenum sequitur
 maxime guttas corporis. inflant labia et accidit
 virgo et tenebrositas oculorum et destruitur ratio mo-
 et fit inordinatus et debilitas virtutis subsequitur.
 Venenum scorpidis est mortiferum nisi cito oc-
 currat arsurum et purgum generat circa membra
 ubi est punctura et cum pueniat ad corpus partem suam

copizat et resoluunt in sudore. tamen est strigit corpus et
 sua frigiditate congelat ex quo sequitur mors et destru-
 ctio aial. quere infra. de scorpione li. penult.

De morsu canis rabidi Ca. LXVII

Morsus autem rabidi
 canis est mortifer et venenosus. Nam
 ut dicitur. ista. canis frigidus est et licet cui
 colera nigra dicitur. quod murata et putrefacta et do-
 minans corpori canem efficit rabiosum. Iniositas ei
 resoluta ex nigra colera iam incensa inficit cerebry
 vnde cum discurrit ad diuersas partes eas inficit et
 efficit venenosas. vnde cum aliquem momorderit
 eius salua venenosa subintrante locum morsio-
 nis inficitur humoribus spiritibus et dicitur venenum inficitur
 ad locum phlegmatis sue generatōis. sed ad cerebry et efficit
 bono rabiosus quod si alium momorderit eum inficit et
 et rabidum illum facit. Vnde tale venenum est summe
 periculosum tamen quod diu latet. tamen quod se multiplicat.
 Aliquod et latet usque ad anni reuolutum et tunc
 eadem die et hora quod fuit inficitur. caput petit et fre-
 nesim facit. Hanc venenositatem sensu nature
 percipiunt alij canes et fugiunt rabiosum et latrant
 super ipsum ad trendum eum. ut dicitur. ista. quod sentiunt eum
 sibi periculum et nociuum. Accidit autem hoc veneno-
 sa rabies maxime in autumno. quod tunc melancholia
 ratione similitudinis multiplicat et etiam vere. quod per calorem
 spiritus dissoluit et non presumit et ita per calcitōem
 intēdit et egreditur per nasam. Tunc et veneno-
 sitatis est lingua canis rabidi quod facit canem nus-
 tantem sicut ebrium et apertum ore lingua depēdet et sa-
 liua prunne emittit incedente quod cadēs in aqua
 ipsa inficit et bibētes ex eis ydropicos efficit et
 furiosos. alias proprietates canis rabidi quod re in-
 fra dicitur cane. Morsus autem canis videtur in somnis
 terribilia et situmozosi. stupidi. sine causa irascuntur.
 ab alijs videri timēt et etiam sic canes latrant et
 super oia timēt aquam et abhorēt. et tunc hoc pas-
 sio vix curatur buculis ista. Sūt etiam multa
 alia venenosa et venenorum picula. sed de his
 specialiter mentio habet in diuina scriptura. et ideo
 de alijs supersedendus est quod ad presens opuscu-
 lum ista vice. Hoc solum hic arbitror aduer-
 tendum quod venenum multa et infinita inco-
 moda in corpore operatur. Cui enim tota sua species
 nature et plenitudo bene anesit per raria quod do-
 pualet in corpore tota natura distempat spiritus

et huiusmodi corrumpit et alterat. sui malicia et acumi-
mine. quod nobilitate est in corpore. scilicet regione cordis
primo aggreditur et impugnat aiale spiritus suo acu-
mine percussit in cerebro et perturbat. sensuum or-
ganam et eorum operationes subito debilitat. nervos
percussit et vulnerat venas et artus inficit asper-
rat et corrugat toxuram et arsuram et mordicati-
onem in interioribus generat. subalem cordis et
epatis humiditatem nunc incedit. nunc congelat. nunc
dissolvit. nunc resoluit. nunc penitus consumit et
siccat. dum interiora comburit. exteriora infrigi-
dat et e converso. sepe corporis superficie ebeme-
ti calore exteriori afficit. et cum potenciali frigore
sanguinem venis cordis mortificat et strin-
git sui diffusionem. per membra corporis intumescit
nunc et pallet. nunc lucet. nunc virescitur subito. nunc
nigrescit per maculam diversitatem corporis exte-
riori inficitur superficie. et interior malicia in-
tescit et abominatorem et nauseam horribilem sto-
macho ingerit et ipsa vitalia membra acumine
suo penetrat et corrodit. propter quod natura eius impe-
tu ferre non sustinet. deficit vitio et succubito.
corpus per dominam huiusmodi in sui similitudine puer-
tit et venenosum et noxios ipsos efficit. et non pe-
riculosum est tangere corpus. quod veneno se infecta. quod
per evaporationem sepe inficitur et corrumpit omnia que
sibi se propinquum. Sepe autem contingit quod venenum in
se cum sit natura horribile et inimicum appetit a na-
tura non propter se. sed propter aliquod dulce et amicum na-
ture cui est admiratum. quod sepe sub specie dulcis et sa-
pidi. occultat et latitat vis veneni. Et ideo docet
philosophus. ut homo qui timet venenum. non solum caueat a
fendis et amaris. verum etiam a dulcibus et saporosis
salis et acetosis et similibus. quod sub talibus
que appetit natura. sepe veneni malicia palliat.
Bocet et philosophus. per effectum agnoscere quod vene-
num in cibis et in potibus est assumptum. Si quis
inquit in cibo vel potu senserit arsuram et suble-
cutum fuerit cito spasmodum vel tumor in digito vel
in ungula. venenosum est et mortale. Ex quo etiam
apparet signum veneni in digitis et unguibus qui
fuit ex fumositate cordis. signum est quod venenum
iam prevaluit circa interiora ex quo iam se diffundit
ad extrema. Et sequitur ibidem. sicut si ore biauerint
et salivam effluere fecerint et labia formicaverint
in lingua ardor fuerit et sudauerit. pro cordia per-
strinxerint et obtenebuerint oculi. optet ut se

stinet ad medicinam alioquin cito morientur. Est
igitur generalis medicina per venenum in corpore sum-
ptum ut primo vomitum provocet et superius vel per
clistere inferius. venenosa materia evacuetur. De-
inde tyriaca que veneni repulsiva est et consuetudina
cum vino decoctionis ruthe offerat et tribus die-
bus deinde debet purgari et balnari secundum exigen-
tiam veneni. ad ultimum debet fieri fleoborbomia
dieta debet ordinari ut nutriat punctuorum opula-
tis meatuum ad cor ne vapor venenosus possit
ad cor exalare. valet itaque in casu nuce magne
et auellane. sic licet attrahunt ei venenum
et consumunt. et ideo valet ante prandium et post.
Dicit etiam philosophus. quod multum valz balsamum cum lacte mu-
lieris per arsuram et dolorem ex rebus venenosus. **I**tem
ibidem sequitur. andromantibus dicit nullam fuisse
causam perficendi tyriacam nisi ad destruendum res ve-
nenosas. quod tribus modis fit. quod venenum defic-
cat et consumit. multa ei recipit desiccativa. **I**tem
venenum virtute sua expellit. quod multa recipit que
occulta proprietate veneno contrariantur. **I**tem me-
bra perforat et ideo eis per violentiam veneni ad resis-
tendum vires attribuit. multa ei recipit per-
forantia. **Q**ui tyriaca haberi non potest et picu-
lum est in mora allei. ut dicit philosophus. coquasset et
postquam ad dissolutionem cum gallina crassa decoquitur
et ius deest ad bibendum. veneno ei repugnat et
miro modo interiori arsuram mitigat. et ideo tyria-
ca rusticorum allium nuncupat. **S**ine alleo debet va-
lere ius galline secundum philosophum. **D**icit etiam in libro
de simplicibus medicina. quod repugnat veneno
ipsius attrahendo ab interioribus calore et subtili-
tate subie sue sicut gallus et gallina fissa. suppo-
sita venenoso morsui. **Q**uedam repugnat simi-
tudine et subtilitate subie sue. per subam ve-
neni. et ideo sua similitudine venenum ad se attra-
huit ut caro tyri quadam proprietate occulta. **R**e-
pugnat ei quodammodo proposita et simplicia efficacia
et virtute. sicut calamitum succus caulium. orobi. gra-
na citri. ypericon. nasturcium. rutba. sal. por-
aristologia. nucis comeste cum ruta. radix al-
pagis semine balsamum. acetum. sanguis leporum
lacasine. urina puerorum. hericium testiculi
ceruini et asinini. siccatum et bibui. castoreum. al-
leum. gentiana menta. dypthanum et multa
alia infinita. **Q**ui et multa sunt venenorum picula
ideo diuina bonitas multa superaddit antidota

et remedia. sed ista exēpli grā iam sufficient
**De remedio contra morsum canis
 rabidi** **Capitulum. LXXVIII.**

Contra morsuz ca
 rabidi et alioꝝ venenosoz aialium
 solent a pius vulnere cū igne vlt fer
 ro diuidi et purgari vt sanguine extracto vene
 nū effluat. solēt apponi sanguisuge et ventose
 vt venenū ab interiorib⁹ extrahat. Interius
 solent dari ista q̄ veneno repugnāt. siue sint
 simplicia siue pposita vt. tyriaca exteri⁹ sup
 vulnera et lilia cathaplasimēt. sic nuces pista
 te cū alleo rutba et sale. valēt ei nuces come
 ste. et sup morsum posita. Cū p̄dicis dicitur diaf.
 q̄ cancri fluuiales bñt occultā v̄tutes p̄ hoc
 venenū. Et id docet p̄stan. talib⁹ dare tyria
 cam cū aqua cancroꝝ fluuialiu. Cinis etiā
 cancroꝝ cū genciana singulare ē remediuz
 p̄ bñmōi morsus vt dicit idē. Et etiā p̄ bois
 morsuz rabidi specialit̄ valent ista. scz succ⁹
 capfolij. cepe rutba. nuces. allea. sal. frondes
 ficus. mēra. orobū. Hec oīa vlt aliq̄ cū aceto
 et melle talib⁹ morsib⁹ salubrit̄ apponunt vt
 dicit p̄stan. Hec enī oīa venenū attrahūt et
 sua caliditate et siccitate dissoluūt destruūt et
 p̄sumūt. p̄ morsū et p̄cturā scorpiōis oleū
 i q̄ submergit l̄ decoquit scorpio sup p̄ctu
 ram appositū. sūmū remediū ē. Itē si accipi
 at idem scorpio vel ali⁹ et p̄ctū siue pistat⁹
 sup vuln⁹ apponat vtilissimū est. reuertit ei
 venenū infirū ad corpus. vñ eruiūt. Itē dicit
 p̄stā. q̄ mltū valet butirū bouinū p̄ venenū
 scorpiōis. Nā butirū vinctuositate sua opi
 lat caliditate dissoluit et p̄sumit viscositate et
 hūiditate sua mūdificat et abstergit. Butirū
 ergo comestum opilat meatus ne fum⁹ ve
 neni ad cor ascendat. valent etiā cancri flu
 uiales si eozum cinis vel ipsi cocti vel assati
 subciere denē cū lacte asinino vt dī. cōstan.
 Ad idē valet castoreū et sulphur vt dicit idē
 virū qz ei calidū est et siccū in q̄rto gradu. et
 id valet p̄ venenū frigidū. qz dissoluūt cali
 ditate et p̄sumūt siccitate. Contra morsum cō
 lubi serpens et vipere venenū p̄mo v̄tosis
 vel alio mō de vulnerib⁹ vlt p̄ctura subito
 extrahat. Tyriaca cū vino de coctōis genci

ane vlt rutbe vlt mēte offerat. circa locū. et sup
 vuln⁹ tyriaca appōat. Itē fiat cū allio sale cō
 trito l̄ cū rutba si defuerit tyriaca. cōstrigat
 foras i p̄ncipio mēbz in q̄ sit morsus vlt p̄ctura
 cura. ne possit fum⁹ veneni libere erūpe ad
 inuioꝝa et interi⁹ cū veneno repugnātib⁹ oc
 curra. dicit ei p̄st. q̄ p̄ bñmōi venenū valēt ce
 rebz galline et sim⁹ agnū et succ⁹ d̄ frōtib⁹
 maloz gnatoꝝ. Dissoluūt ei ista venenū et p̄
 parāt p̄sumptōes. vt dī. cōmentator. Hec d̄
 venenis et eoz remedijs nūc sufficient.

De medicina **Capitulum. LXXIX.**

A exhibenda cō
 tra varias infirmitates et picula de
 bita et cōgrua remedia indiget pur
 dens medicus circumspectōne maxima et
 cautela. nihil enī pl⁹ ipedit salutem infirmoz
 qz ignorātia et negligētia medicōni. Qz igit̄
 ex pte medici exigit vt nihil omittat de p̄nti
 genib⁹. necē ē vt his q̄ ad medendi p̄ntēt in
 dustriā diligēs sit et i oib⁹ circūspect⁹. Op̄t
 itaqz medicū ad h̄ vt efficacit̄ op̄et p̄gnosce
 re p̄plexiōes boim p̄positiōes et cōmixtiōes
 tā mēbz qz hūoz. dispositiōes tempoz. cō
 ditōes sexū et etatū. Alia ei medicina exigit
 in hyeme. alia i estate. alia i morbi inchoatiō
 ne. alia i statu. alia in declinatōe. Alia exigit
 etas pueril. alia decrepita vlt senil. alia serul
 viril. alia muliebris. op̄t ei vt p̄gnoscat cās
 et occasiones egritudinū. siq̄ et accidētia sin
 gulari infirmitatuz. Nūqz ei secure alit̄ pōit
 dari medicina si cā morbi fuerit ignota. op̄t
 g⁹ p̄gnosceret rez medicinaliū p̄plexiōes.
 v̄tutes et op̄atōes. nisi ei p̄gnosceret q̄ medici
 na simplex q̄ pposita. q̄ frigida q̄ calida. que
 corpis sit imutariua. q̄ sanitatis p̄uariua.
 q̄ infirmitatis curatiua q̄ laxatiua q̄ p̄stricci
 ua. nūqz secure p̄cedere possz i medicina. Et
 id necesse ē cognoscere herbarū et aliaz rerū
 medicinaliū q̄litatē et graduū diuersitates q̄
 calida et sicca. q̄ frigida et hūida. i q̄to gradu
 si vult i suo officio n̄ errare. Itē op̄t p̄gno
 scere morbi diuinitatē. p̄rarietatē. simplici
 tatē. q̄nitatē et q̄litatē patiētis v̄tutē et debi
 litatē. Nā morb⁹ chronic⁹ et diuturn⁹ forio
 ri indiget medicina qz si recēs eēt siue nou⁹

Simplex etiā morbus simplicioribus et extrarijs oppositō extrarijs et cōpositis est curandus. Simplex ei medicina infirmitatē cōpositā raro curat. Quod calidā itaq; cām frigidā medicina. et extra frigidā calidā. et quod mixtā mixta generaliter sunt ponēda. vñ cautus medicus morbum cognoscens sūm quantitatē et qualitatem morbi tpat q̄ntitates et qualitātē antidoti. Item qñ videt cām morbi esse ex repletionē curat p̄ euacuatiōz materie et inanitionem. qñ vō ex inanitionē sanat p̄ replendēz. Officiū itaq; boni medici consistit in causarū morbi et circumstantiarū cauta inuestigatiōne p̄ aspectū ei et tactū p̄ vrinam et p̄ pulsū infirmitatis materiā inuestigat. Cognita autē causa si materia latitat in p̄fūdo. hic vñ tractatus vt si materia ē in remouis p̄tib⁹ et extremis nitit̄ materiā ad stomachū attrahere vt ind̄facili⁹ deducat. Si vō fuerit materia dura et compacta. q̄busdā vñ digestiuis diuisiuis et inaliuis vt sic maṡia mollificet et ad euctōz facile p̄paret. Cōplera itaq; digestiōe materie et attractiōe vñ tercio q̄busdā laxatiuis vt materia digesta et attracta p̄ cōuenientē regionē educat vel p̄ vomitū vel p̄ secessū vel p̄ sudorē. materia ei p̄uenientē euacuata. vñ q̄rto q̄busdā confortatiuis vt nata que ex violentia medicine fuit debilitata et lasata confortet. Cōfortata autē nata vñ q̄busdā resumptiuis et restauratiuis vt illud qd̄ vñ morbi vel antidoti ē dep̄ditū restauret. paulatim autē et n̄ subito est restauratio faciēda diēta congrua et t̄pata. Solet enī nata i sic euacuatis multū appetere. et id̄ sepius plus accipere q̄ digerere posset nisi a cauto medico in diēte regimie teneret. Tandē repata natura et in statu p̄stinum restituta. decet vñ qui busdā p̄seruatiuis ne sanatus in p̄t̄ reciduet. Talib⁹ sunt p̄ueniētia balnea. minutio nes electuaria et exercitia moderata. talia ei calorem naturālē excitāt. a sup̄fluis naturā eronerant humorib⁹ digestionem adiuuāt et confortant. Si vō fuerit materia fluida aut nimis laxa vñ restrictiuis. desiccatiuis et repressiuis. Materia vō restricta cauti⁹ medicus solet dare p̄ueniētē laxatiuā medicinā que educit hūiores p̄s dissolutos et ias p̄stri

ctos. ne ibi remanētes vel ad aliā p̄tē deflūtes putrefiant et sic feb̄e vel aliā inferāt passionem. Paulatim autē solet fieri restrictio et rep̄cussio ne maṡia subito rep̄cussa recurrat ad aliq̄d mem̄by nobile et maiorē generet lesionē. Sicut et purgatio solet fieri p̄ inualla ne fiat purgatio rep̄tina. inbus igit̄ modis solz fieri medicina. s̄. dissoluēdo. p̄stringēdo restaurādo. aut ei repleta dissolunt̄ aut dissoluta p̄stringunt̄ aut dep̄dita in corp̄e restitunt̄. Relaxam⁹ itaq; medicinis laxatiuis vt scamoneatis. p̄stringimus restrictiuis vt achacta et opianis. restauram⁹ cibis et potib⁹ nutritiuis et electuariis ad p̄paratis. Rescollige igit̄ ex p̄dictis breuē q̄ medic⁹ infirmoz domos et patrias vñsitat et frequē infirmitatū causas et circumstātiās inuestigat. medicinas varias et extrarias p̄parat. cōparat et depozat. infirmoz abdita mēbra et occulta tangere et abstergere nō recusat. p̄ualescētie et spem sanitatis oibus rep̄mittit suauit̄ et leuē p̄rēda v̄tere. et incidenda incidere. se asserit et ne p̄s sana corumpat p̄tes vñt putridas et p̄scandit. dolēte p̄te dextera in sinistra p̄cutere nō p̄cit. a sectione vel arsurā etiāz p̄ lacrimis patiētis bon⁹ medicus nō desistit medicine amaritudinē dulcedie aliq̄. palliat et abscondit. bibit et gustat d̄ medicina q̄s uis sit amara ne infirm⁹ abhorreat a cibo et potu egz̄re p̄mit et refrenat. Illum suo exponit desiderio de cui⁹ salute diffidit penit⁹ et desperat. amaris et corrosiuis carnē putridā et coruptiōni dispositā amputat. ac desiccatiuis sanē fluidā mūdāt et depurat p̄ mortificatiā et v̄rituā q̄busdā lenificatiuis dolorum vulnēz mitigat et mūdificato vulnere locū vulneris p̄solidat atq; sanat. Et q; p̄ ledit̄ intrinseca mala q̄s extrinseca p̄udent medic⁹ de mitigandis curādis et expellēdis intraneis dolorib⁹. p̄mo curat materiaz ibi durā et corruptā iteri⁹ digestiuis medicinis vt oximelle vel syrupo acetoso. Admo diuidit et incidit et digerēdo ad exitū et euacuatiōnem obedientē facit. Quod sicut i p̄ncipio am̄p̄hois d̄. digesta medicari optz et mouere nō cruda. digesta vō materia atz̄ habili red̄ dita ad euacuatiōz eam dissolutā medicina

attractiua ab interioribus et remotioribus partibus ad exteriora attrahit. et ad se valeret quodam amara ut yerapigra yeralogodion et alia alleata. quod amara cum penetrat ad remotas partes. et extrema magis purgantur quam alie medicinie. tunc materia sic digesta sic attracta medicina congrua euacuat et expellit. caute tamen ne nimia fiat euacuatio. nocet ei corpus quod indoluit et quibus plures humoribus quam malis euacuat. iuxta illud Hippocrati. multum repetere euacuare aut repellere. calescere aut infrigidare. fallax est et nate penitus inimicum. Considerat autem bonum medicinam materiam egritudinis et locum materie. et et vires patientis et secundum se variat medicinam. si enim materia siue humor peccat euacuat. multum profert egro. si vero non infirmus amplius molestat ut dicit Hippocrati. **De medicina attractiua Ca. LXX.**

Medicina attractiua operatur per subtilem calorem et calorem suum attrahit siue ferit. siue aliquid in se fixum siue humores qui latent in profundo. Item medicina digestiua est necessaria. quoniam materia est multum dura et compacta. Incidit enim et diuidit materiam. et sic ad expellendum aptam reddit. Et ideo operatur per incisiuam et attenuatiuam. que subtilitate siue suble coopante calore premit materie separta parte ut in diurencis. Item medicina laxatiua aliquando purgat materiam digestam dissoluedo et attrahendo ut scamonea recepta in stomacho sumum subtile facile penetrantem a se emittit et humores dissolues abominabiles nature reddit atque attrahit eos adiuuante virtute expulsiua et attractos a se eicit et expellit. Quodam laxant sua viscositate lubricando ut mercurialis malua et bismol. quodam vero acumie humores penetrando ut euforbium. quodam sua glutinositate promendo sicut mirabolani. quodam sua salugine intestina mordicando ut semetatriplis. quodam vero dulcedine sua et humiditate intestina infundendo ut cassia fistula. Item medicina strictiua operatur per frigidam grossam in suba. Nam frigide partes coadunant et prius suarum grossicie penetrare prohibent sicut galla. quoniam grossos generat humores. unde strungunt opilando et virtute retentiua proficundo ut escula. que

dam autem restringunt specialiter sanguinem ut coralus. bolus. ematbitbes. plantago et bismol. quod datur ventre ut citonia mora rosa et bismol. Item medicina induratiua est que vel materiam coagulat et malaginat. et hoc operatur per valde frigidam sicca. vel humida ut psillium sempiuua porzula. solat et silia. Item medicina molliuua operatur per calidam mediocrem et multum humidam. sicut et maturata. Item aptiua. virtutem et attenuatiuam habent virtute. apert enim meatum opilatos et attenuat viscosos humores atque siccos et hoc facit per calidum atque siccum Item modificatiua operatur per dissoluedo ut calamitum vel mollificando ut cassia fistula. malua. l' ere stritate et siccitate sua sordes abstergendo. Sunt autem multe alie species medicine et differene sicut mortificatiua. corrosiua. virtutem. dyaforetica. repulsiua. mitigatiua et bismol. de quibus tractat in libro de simplici medicina. Sed hoc de proprietatibus infirmitatum et medicinae conditionibus per ad prius opusculum punet sufficienter ut sic huic negocio fines imponam.

Incipit liber octauus de mundo et corporibus celestibus

Distinquatur autem **P**roxiante deo tractatum est de diuinis nominibus de angelorum proprietatibus. necnon de bonis et eius partibus et accidentibus et ipsius diuinitatis plenitudo restat ut ad proprietates mundi sensibilis quantum nobis datur de superman agnomam. ut materiam diuine laudis ex proprietatibus operationum possumus elicere aditibus. Inuisibilia enim dei per ea que facta sunt intellecta conspiciunt ut dicit apostolus. Et ideo aliquando mundi boni et preterit ipsius proprietates huic opusculo. breui sub prebendio inserere proponimus ut per similitudinem proprietatum corporaliu. intellectum spirituale et mysticum facilius in diuina scripturis accipere valeamus. **Proprietatibus itaque mundi inchoandum est**

Quid sit mundus Caplm. I.

Unde itaque ut dicit mercurius. dicitur tribus modis Nam mundus dicitur diuinus intellectus